İŞKUR

Ağrı İlinde Yıllara Göre Açık İş Sayıları

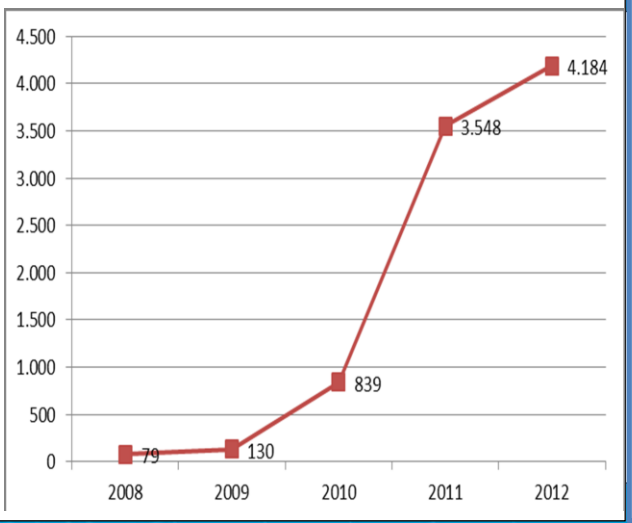

2013

AĞRI İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AĞRI ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar

Alpaslan CANLI
İş ve Meslek Danışmanı

Mehmet Selim YILDIZ
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Ağrı İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Dr. Mehmet TEKİNARSLAN
Ağrı Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 445 işyeri tespit edilmiş ve 399 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Abdullah GÖKÇELİ

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
TABLOLAR LİSTESİ iv
GRAFİKLER LİSTESİ vi
KISALTMALAR ix
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 7
BİRİNCİ BÖLÜM 8
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 8
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 8
EKONOMİK VERİLER 8
NÜFUS GÖSTERGELERİ 13
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 19
İŞKUR VERİLERİ 21
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELER 43
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 61
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 61
AÇIK İŞLER 69
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 78
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 83
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 86
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 87
SONUÇ 88
KAYNAKÇA 91
EKLER 92
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 93
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 96
Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar 96
Ek 2 c:Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 98
Ek 2 d: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 99
Ek 3 a- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 100
Ek 3 b- Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 105
Ek 4- İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları 109

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Yatırım Teşvikleri, 2012.....10

Tablo 2. Sektörlere Göre Açılıp Kapanan İşyerleri 13

Tablo 3. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus.....13

Tablo 4. Yaş Gruplarına Göre Nüfus,2012.....14

Tablo 5. Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Ağrı, 2012.....16

Tablo 6. Net Göç ve Net Göç Hızı 18

Tablo 7. Ağrı İlinin En Fazla Göç Aldığı ve En Fazla Göç Verdiği İller.....18

Tablo 8. 2012/2013 Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı.....19

Tablo 9. Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı.....20

Tablo 10. Eğitim Durumlarına Göre Başvurular.....22

Tablo 11. En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek.....23

Tablo 12. En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 20 Meslek.....25

Tablo 13. 2012 Yılı Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Ağrı.....26

Tablo 14. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Meslek.....29

Tablo 15. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı.....31

Tablo 16. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı.....33

Tablo 17. En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek.....37

Tablo 18. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı.....40

Tablo 19. Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hak Edenler.....41

Tablo 20. Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayıları, Ağrı, 2012.....42

Tablo 21. Kurumsal Olmayan Nüfus 43

Tablo 22. İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri…….……60

Tablo23. İşyerlerinin Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımları……...61

Tablo 24. Sektörlere Göre Çalışanlar, Ağrı…….…66

Tablo 25. Sektörlere Göre Çalışanın Cinsiyet Ağırlıkları……..……64

Tablo 26. Çalışanların Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı …….……..68

Tablo 27. Açık İş Veren İşyerleri……..69

Tablo 28. Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranının Sektörlere Göre Dağılımı……70

Tablo 29. Meslek Gruplarına Göre açık İşlerin Dağılımı, Ağrı, 2013……..……71

Tablo 30. Mesleklere Göre açık İşlerin Dağılımı ……73

Tablo 31. Sektörlere Göre Temininde Güçlük Bildiren İşyerleri……78

Tablo 32. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı……..79

Tablo 33. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Meslek Grubuna Göre Dağılımı……..80

Tablo 34. Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı, İlk 20 Meslek……81

Tablo 35. Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi……....83

Tablo 36. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi……85

Tablo 37. En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek…….……86

Tablo 38. En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek……87

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)…….. 8

Grafik 2. Sektörlerin GSKD İçindeki Payları,TRA2 ve Türkiye Karşılaştırması……..……..9

Grafik 3. Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (GSKD), 2004-2008……..……..10

Grafik 4. Kamu Yatırımların İllere Göre Sektörel Dağılımı, 2012,Ağrı,% ……..11

Grafik 5. Kamu Yatırımların Sektörel Dağılımı, 2012,Ağrı-Türkiye Karşılaştırılması,%.....12

Grafik 6. Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, % ……..15

Grafik 7. Yaş Bağımlılık Oranı, Ağrı, 2012…….……16

Grafik 8. Eğitim Düzeyine Göre Nüfus Ağrı-Türkiye Karşılaştırılması, 2012……17

Grafik 9. 2008-2012 Arasında İŞKUR'a Başvurular, Ağrı……21

Grafik 10. Ağrı İlinde 2008-2012 Yılları Arasında Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi……24

Grafik 11. Ağrı İlinde Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı,%.....26

Grafik 12. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları, 2012, Ağrı……27

Grafik 13. Ağrı İlinde Yıllara Göre Açık İş Sayıları……..28

Grafik 14. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı ……32

Grafik 15. Ağrı İlinde 2008-2012 Yılları Arasında İşe Yerleştirme Faaliyeti……35

Grafik 16. Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Ağrı,…….36

Grafik 17. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme……38

Grafik 18. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Ağrı……..39

Grafik 19. Kurumsal Olmayan Nüfus' un Eğitim Durumuna göre dağılımı……44

Grafik 20. Yıllar İtibariyle İşgücüne Katılım Oranı, (%) (2004-12)……45

Grafik 21. TRA2 Bölgesi, Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı 46

Grafik 22. TRA2 Bölgesi, Eğitimin Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), 2012……..47

Grafik 23. Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı,TRA2,%, 2004-12……48

Grafik 24. TRA2 Bölgesinde Geniş Yaş Aralığına Göre İşsizlik Oranları,%,2012……..49

Grafik 25. Eğitim durumuna ve dönemlere göre işsizlik oranı, (%), 2012……..50

Grafik 26. Kurumsal Olmayan Nufusun Yıllara ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, %, 2004-12……52

Grafik 27. TRA2 Bölgesi Yıllara ve Sektörlere Göre İstihdam Oranı, %.....52

Grafik 28. İstihdam Edilenlerin TRA2'de Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları, 2004-12,%.....53

Grafik 29. TRA2, İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre işteki Durumu, 2012, %.....54

Grafik 30. TRA2, Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı Kayıt Dışı İstihdam,2012, %.....55

Grafik 31. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TRA2,%,2012……56

Grafik 32. Geniş Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranı TRA2, %, 2012……57

Grafik 33. TRA2 Bölgesi,İşgücüne Dahil Olmayanların Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,2012,%.....58

Grafik 34. İşgücüne dahil olmayan Nufusun Eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama Nedenine göre Oranları, 2012, %.....59

Grafik 35. İşyerlerinin sektöreler dağılımı,%, (Ağrı-Türkiye), 2013……62

Grafik 36. Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması ……65

Grafik 37. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, Ağrı……66

Grafik 38. Ana meslek gruplarına göre çalışan sayısı oranları, %, (Ağrı, Türkiye), 2013……67

Grafik 39. Sektörlere Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……71

Grafik 40. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……..73

Grafik 41. Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı, Ağrı…….75

Grafik 42. Açık İşlerin Talep Edilen Beceriler, (%), 2013 ……76

Grafik 43. Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması…….77

Grafik 44. Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması……..78

Grafik 45. Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri……82

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

METEK: Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ağrı ilinin yer aldığı TRA2 bölgesinde Gayri Safi Katma Değer itibariyle hâkim sektör 2008 yılında %62,8 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada %24,6 ile tarım yer almaktadır. Sanayi sektörü, yüzde 12,6 ile en az paya sahip sektördür. 2008 yılında bölgedeki tarım sektörü gayrisafi katma değerinin Türkiye ortalamasının üstünde ve Sanayi ile Hizmetler sektörlerinin gayrisafi katma değerlerinin ise Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır. Ayrıca TRA2 bölgesinde kişi başına GSKD(TL) 2004 yılından itibaren sürekli artmaktadır.2005 yılında kişi başına GSKD (TL) 3.379 ile % 15,2 artarak 2006 da 3.834 olmuştur.2008 yılında ise % 11,8 artış ile 4,613 olmuştur. Aynı durum Türkiye geneli içinde söz konusudur. 2004 yılında kişi başına GSKD 7.307 TL iken 2008 de artarak 12.020 TL olmuştur. Yani Türkiye'de kişi başına GSKD(TL) 2005 yılında %14,1 artış gösterirken 2008 yılında ise %11,9 artış göstermektedir. Ağrı ili yatırım teşviklerinden aldığı pay açısından yıllar itibariyle birbirine yakın olup, 2011 yılında 76 milyon TL iken 2012 yılında 78 milyon TL dir. 2012 de yatırımın yapıldığı sektörlere bakıldığında ise hizmetler sektörü 52 milyon TL ile ilk sırada, imalat sektörü de 19 milyon TL ile ikici sırada yer almaktadır. Hizmetler sektöründeki yatırım istihdama ciddi bir katkı sağlamıştır. Ayrıca enerji sektöründe de herhangi bir yatırım yapılmamıştır. Kamu yatırımları açısından ise Ağrı ilinde en yüksek payı yüzde 30,1 ile konut almaktadır. Ülke genelinde yapılan kamu yatırımlarının en büyük paya yüzde 31,2 ile ulaştırma ve haberleşme sektörü sahiptir. 2012 yılında kurulan şirket ve gerçek kişi ticaret İşletmelerinde 2011 yılına göre azalmıştır. Ayrıca 2012 yılında kurulan şirket ve gerçek kişi ticaret İşletmelerinde 2011 yılına göre azalmıştır.

Ağrı ili nüfusu 2011 yılında 555.479 iken 2012 yılında % 0,6 oranında azalarak 552.404 olmuştur.2012 yılında İl nüfusu Türkiye nüfusunun % 0,7'sini oluşturmaktadır. Ayrıca 2012 yılında Ağrı ilindeki nüfusun % 53' ü kentte % 47' si de kırsalda yaşamaktadır. 2012 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 22,7' si belde ve köylerde ikamet ederken, Ağrı ilinde bu oran % 47 dir. Ağrı ilinde 2012 yılında nüfusun % 52' sini erkekler % 48' ini de kadınlar oluşturmaktadır. Ağrı ilinde 2012 yılında nüfusun % 56,7 'si 15-64 yaş aralığından, % 39,6' sı 0-14 yaş aralığından ve % 3,7'si de 65 üstü yaş aralığından oluşmaktadır. Böylece ilin genç bir nüfusa sahip olduğunu söyleyebiliriz. TÜİK verilerine göre Ağrı ilindeki nüfusun % 12,5'i okur yazar olmayıp, bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. Okuma yazma bilen fakat herhangi bir okul bitirmeyenlerin oranı % 19,5, ilkokul mezunu oranı % 20 ilköğretim mezunu % 21.4, ortaokul veya dengi okul mezunu %

2.3, lise mezunu % 11.8, yüksekokul veya fakülte mezunu % 4.7, yüksek lisans mezunu % 0.2, doktora mezunu ise % 0.1 dir. Göç oranlarına bakıldığında Ağrı'nın göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2009 yılından itibaren dışarıya verilen göç sürekli artmaktadır. Ağrı ilinin 2012 yılında verdiği göç 27.984 iken aldığı göç 12.856 olarak görülmektedir. İlin en fazla göç aldığı iller İstanbul, İzmir, Van iken en fazla göç verdiği iller İstanbul, Ankara, İzmir'dir.

Eğitim göstergelerine bakıldığında Ağrı ilinin ortaöğretime kayıtlı öğrencilerini % 59'u erkek , % 41'i de kız öğrencileri oluşturmaktadır. Köylerde ortaöğretim bulunmamaktadır. Ağrı ilinin orta öğretime kayıtlı öğrencilerin % 58,3' ü genel liselere % 41,7' si de mesleki ve teknik liselerine kayıtlıdır.

İŞKUR verilerine bakıldığında ise Ağrı'da 2008 yılından itibaren İŞKUR'a başvuruların sürekli arttığı görülmektedir. 2008 yılında bu sayı 3.125 iken 2012 yılında 11.765 olmuştur. 2012 yılında başvuranların % 76,9' u erkek % 23,1' i de kadınlardan oluşmaktadır. 2012 yılında İŞKUR'a başvuranlar içerisinde % 60,4 oranı ile en fazla ilköğretim mezunudur. Doktora mezunu olmamakla birlikte yüksek lisans mezunu hem erkeklerde hem de kadınlar % 0,1 oranındadır. İlköğretim mezunundan sonra eğitim düzeyi yükseldikçe İŞKUR'a başvuruların azalmaktadır. 2013 Ocak-Eylül arası İŞKUR'a başvuranlar içerisinde % 50 oranında ilköğretim mezunu, % 19,9 oranında ortaöğretim mezunu, % 18,8 oranında okur-yazar, % 4,2 oranında ön lisans mezunu % 3,6 oranında lisans mezunu, % 3,4 oranında okur-yazar olmayan ve % 0,1 oranında da yüksek lisans mezunudur. Bu başvuruların % 75,9' u erkek % 24,1' i de kadındır. En fazla başvuru alınan mesleklere bakıldığında 2012 yılında da 2013 yılının Ocak-Eylül aylarında ilk sırada beden işçisi(genel) mesleği gelmektedir. İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısında da 2008 yılından itibaren bir artış görülmektedir. 2008 yılında bu sayı 2.667 iken 2012 yılında 13.303 olmuştur. 2012 yılında kayıtlı işsizlerin % 79,8' i erkeklerden % 20,2' si kadınlardan oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsizin bulunduğu meslek ise beden işçisi(genel) olarak görülmektedir.2012 yılında kayıtlı işsizlerin % 19,2' si 20-24 yaş aralığında, % 19,3' ü 25-29 yaş aralığında, % 18,8' i 30-34 yaş aralığında, % 12,5' i 35-39 yaş aralığında, % 9,5' i de 40-44 yaş aralığında bulunmakta olup toplamda kayıtlı işsizlerin % 79,3' ünü oluşturmaktadır. Toplamda kayıtlı işsizlerin % 79,8' ni erkekler % 20,2' sini de kadınlar oluşturmaktadır 2013 Ocak-Eylül ayları arasında ise toplam kayıtlı işsizlerin % 77,4'ünü erkekler ve % 22,6'sını da kadınlar oluşturmaktadır. Kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına bakıldığında 2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı olan işsizlerin eğitim durumu okuma-yazma bilmeyenler toplam % 5,3 ; lise altı % 68,1 ; ortaöğretim % 21 ; yükseköğretim ise % 5,6 dır. 2013 Ocak-Eylül ayları arasında

ise kuruma kayıtlı olan işsizlerin % 70,9'u lise altı, % 18,9'u ortaöğretim mezunu, % 6'sı yükseköğretim mezunu ve % 4,2' si de okur-yazar olmayandır. İlin açık iş sayılarına bakıldığında ise 2008 yılında 79 iken 2012 yılında artarak 4.184 olmuştur. Bölgede istihdam alanlarının kısıtlı olmasından dolayı Toplum Yararına Programların (TYP) hayata geçirilerek 2010-2012 yılları arasında açık iş oranında ciddi bir artışa sebep olmuştur. Bu açık işlerin % 80.3'ü kamu sektörüne ait iken % 19,7'si de özel sektöre aittir. 2013 Ocak-Eylül ayları arasındaki açık işlerin % 81' i özel sektörü, % 19' u da kamu sektöründendir. 2012 yılında ve 2013 Ocak-Eylül ayları arasında Ağrı ilinde en fazla açık işin olduğu meslek temizlik görevlisidir. Bunun sebebi olarak Toplum Yararına Programları (TYP) gösterebiliriz. 2013 Ocak-Eylül arasında Türkiye'de ise en fazla açık işlerin olduğu meslek % 29,9 oranı ile beden işçisi(genel) olarak tespit edilmiştir. Ağrı ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ise ilk sırada % 82,7 ile nitelik gerektirmeyen meslekler yer almaktadır. 2013 Ocak-Eylül arasında ise ilk sırada % 38,5 oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında; ilk sırada en yüksek oran % 64,2 ile eğitim, ikinci sırada % 14,2 ile diğer hizmet faaliyetleri, Türkiye'de ise ilk sırada % 33,9 ile imalat sektörü, ikinci sırada % 9,5 ile toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır. 2013 Ocak-Eylül arasında ise ilk sırada % 44.8 ile imalat sektörü, ikinci sırada % 19.5 oranı ile eğitim sektörü, Türkiye'de ise açık işlerin en yüksek olduğu sektör % 35.7 ile imalat sektörü, toptan ve perakende ticaret sektörü de % 11.1 ile ikinci sırada yer almaktadır. 2012 İşkur verilerine göre Ağrı ilinde 4184 açık işin % 98,2' si normal, % 1,8' i de engelli statüsündedir. Ağrı ilinde işe yerleştirme faaliyetlerine bakıldığında 2010, 2011 ve 2012 yıllarında önemli ölçüde bir artış görülmektedir. 2012 yılında ve 2013 Ocak-Eylül arasında İşe yerleştirme en fazla temizlik görevlisi mesleğindendir. Meslek gruplarına göre işe yerleşenlere bakıldığında nitelik gerektirmeyen meslekler hem Ağrı ilinde(% 85 ile) hem de Türkiye'de (% 57,2 ile)ilk sırada yer almaktadır. 2012 yılında işe yerleşenleri sosyal durumlarına göre incelendiğinde Ağrı ilinde % 99,3 oranında normal statüde, % 0,7 oranında da engelli statüsünde işe yerleştirilmiştir. 2012 yılında işsizlik ödeneğinden 323 kişi faydalanmıştır. Bunun % 88,9'u erkek, % 11,1'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2012 yılında Ağrı ilinde açılan kursların büyük çoğunluğu iş.yet.kurs/typ olup % 53 oranında, en az açılan kurslar ise engelli kursları olup % 2,2 oranındadır.

TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) bölgesinde eğitim durumuna göre kurumsal olmayan nüfus dağılımına bakıldığında % 57,8 oranı ile lise altı ilk sırada bulunmaktadır. Türkiye'de de lise altı % 60 oranı ile ilk sırada yer alır. 2004 yılında kurumsal olmayan nüfusun genel olarak işgücüne katılım

oranı % 44,2 iken 2012 yılında bu oran yükselerek % 55 olmuştur. TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) 2004 yılındaki kurumsal olmayan nüfusun kadın işsizlik oranı % 1.2 iken bu oran 2012 yılında yükselerek % 3.3' e çıkmıştır. Erkek oranı ise 2004 yılında % 2 iken 2012 yılında % 9.1 olmuştur. İşsizlik oranının tüm yaş aralığında da erkek işsizlik oranı kadın işsizlik oranında daha fazladır. 2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) eğitim durumuna göre işsizlik oranlarına bakıldığında okumyazma bilmeyen ve lise altı mezunlarında erkek işsizlik oranı kadın işsizlik oranından daha yüksek olduğu, lise ve dengi meslek okulu ve yükseköğretim mezunlarında erkek işsizlik oranı kadın işsizlkik oranından daha düşük olduğu tespit edilmiştir. 2004 yılında kadın istihdam oranı % 23.5 iken erkek istihdam oranı % 64.1 , 2012 yılında ise kadın istihdam oranı % 32.6 ya erkek istihdam oranı ise % 68.4' e yükselmiştir. Sektörlere göre istihdama bakıldığında 2012 yılında her 100 kişiden 53 'ü tarım sektöründe 34'ü hizmet sektöründe ve 13 'ü ise sanayi sektöründe çalışmaktadır. 2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) tarım sektöründe çalışan erkeklerin büyük bir çoğunluğu (% 67) işveren ve kendi hesabına çalışmakta, kadınların büyük bir çoğunluğu ise(%90) ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. 2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) erkeklerde eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranında artış olmuştur. 2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) işgücüne dahil olmayanların % 28'i erkek % 72' si de kadınlardan oluşmaktadır. Mevsimlik çalışmayı neden olarak gösterenlerin tamamı erkeklerden ev işlerini neden olarak gösterenlerin de tamamı kadınlardan oluşmaktadır. Ağrı ilinde 2008 yılında işgücüne katılım oranı % 49.4, 2009 yılında % 48, 2010 yılında % 48,5 ve 2011 yılında % 49 olarak görülmektedir. İşsizlik oranı ise 2008 yılında % 6,5 iken bu oran 2009 ve 2010 yılında artarken 2011 yılında azalarak % 7,2 olmuştur. İstihdam oranı ise yıllar itibariyle genel olarak birbirine yakın olup 2008 yılında % 46,2 iken 2011 yılında % 45,5 olarak görülmektedir.

Ağrı Çalışma ve İşkurumu İl Müdürlüğü'ne ait 15 Mayıs-30 Haziran döneminde yapılan işgücü piyasası talep araştırması faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında 399 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden % 35'i 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerleri, % 58,1'i 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinden ve % 6,9'u ise 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Her 100 işyerinden 35'i toptan ve perakende ticaret sektöründendir. Bu sektörü % 19,5 ile inşaat sektörü % 11,3 ile ulaştırma ve depolama % 8,8 ile imalat sektörleri takip etmektedir. Ağrı ilinde toplam toplam çalışanların % 87,8'i erkek % 12,2'si de kadındır. Türkiye genelinde ise erkekler çalışanların % 76,9'unu oluştururken kadınlar % 23,1'ini oluşturmaktadır. Sektörlere göre cinsiyet dağılımına bakıldığında ise, Ağrı ilinde madencilik ve taş ocakçılığında

çalışanların tamamı erkeklerden oluşmaktadır. Çalışan kadın oranının en yüksek olduğu sektör % 37 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılıma bakıldığında erkeklerin yoğun olarak çalıştığı meslek grupları % 99,5 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, % 97,5 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, % 96,5 oranı ile yöneticilerdir. Çalışan kadın oranının en fazla olduğu meslek grupları ise % 25,5 oranı ile büro hizmetinde çalışan elemanlar ve profesyonel meslek mensuplarıdır. Ağrı ilinde erkeklerin en çok çalıştığı meslek % 14,2 oranı ile temizlik görevlisi mesleği, kadınların en çok çalıştığı meslek ise % 36,6 oranı ile büro işçisi mesleğidir. Araştırma döneminde (15 Mayıs- 30 Haziran) görüşülen işverenlere işyerlerinde açık iş olup olmadığı sorulmuştur. Toplam işyerlerinin % 26,9'unda açık iş olduğu tespit edilmiştir. Ağrı ilinde açık işlerin sektörel dağılımına bakıldığında en fazla açık işin % 49,7 oranı toptan ve perakende ticaret sektörü olduğu görülmektedir. Ağrı ilinde görüşme yapılan işyerlerindeki toplam açık iş oranı % 7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran %4,4'tür.Ağrı ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör % 16,3 ile toptan ve perakende ticarettir. Açık işin % 42,3 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu olup açık işlerin dağılımında ayakkabı imalatçısı (montaj) % 20,2 oranı ile ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca işverenlerin % 26,7'si açık işler için genel lise mezunu istemektedir. Türkiye genelinde de işverenlerin büyük çoğunluğu (%30,6) talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. Açık işlerde en fazla talep edilen beceri[1] % 80,5 oranı ile mesleğe ilişkin yeterli bilgi ilk sırada yer almaktadır. Ağrı ilinde açık işlerin aranma kanallarına bakıldığında % 82,7 oranı ile akraba eş dost ilk sırada olduğu görülmektedir. İŞKUR aracılığıyla ise % 27,7 dir.

Ağrı ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre dağılımına bakıldığında; % 33,2 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği ilk sırada yer almaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin dağılımına bakıldığında ise Ağrı ilinde ilk sırada % 15,9 oranı ile saya dikici(makine ile), ayakkabı imalatçısı(montaj) meslekleri bulunmaktadır. Türkiye'de ise ilk sırada % 6,9 oranı makineci(dikiş) mesleği bulunmaktadır. Bu mesleklerin güçlük çekilme nedeni olarak da işverenlerin daha çok iş tecrübesine sahip elemanın, beceriye/niteliğe sahip elemanın, bulunmadığını söylemiştir.

Ağrı ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle net istihdam artışı beklentisi % 0,9 iken bu beklenti 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle % 7,9'a

[1] Açık işler için talep edilen beceriler için her işveren birden fazla beceri talep edebilmektedir.

yükselmiştir. 31 Aralık 3013 tarihi itibariyle madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki net istihdam değişim oranı % 15,4'lük bir artış, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki net istihdam değişim oranı % 10,4'lük bir artış beklenilmektedir. Diğer hizmet faaliyetlerindeki net istihdam değişim oranı % 45,7'lik bir azalış, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki azalış ise % 28,4 olarak beklenilmektedir. Azalış beklenen diğer sektörler ise inşaat, ulaştırma ve depolama ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle sektörlere göre net istihdam değişimi beklentisine bakıldığında; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe % 25,6'lık artış, idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe % 16,2'lik artış beklenmektedir. Ağrı ilinde 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle araştırma sonucu en fazla istihdam artışı beklenen mesleklere bakıldığında ilk sırada ayakkabı imalatçısı (montaj) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği temizlik görevlisi, ayakkabı imalatçısı(saya), şoför-yük taşıma meslekleri takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam artışı beklenen meslekler ise temizlik görevlisi, büro işçisi, ayakkabı imalatçısı (saya), beden işçisi (inşaat) dır.

GİRİŞ

15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihlerinde Ağrı ilinde İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir. İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın amacı Ağrı ilinde ve tüm ilçelerde işsizliği minimize etmek için işverenlerin işgücü talebini tespit ederek sektörlere göre istihdam politikalarını oluşturmaktır. İşgücü Piyasası Talep Araştırması işgücünün talep açısından ihtiyaç duyulan meslekleri ve bu meslekler için gerek duyulan eğitim ve becerileri tespit ederek arz ve talep arasında denge kurulmasını hedefler. Çünkü; işgücü piyasası doğrultusunda politikalar üreterek ve uygulanan politikalar doğrultusunda arz ve talebi dengede tutarak işsizlik sorununun önüne geçilebilir. Bundan dolayı bu rapor işgücü politikaları için kaynak olabilecek bir çalışmadır.

Yapacağımız bu çalışma 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde işgücü piyasasının genel görünümü hakkında bilgi verip sonra ekonomik veriler, nüfus verileri ve eğitim verileri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınmıştır. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir. İkinci bölümde Ağrı ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenleri içermektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus, istihdam, kayıt dışı istihdam ve işsizlik başlıkları altında toplanmaktadır. Ve Ağrı ilinde alınan açık işler, açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabalarını özetlemektedir. Üçüncü Bölüm ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları hakkında genel bilgiler yer almaktadır. Bu bölümde işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2013 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Bu bölümün amacı Ağrı İlinin işgücü piyasası arzını etkileyen faktörleri ortaya çıkarmaktır. İlin işgücü piyasasının arz tarafını etkileyen faktörleri; ekonomik yapı, nüfus özellikleri, eğitim ve genel işgücü göstergeleri şeklinde sıralayabiliriz. Bu faktörlere ilave olarak işgücü dışı nüfus istihdamı, kayıt dışı istihdam ve işsizlik gibi diğer faktörlere de değinilmiştir. Yine bu bölümde dezavantajlı gruplardan olan kadınlar ve gençlere de; işsizlik, kayıt dışı istihdam, eğitim gibi konularda parantez açılmıştır. İŞKUR verilerinden yararlanarak açık işlere yapılan başvurular, işe yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çalışmaları da bu bölümde yer almıştır.

1.1 EKONOMİK VERİLER

Grafik 1. Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, TRA2,(%),2004-2008

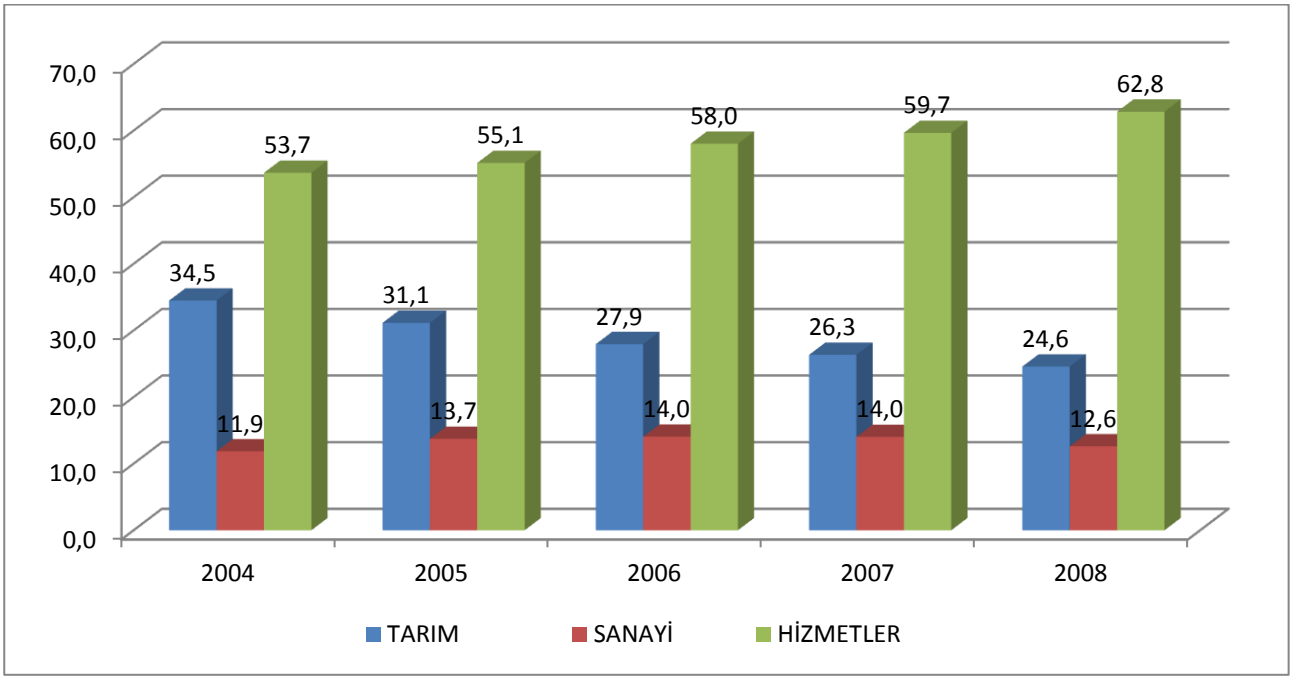

Kaynak: TÜİK Gayrisafi Katma Değer İstatistikleri

TRA2 Bölgesi için sektörlerin GSKD içindeki paylarının yıllara göre dağılımı incelendiğinde, GSKD içindeki en yüksek payın her sene için hizmetler sektörüne ait olduğu, tarım sektörü de ikinci yüksek paya sahip sektör olarak bunu takip ettiği görülmektedir. TRA2 Bölgesi içinde sanayi

sektörü, her yıl için en düşük paya sahip sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada da TRA2 (Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan) bölgesinin sanayisinin gelişmediği anlaşılmaktadır. Bu yüzden TRA2 bölgesine sanayi sektöründeki yatırım payının artması gerekmektedir. Ayrıca bölgenin yıllara göre aldıkları paylar; hizmetler sektörlerinde büyüme eğilimi tarım sektörü küçülme eğilimi içerisindedir. Bu da bölgede tarım ve hizmetler sektörlerinin birbirinden ters orantılı olarak etkilendiğini gösterir. Hizmetler sektörüne yapılan yatırımın sürekli arttığı düşünürsek tarım sektörünün düşeceği anlamı çıkar. Bu yüzden bölgeye yapılacak tarımsal yatırımın verimliliği artıcı bir şekilde olması gerekmektedir.

Grafik 2. Sektörlerin GSKD İçindeki Payları,TRA2 ve Türkiye Karşılaştırması,(%),2008

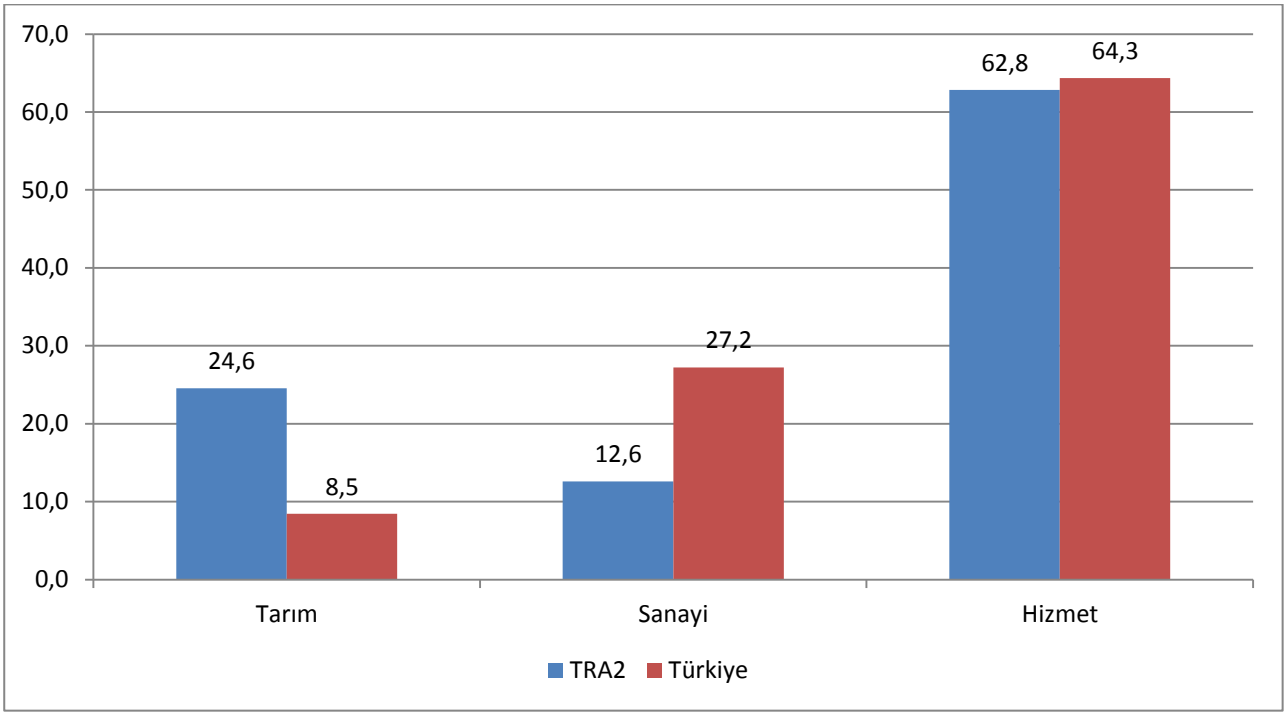

Kaynak: TÜİK Gayrisafi Katma Değer İstatistikleri

Grafik-2 incelendiğinde TRA2 bölgesinde tarım sektörünün GSKD içindeki payı % 24,6 iken Türkiye genelindeki tarım sektörünün oranı % 8,5 olduğu görülmektedir. Ayrıca 2008 yılında bölgedeki Sanayi sektöründeki oran Türkiye ortalamasına göre oldukça düşük olduğu ve hizmetler sektörünün oranı ise Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye ortalamasına yakın bir değer aldığı görülmektedir. Bu oranlara bakıldığında bölgenin tarım bölgesi olduğu görülmekte olup, sanayi sektörünün de gelişmediği ve sanayi sektörüne yapılacak yatırım için önemli bir bölge olduğu görülmektedir.

Grafik 3. Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (GSKD), 2004-2008

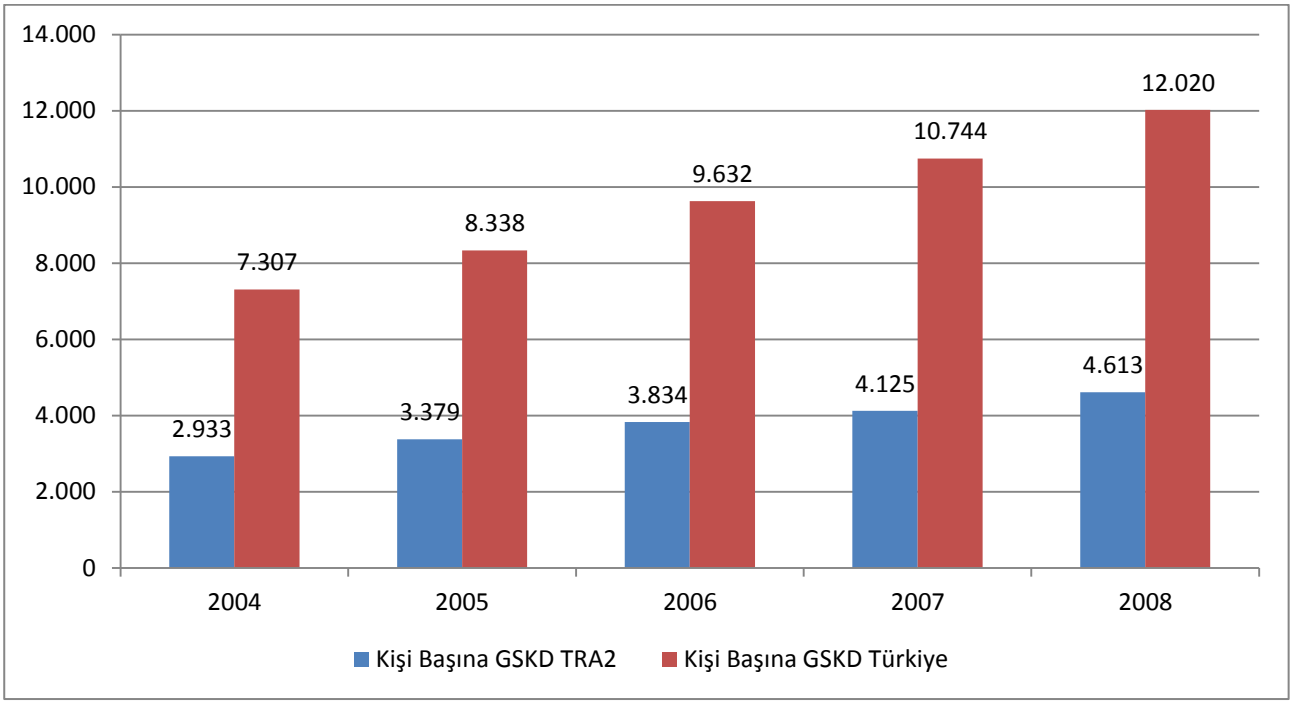

Kaynak: TÜİK Gayrisafi Katma Değer İstatistikleri

Türkiye'de kişi başına GSKD(TL) 2004 yılından itibaren sürekli artmaktadır. Türkiye'de kişi başına GSKD(TL) 2005 yılında %14,1 artış gösterirken 2008 yılında ise %11,9 artış göstermektedir.

Aynı durum Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan illerimizi kapsayan TRA2 bölgesi içinde söz konusudur. Kişi başına GSKD(TL) 2004 yılından itibaren sürekli artmaktadır.2005 yılında kişi başına GSKD (TL) 3.379 ile % 15,2 artarak 2006 da 3.834 olmuştur.2008 yılında ise % 11,8 artış ile 4,613 olmuştur.

Tablo 1. Yatırım Teşvikleri, 2011-2012

Sektör	2011			2012		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
HİZMETLER	4	15	36	8	52	1602
İMALAT	10	45	188	6	19	76
MADENCİLİK	4	12	85	2	6	16
TARIM	0	0	0	1	1	10
ENERJİ	1	4	1	0	0	0
TOPLAM	19	76	310	17	78	1704

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Ağrı ilinde 2012 yılının 2011 yılına göre hizmetler sektörünün yatırım teşviklerinden aldığı pay artarken imalat ve madencilik sektörlerindeki bu pay azalmıştır. 2011 yılında yatırımda imalat sektörü birinci sırada yer alırken 2012 yılında ise hizmetler sektörü birinci sırada yer almaktadır. 2012 yılında hizmetler sektörüne yapılan yatırım istihdama büyük bir katkı sağlamıştır. 2011 yılında tarım sektörüne, 2012 yılında ise enerji sektörüne herhangi bir yatırım yapılmadığı görülmektedir. Ayrıca 2012 yılında yatırım teşviklerinde aldığı pay ile ülke genelinde son sıralarda yer almaktadır.

Grafik 4. Kamu Yatırımların İllere Göre Sektörel Dağılımı, 2012,Ağrı,(%)

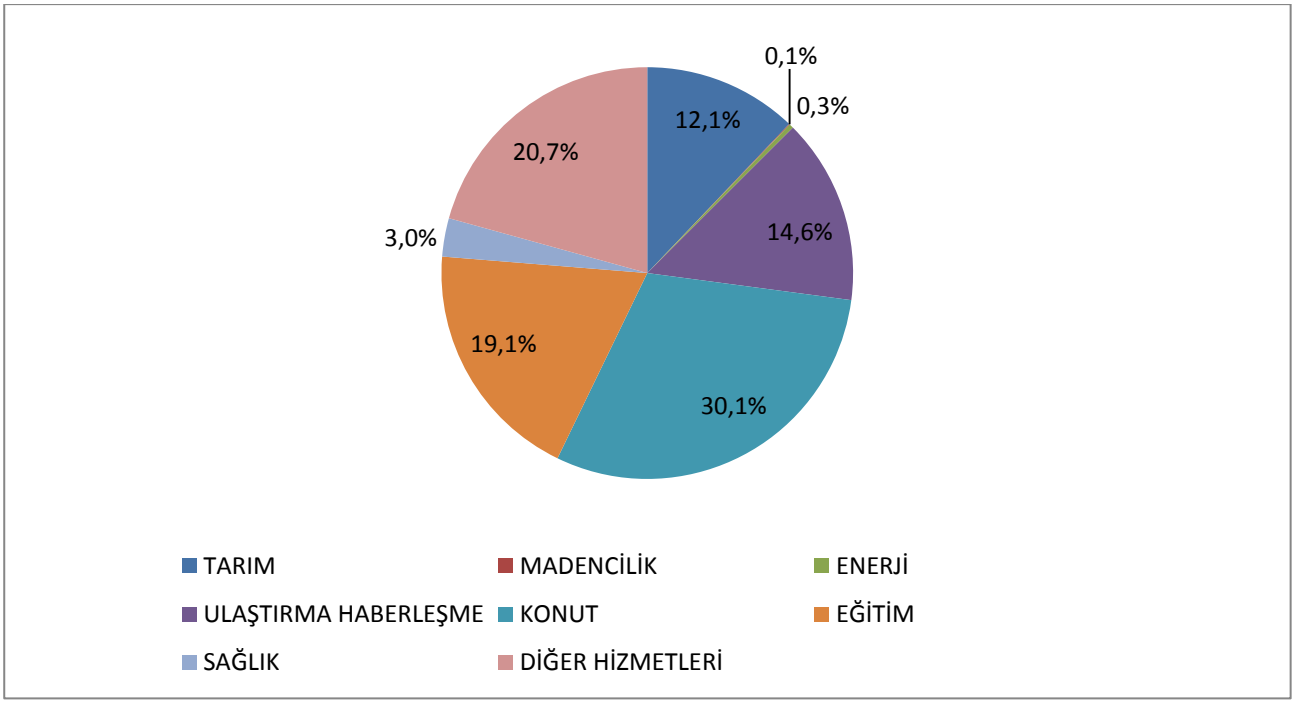

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Ağrı ilinde 2012 yılında en yüksek kamu yatırımı payı % 30,1 ile konut yer almaktadır. Son yıllarda TOKİ'nin (Toplu Konut İdaresi Başkanlığı) Ağrı ilinde yaptığı konutlar bu oranın yükselmesinde katkısı olduğu söylenebilir. İkinci sırada % 20,7 ile diğer hizmetler yer alır. Bunu da % 19,1 ile eğitim takip etmektedir. Eğitimdeki bu oranın yükselmesi de gerek Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nin geliştirilmesi çalışmaları gerekse son zamanlarda ilköğretim ve ortaöğretimde açılan dersliklerin etkili olduğu söyleyebilir.

Ayrıca enerji sektöründeki kamu yatırım oranının çok düşük olduğu görülmektedir. Kış aylarının çok sert olduğu Ağrı iline, ısınma amaçlı İran'dan Ağrı ili üzerinden Ülkeye verilen doğalgaz enerjisinin, Ağrı iline de verilmesi enerji sektöründe kamu yatırım oranının yükselmesi anlamında önemlidir. İmalat ve turizmde ise herhangi bir kamu yatırımı bulunmamaktadır. İmalat sektöründe yapılabilecek bir kamu yatırımının bölge için önemli bir istihdam alanı oluşturacaktır.

Grafik 5. Kamu Yatırımların Sektörel Dağılımı, Ağrı-Türkiye Karşılaştırılması,(%),2012

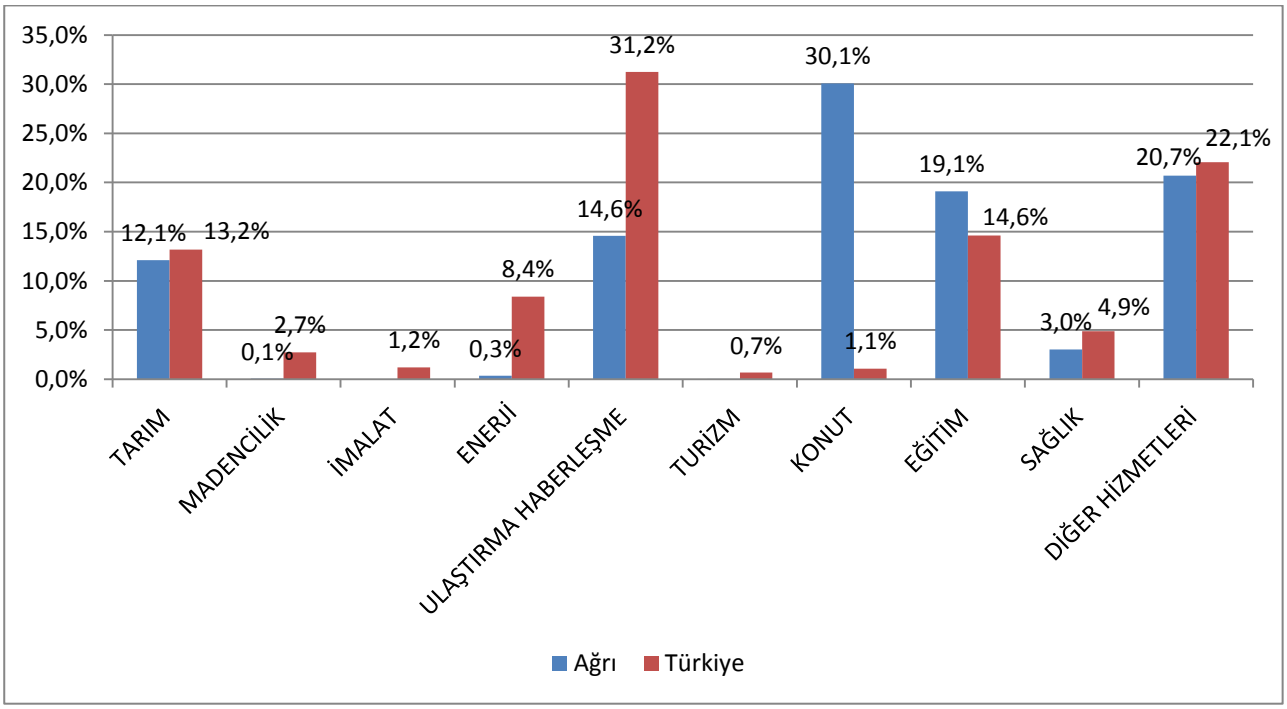

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

2012 yılında eğitime yapılan kamu yatırımı ise Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Konutta yapılan kamu yatırımı ise Türkiye ortalamasının 43 katı olduğu görülmektedir. Bunun sebebi, yukarıda denildiği gibi son zamanlarda yapılan konutların etkili olduğunu söyleyebilir. Diğer kamu yatırımları ise Türkiye ortalamasının altındadır. Ağrı ili genel olarak tarım ve hayvancılığın ön planda olduğu bir ildir. Bunun için gıda imalatında yapılacak kamu yatırımı Türkiye ortalamasının altında olan tarım sektörü ve herhangi bir kamu yatırımının olmadığı imalat sektörü için önemli bir katkı sağlayacaktır. Ülke genelinde yapılan kamu yatırımlarının en büyük paya yüzde 31,2 ile ulaştırma ve haberleşme sektörü sahiptir. En az yatırım yapılan kamu yatırımı ise turizm sektörüdür.

Tablo 2. Sektörlere Göre Açılıp Kapanan İşyerleri

Yıllar	Ağrı İli Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri							
	Kurulan			Tasfiye		Kapanan		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2011	7	0	22	3	0	2	0	9
2012	1	0	6	0	0	4	1	3

Kaynak: TOBB

2012 yılında kurulan şirket ve gerçek kişi ticaret İşletmelerinde 2011 yılına göre azalmıştır. Kooperatif sayısında herhangi bir değişiklik olmamıştır. 2011 yılına göre kapanan şirket ve kooperatif sayısında artış olmuştur, gerçek kişi ticaret işletmelerinde ise azalma olmuştur. Ayrıca tasfiye edilen şirket sayısında azalma görünürken kooperatif sayısında herhangi bir değişme olmamıştır.

1.2 NÜFUS GÖSTERGELERİ

Tablo 3.Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus,2009-2012

		İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
AĞRI	2009	269.147	142.793	126.354	268.518	137.207	131.311	537.665	280.000	257.665
	2010	275.785	144.536	131.249	266.237	135.982	130.255	542.022	280.518	261.504
	2011	290.904	155.454	135.450	264.575	135.886	128.689	555.479	291.340	264.139
	2012	292.525	154.071	138.454	259.879	133.419	126.460	552.404	287.490	264.914

Kaynak: TÜİK

Ağrı ili nüfusu 2011 yılında 555.479 iken 2012 yılında % 0,6 oranında azalarak 552.404 olmuştur. İstihdam alanlarının kısıtlı olması ilin dışarıya göç etmesini sağlamaktadır. 2012 yılında İl nüfusu Türkiye nüfusunun % 0,7'sini oluşturmakta olup nüfusun % 52'sini erkekler % 48'ini de kadınlar oluşturmaktadır.

2012 yılında Ağrı ilindeki nüfusun % 53' ü kentte % 47' si de kırsalda yaşamaktadır. 2012 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 22,7' si belde ve köylerde ikamet ederken, Ağrı ilinde bu oran % 47 dir. Belde ve köy nüfusunun Türkiye ortalamasına göre fazla olması, il genelinde tarım ve hayvancılığın ön planda olduğunun bir göstergesidir.

Ayrıca il nüfusu yıllar itibariyle incelendiğinde belde/köy nüfusunda her geçen yıl azalış görülürken il/ilçe merkezlerindeki nüfusta artış gözlenmektedir. Bu da belde ve köyden il ve ilçe merkezlerine doğru göçün olduğunu göstermektedir. Bunun sebebi olarak da kırsalda ikamet eden nüfus tarım ve hayvancılıkla uğraştığı için tarım ve hayvancılıktaki verim düşüklüğünü gösterebiliriz. Bu şekilde devam etmesi durumunda işsiz bir toplumun oluşması gibi ciddi sorunlarla karşılaşabiliriz. Daha önce de denildiği gibi kamu yatırımlarının gıda ve tarım sektörlerine daha fazla yapılması bu sorunlarla karşılaşmayı önleyebilir.

Tablo 4. Yaş Gruplarına Göre Nüfus,2012

Yaş Grupları	Toplam	Erkek	Kadın
0-14	218 687	112 247	106 440
15-19	63 370	33 182	30 188
20-24	56 725	31 533	25 192
25-29	43 353	23 536	19 817
30-34	40 606	21 144	19 462
35-39	28 529	15 046	13 483
40-44	21 542	11 775	9 767
45-49	20 062	10 798	9 264
50-54	15 352	8 035	7 317
55-59	14 207	6 861	7 346
60-64	9 520	4 205	5 315
65+	20 451	9 128	11 323
Toplam	**552 404**	**287 490**	**264 914**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Ağrı ilinde 2012 yılında nüfusun % 52' sini erkekler % 48' ini de kadınlar oluşturmaktadır. Bu nüfusun yaş aralığı incelendiğinde erkek nüfusu 55+ nüfusuna kadar tüm gruplarda kadın

nüfusunda fazla olduğu görülmektedir. 55+ yaş grubu itibariyle kadın nüfusu erkek nüfusundan fazla olmaya başladığı görülmektedir.

Grafik 6. Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, (%)

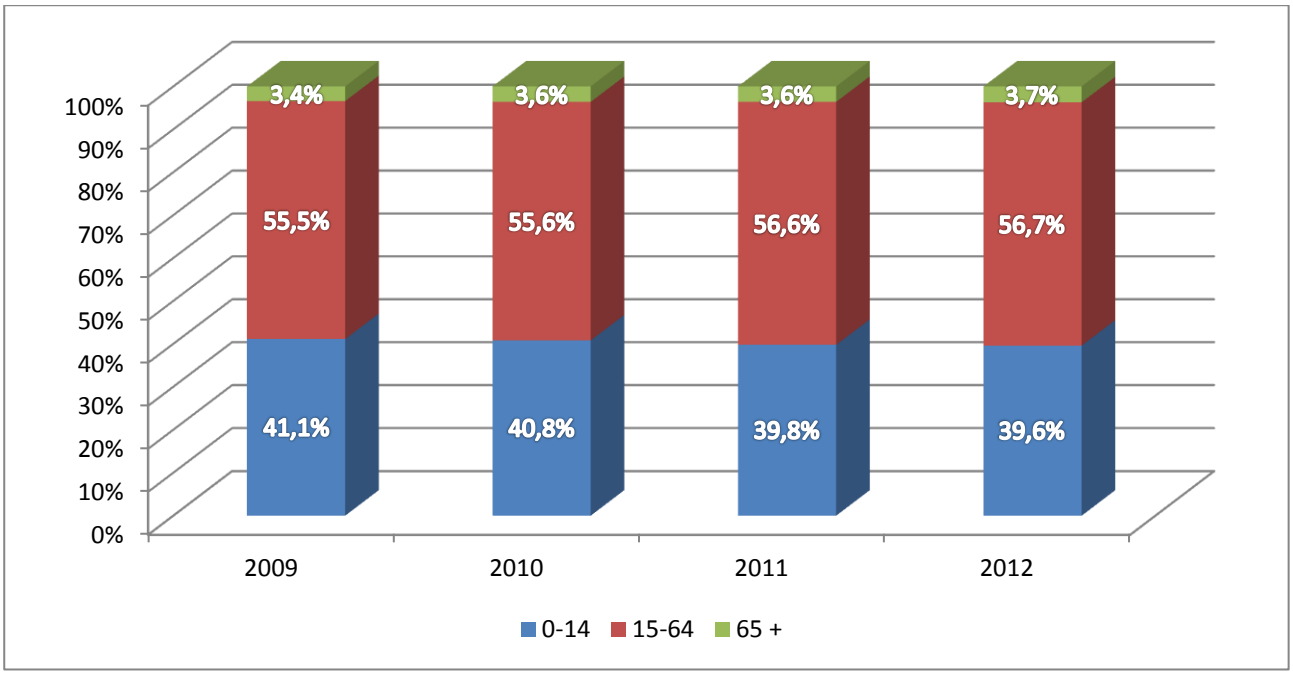

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Ağrı ilinde çalışma yaş grubu (15-64 yaş grubu) sürekli artmakta olup her yıl nüfus içindeki en büyük paya sahiptir. Bu durum işgücü piyasası arz kısmı için potansiyel oluşturmaktadır. 65+ grup da artan bir eğilim izlediği görülmektedir. Böylece il nüfusunun yaşlandığını söyleyebiliriz. 0-14 yaş grubunda ise azalma olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak da kadınların çalışma hayatına girmesiyle birlikte doğum oranındaki düşüşü gösterebiliriz.

Grafik 7. Yaş Bağımlılık Oranı, Ağrı, 2012, (%)

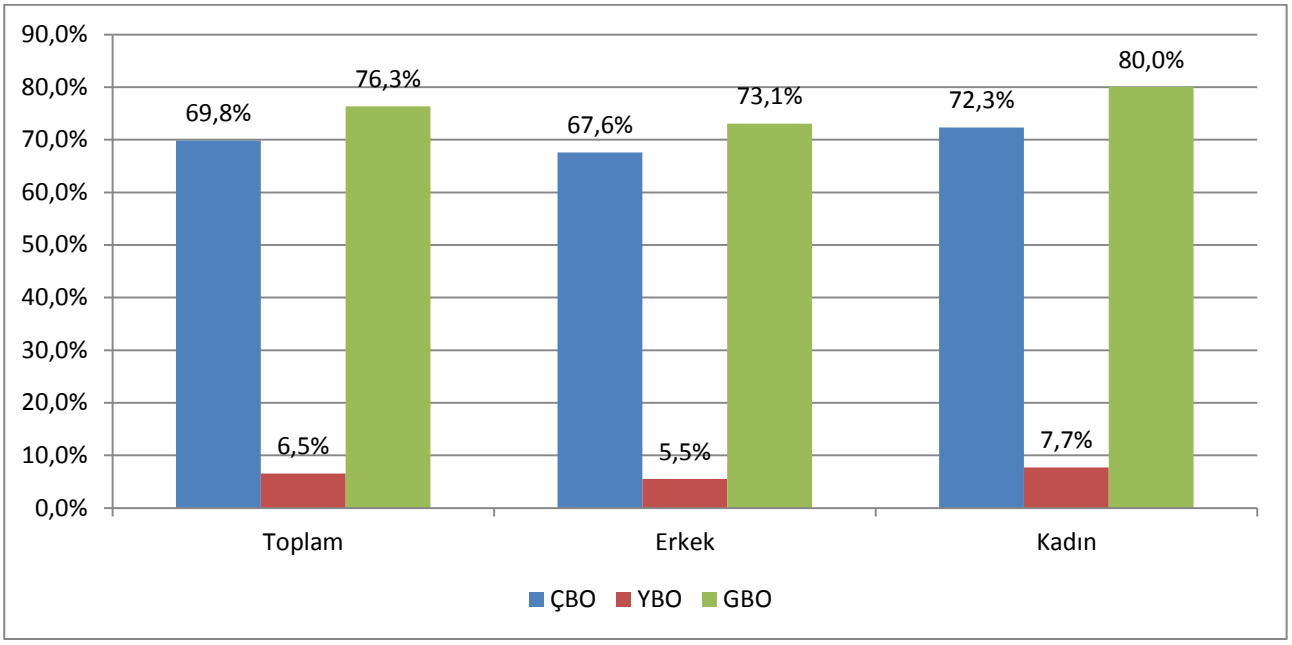

Kaynak: TÜİK

Ağrı ilinde 2012 yılında yaş bağımlılık oranlarına bakıldığında, yaşlı bağımlılık oranı düşük iken genel bağımlılık oranı ve çocuk bağımlılık oranı yüksek olduğu görülüyor. Aynı durum erkek ve kadın nüfusları için de söz konusudur. Kadınlarda çocuk ve yaşlı bağımlılık oranlarının yüksek olması 55+ kadın nüfusunun erkek nüfustan yüksek olmasıdır.

Tablo 5. Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Ağrı, 2012

Bitirilen eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	41.660	7.476	34.184
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	65.053	25.690	39.363
İlkokul mezunu	66.543	36.648	29.895
İlköğretim mezunu	71.334	47.931	23.403
Ortaokul veya dengi okul mezunu	7.657	5.596	2.061
Lise veya dengi okul mezunu	39.175	28.338	10.837
Yüksekokul veya fakülte mezunu	15.624	10.228	5.396
Yüksek lisans mezunu	663	468	195
Doktora mezunu	221	137	84
Bilinmeyen	25.317	12.500	12.817
Toplam	**333.247**	**175.012**	**158.235**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Yukarıdaki tablonun verilerine göre Ağrı ili, okuma-yazma bilmeyen nüfus içinde, kadın nüfusunun, okuma- yazma bilmeyen erkek nüfusunun 4 katından fazla olması göze çarpmaktadır. Tüm eğitim durumlarına göre erkek nüfusu kadın nüfusundan fazladır. Ortaokul veya dengi okul mezunu, lise veya dengi okul mezunu, yüksekokul veya fakülte mezunu, yüksek lisans mezunu erkek nüfusun kadın nüfusundan 2 katından fazla olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesi ilerledikçe, kadın nüfusunun sürekli erkek nüfusundan daha düşük sayılarla seyir göstermesi göze çarpmaktadır.

Grafik 8. Eğitim Düzeyine Göre Nüfus Ağrı-Türkiye Karşılaştırılması, 2012,(%)

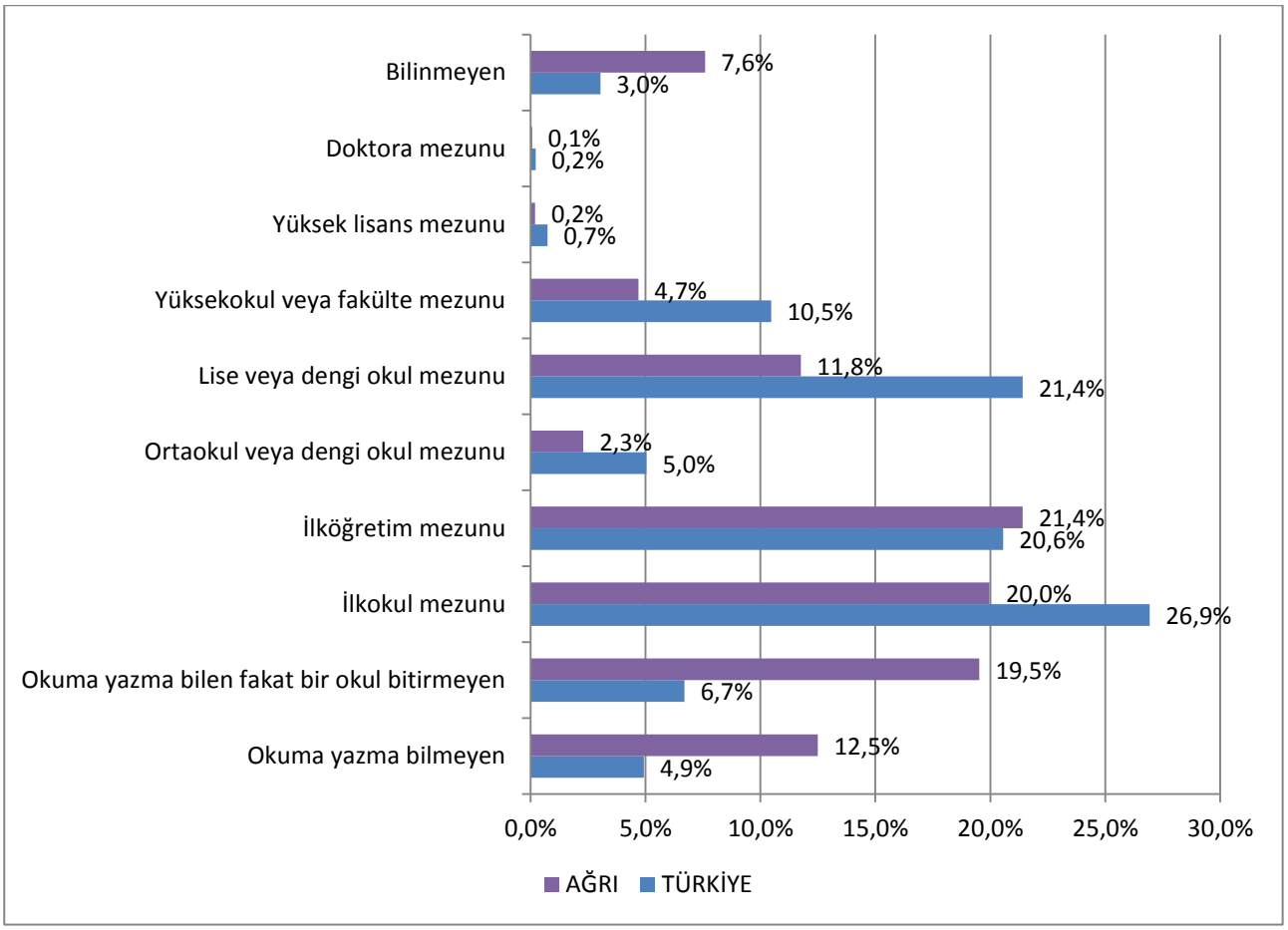

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Ağrı ilindeki nüfusun % 12,5'i okur yazar olmayıp, bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. Okuma yazma bilen fakat herhangi bir okul bitirmeyenlerin oranı % 19.5, ilkokul mezunu oranı % 20 ilköğretim mezunu % 21.4, ortaokul veya dengi okul mezunu % 2.3, lise mezunu % 11.8, yüksekokul veya fakülte mezunu % 4.7, yüksek lisans mezunu % 0.2, doktora

mezunu ise % 0.1 dir. Eğitim seviyesi ilköğretim mezunu hariç Türkiye ortalamasının altındadır. Birçok eğitim seviyesinde il nüfusunun, ülke genelindeki aynı eğitim seviyesindeki nüfusa göre daha düşük oranlarla seyretmesi söz konusudur. Bu anlamda Grafik-5 verilerinde 2012 yılı, il için eğitim sektörüne yapılan kamu yatırımlarının % 19,1'lik bir oranla üçüncü sırada yer alması ve bu oranla Türkiye ortalamasının üzerinde olması yerinde bir yatırım olduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Net Göç ve Net Göç Hızı

Yıllar	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı,
2009	12.115	22.613	-10.498	-19,34
2010	14.950	22.966	-8.016	-14,68
2011	15.508	25.182	-9.674	-17,27
2012	12.856	27.984	-15.128	-27,02

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Ağrı ilinin 2009-2012 yılları arasında dışarıya verdiği göç sürekli olarak arttığı görülmektedir. Ağır kış şartları ve İstihdam alanlarının kısıtlı olması nüfusun diğer illere göç etmesinde belli başlı neden olarak gösterebiliriz. 2010 yılının 2009 yılına göre net göç hızında azalma olduğu, 2012 yılının 2011 yılına göre ise net göç hızında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Ağrı İlinin En Fazla Göç Aldığı ve En Fazla Göç Verdiği İller

GÖÇ ALDIĞI İLLER	GÖÇ VERDİĞİ İLLER
İstanbul	**İstanbul**
İzmir	**Ankara**
Van	**İzmir**
Ankara	**Bursa**
Iğdır	**Van**
Erzurum	**Kocaeli**
Bursa	**Iğdır**
Kocaeli	**Erzurum**
Adana	**Aydın**
Muş	**Kayseri**

Kaynak: TÜİK

Tablodaki verilere bakıldığında dikkat çeken nokta Ağrı ilinin en fazla göç verdiği il ile en fazla göç aldığı ilin İstanbul olmasıdır. Bunun sebebini de İstanbul'un iş olanakları bakımından zengin bir il olduğunu gösterebiliriz. Dikkat çeken bir diğer husus ise ilin en fazla göç aldığı ilk 10 il arasında Adana ve Muş illeri bulunurken en fazla göç verdiği ilk 10 il arasında bu illerin bulunmamasıdır.

1.3 EĞiTiM GÖSTERGELERİ

Tablo 8. 2012/2013 Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı

Okullaşma Oranı	İlkokul			Ortaokul			Genel Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Brüt	122,92	119,25	126,76	108,06	108	108,12	30,77	36,68	24,29	21,98	22,9	20,97
Net	99,31	99,34	99,28	82,16	83,06	81,23	19,24	22,63	15,53	16,22	17,29	15,06

Kaynak: MEB İstatikselleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Tablodaki verilere bakıldığında brüt ve net okullaşma oranlarında, genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretim seviyesinde kadın oranı erkek oranından düşük iken, brüt okullaşma oranında ilkokul ve ortaokul seviyesinde kadın oranı erkek oranından yüksek olduğu görülmektedir. Kadın okullaşma oranının genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde, ilkokul ve ortaokul seviyelerine göre ciddi bir azalış göstermektedir.

Tablo 9. Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı

	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	28170	16629	11551
Şehir	28170	16629	11551
Köy	-	-	-

Cinsiyet	Genel			Mesleki ve Teknik		
	Toplam	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy
Toplam	16 437	16 437	-	11 733	11 733	-
Erkek	10 238	10 238	-	6 391	6 391	-
Kadın	6 199	6 199	-	5 352	5 352	-

Kaynak: MEB İstatikselleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Ağrı ilinin ortaöğretime kayıtlı öğrencilerin % 59'u erkek , % 41'i de kız öğrencileri oluşturmaktadır. Şehirde ortaöğretime kayıtlı öğrenci sayısında, kadınların erkeklere oranla daha düşük olması dikkat çekmektedir. Köylerde ortaöğretim bulunmamaktadır.

Ağrı ilinin orta öğretime kayıtlı öğrencilerin % 58,3' ü genel liselere % 41,7' si de mesleki ve teknik liselerine kayıtlıdır. Genel liseye gide öğrencilerin % 62,3' ü erkek % 37,7' si kız öğrencilerden, mesleki ve teknik liselerine giden öğrencilerin ise % 54,5' i erkek % 45,5' i de kız öğrencilerinden oluşmaktadır. Buradan da görülüyor ki meslek liselerine giden öğrenci sayısı genel liselere giden öğrenci sayısından azdır. Meslek liseleri toplumda ve özellikle öğrencilerde başarısız öğrencilerin gittiği lise algısı olduğu için bu okullara giden öğrenciler meslek dalında kendilerini

yeterince geliştirmemektedir. Bu da işgücü piyasasını ciddi bir şekilde etkilemekte, işverenlerin yeterince kalifiyeli eleman bulamadığı sıkıntısını oluşturmaktadır. Bunun için METEK (Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesi) projesi, öğrencilerin meslek liselerine yönlendirme ve kalifiyeli elemanın sağlanması bakımından yerinde bir projedir.

1.4 İŞKUR VERİLERİ

Grafik 9. 2008-2012 Arasında İŞKUR'a Başvurular, Ağrı

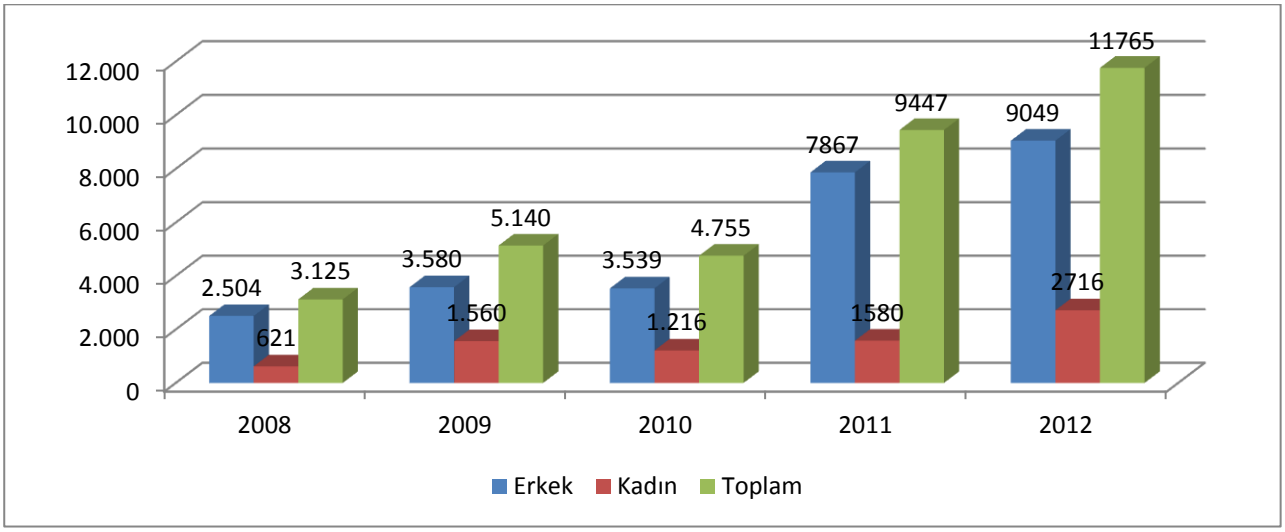

Kaynak: İŞKUR

2008 yılında Ağrı ilinde İŞKUR'a başvuranların % 80,1' i erkek % 19,9' u kadınlardan, 2009 yılında % 69,6'sı erkek % 30,4' ü kadınlardan, 2010 yılında % 74,4' ü erkek % 25,6'sı kadınlardan, 2011 yılında % 83,3' ü erkek 16,7'si kadınlardan, 2012 yılında % 76,9' u erkek % 23,1' i kadınlardan oluşmaktadır. 2009 yılında İŞKUR'a başvuranların sayısında 2008 yılına göre % 64,5 oranında, 2011 yılında İŞKUR'a başvuranların sayısında 2010 yılına göre % 98,7 oranında ciddi bir artış olduğu görülmektedir. 2008 yılından 2012 yılına kadar İŞKUR'a başvuran kadın sayısının genel olarak arttığını görmekteyiz. Bu da kadınların işgücüne katılma isteklerinin arttığını göstermektedir.

Tablo 10. Eğitim Durumlarına Göre Başvurular

AĞRI		
	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma Bilmeyen	207	203
Okur-Yazar Olanlar	781	471
İlköğretim	5.868	1.242
Ortaöğretim	1.738	621
Ön lisans	249	112
Lisans	198	65
Yüksek Lisans	8	2
Toplam	**9.049**	**2.716**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR'a başvuranlar içerisinde % 60,4 oranı ile en fazla ilköğretim mezunudur. Erkeklerin % 64,8' i kadınların ise % 45,7' si ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Başvurular arasında doktora mezunu olmamakla birlikte yüksek lisans mezunu hem erkeklerde hem de kadınlar % 0,1 oranındadır. İlköğretim mezunundan sonra eğitim düzeyi yükseldikçe İŞKUR'a başvuruların azaldığı görülmektedir.

2013 Ocak-Eylül arası İŞKUR'a başvuranlar içerisinde % 50 oranında ilköğretim mezunu, % 19,9 oranında ortaöğretim mezunu, % 18,8 oranında okur-yazar, % 4,2 oranında ön lisans mezunu % 3,6 oranında lisans mezunu, % 3,4 oranında okur-yazar olmayan ve % 0,1 oranında da yüksek lisans mezunudur. Bu başvuruların % 75,9' u erkek % 24,1' i de kadındır. Ayrıca başvuran kadınların büyük bir kısmını ilköğretim, okur-yazar ve ortaöğretim mezunu oluşturmaktadır.

Tablo 11. En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek

AĞRI		TÜRKİYE	
Meslek	Başvuru	Meslek	Başvuru
Beden İşçisi (Genel)	5468	Beden İşçisi (Genel)	572862
Beden İşçisi (Temizlik)	1130	Büro Memuru (Genel)	100687
Beden İşçisi (İnşaat)	1004	Beden İşçisi (Temizlik)	86976
Büro Memuru (Genel)	403	Temizlik Görevlisi	53649
Büro İşçisi	171	Satış Elemanı (Tanıtım)	47515
Şoför-Yük Taşıma	140	Sekreter	36929
Temizlik Görevlisi	126	Şoför-Yük Taşıma	33993
Şoför (Yolcu Taşıma)	113	Ön Muhasebeci	30406
Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	111	Garson (Servis Elemanı)	27132
Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)	107	Muhasebeci	25799
Güvenlik Görevlisi	106	Şoför (Yolcu Taşıma)	21000
Aşçı	84	Aşçı	20870
Kasiyer	77	Güvenlik Görevlisi	20686
Ayakkabı İmalatçısı	75	Bilgisayar İşletmeni	20649
Garson (Servis Elemanı)	66	Kasiyer	19481
Bilgisayar İşletmeni	64	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	18560
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	61	Çaycı	18547
Ağır Kamyon Şoförü	57	Makineci (Dikiş)	17979
Satış Elemanı (Tanıtım)	56	Beden İşçisi (İnşaat)	17754
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	55	Büro İşçisi	16029

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilinde 2012 yılında İŞKUR'a başvuranların sayısı en fazla beden işçisi(genel), beden işçisi (temizlik), beden işçisi(inşaat), büro memuru(genel), ve büro işçisi mesleklerindedir. Türkiye'de ise başvuranların sayısı en fazla beden işçisi(genel), büro memuru(genel), beden işçisi(temizlik), temizlik görevlisi ve satış elemanı(tanıtım) mesleklerindedir.

2013 Ocak-Eylül ayları arasında İŞKUR'a başvuranların sayısı en fazla beden işçisi(genel), büro memuru(genel), beden işçisi(temizlik), temizlik görevlisi ve satış danışmanı mesleklerindendir. Başvuran kadınların en fazla beden işçisi(genel) ve beden işçisi(temizlik) mesleklerindendir.

Grafik 10. Ağrı İlinde 2008-2012 Yılları Arasında Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi

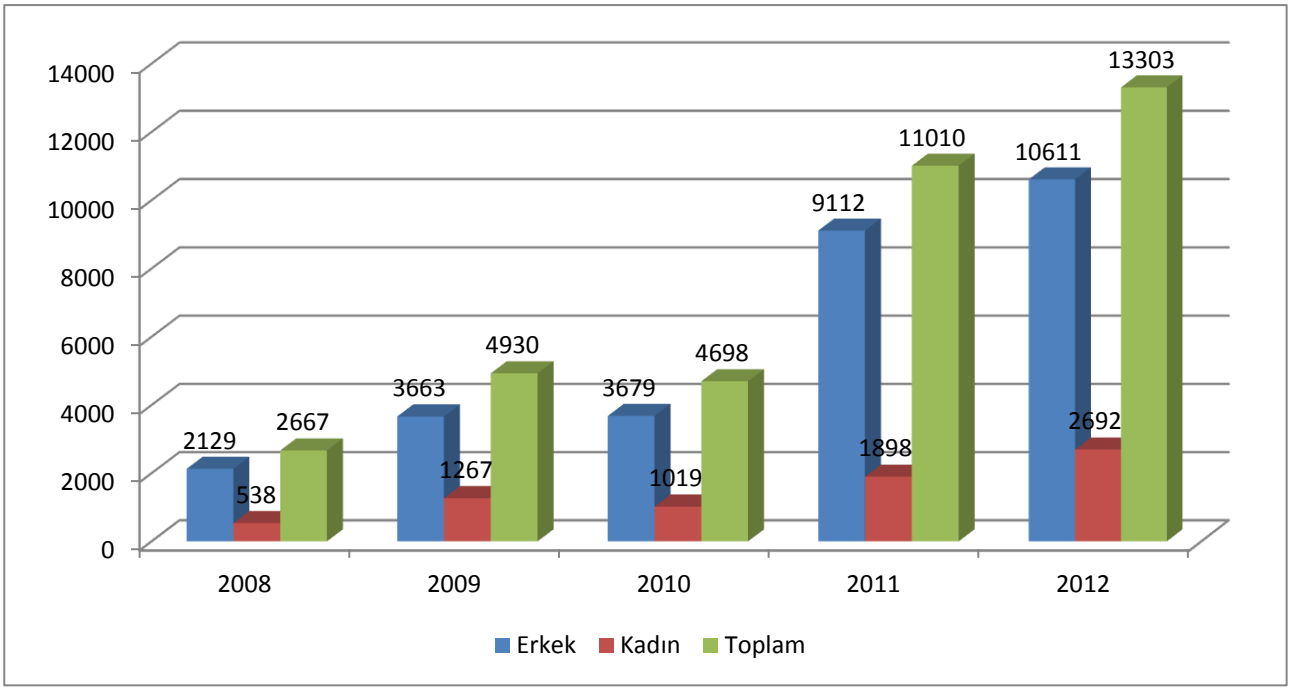

Kaynak: İŞKUR

2008 yılında Ağrı ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin % 79,8' i erkek % 20,2' si kadınlardan, 2009 yılında % 74,3' ü erkeklerden % 25,7' si kadınlardan, 2010 yılında % 78,3' ü erkeklerden % 21,7'si kadınlardan, 2011 yılında % 82,8' i erkeklerden 17,2'si kadınlardan, 2012 yılında % 79,8' i erkeklerden % 20,2' si kadınlardan oluşmaktadır. 2009 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin sayısında 2008 yılına göre % 84,9 oranında artmıştır. 2010 yılında 2009 yılına göre kayıtlı işsizlerin sayısında % 4,7 oranında düşüş gerçekleşmiştir.2011 yılında kayıtlı işsizlerin sayısında 2010 yılına göre % 134,4 oranında bir artış olmuştur. Bu ciddi artışın en büyük nedeni olarak TYP (Toplum Yararına Program) gösterilebilir.

Tablo 12. En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 20 Meslek

AĞRI		TÜRKİYE	
Meslekler	Kayıtlı İşsiz Sayısı	Meslekler	Kayıtlı İşsiz Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	5656	Beden İşçisi (Genel)	580621
Beden İşçisi (İnşaat)	1269	Büro Memuru (Genel)	142007
Beden İşçisi (Temizlik)	1068	Beden İşçisi (Temizlik)	92007
Büro Memuru (Genel)	548	Satış Elemanı (Tanıtım)	47614
Temizlik Görevlisi	299	Sekreter	46050
Şoför-Yük Taşıma	256	Temizlik Görevlisi	45512
Bekçi	223	Ön Muhasebeci	38206
Büro İşçisi	182	Şoför-Yük Taşıma	35912
Çocuk Bakıcısı	171	Muhasebeci	32002
Şoför (Yolcu Taşıma)	170	Bilgisayar İşletmeni	26951
Satış Elemanı (Tanıtım)	139	Garson (Servis Elemanı)	25819
Aşçı	111	Aşçı	24021
Kamyonet Şoförü	96	Şoför (Yolcu Taşıma)	22344
Bilgisayar İşletmeni	93	Çaycı	21965
Garson (Servis Elemanı)	91	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	19608
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	80	Beden İşçisi (İnşaat)	19408
Telefon Santral Operatörü	78	Büro İşçisi	17425
Taksi Şoförü	77	Kasiyer	16640
Güvenlik Görevlisi	76	Makineci (Dikiş)	15574
Makineci (Dikiş)	76	Aşçı Yardımcısı	14503

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilinde İŞKUR'daki kayıtlı işsizlerin sayısı en fazla beden işçisi(genel), beden işçisi (inşaat), beden işçisi(temizlik), büro memuru(genel), ve temizlik görevlisi mesleklerindedir. Türkiye'de ise kayıtlı işsizlerin sayısı en fazla beden işçisi (genel), büro memuru(genel), beden işçisi(temizlik), satış elemanı(tanıtım) ve sekreter mesleklerindedir.

2013 Ocak-Eylül ayları arası kayıtlı işsizin en fazla bulunduğu meslekler beden işçisi(genel), beden işçisi(temizlik), beden işçisi(inşaat), büro memuru(genel) ve şoför-yük taşıma meslekleridir.

Grafik 11. Ağrı İlinde Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı,%

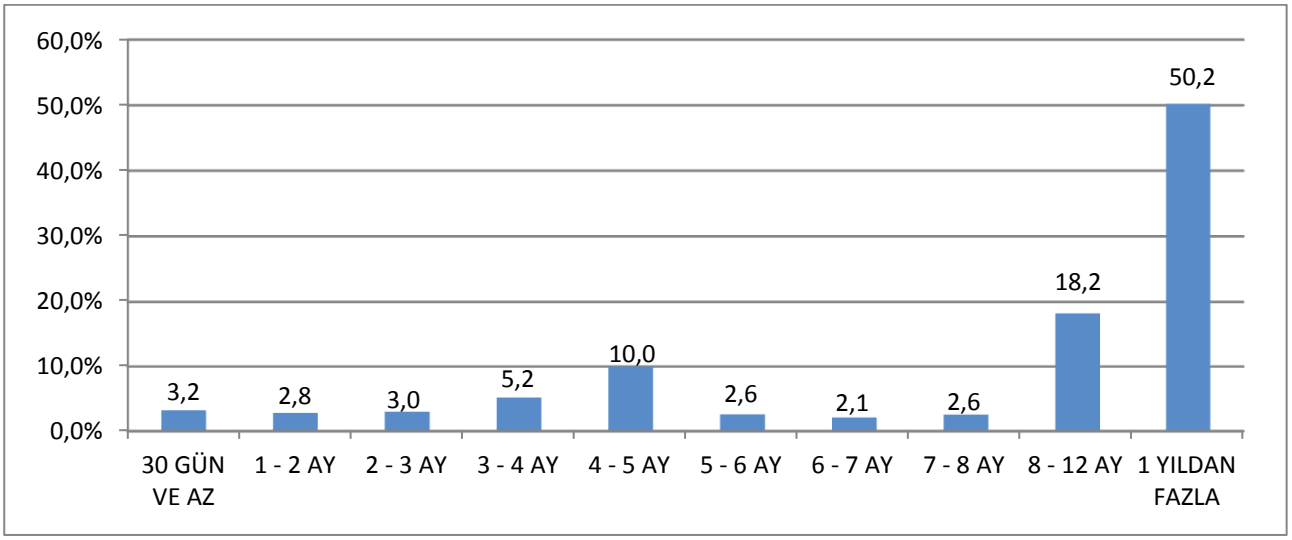

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerinde göre dağılımına baktığımızda bir yıldan fazla bekleyenler kayıtlı işsizlerin % 50,2' sini, 8-12 ay bekleyenler % 18,2'sini, 4-5 ay bekleyenler ise % 10' nu oluşturmaktadır.

2013 Ocak-Eylül ayları arasında ise İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerinde göre dağılımına baktığımızda bir yıldan fazla bekleyenler kayıtlı işsizlerin % 64,1' ini, 30 gün ve daha az bekleyenler % 12,9'unu, 8-12 ay bekleyenler ise % 8,9'unu oluşturmaktadır.

Tablo 13. 2012 Yılı Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Ağrı

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15 - 19	383	207	590
20 -24	1.802	748	2.550
25 -29	2.131	437	2.568
30 - 34	2.096	405	2.501
35-39	1.384	285	1.669
40 - 44	1.066	195	1.261
45-49	808	134	942
50-54	466	92	558
55-59	269	76	345
60-64	119	55	174
65+	87	58	145
Toplam	10.611	2.692	13.303

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında kayıtlı işsizlerin % 19,2' si 20-24 yaş aralığında, % 19,3' ü 25-29 yaş aralığında, % 18,8' i 30-34 yaş aralığında, % 12,5' i 35-39 yaş aralığında, % 9,5' i de 40-44 yaş aralığında bulunmakta olup toplamda kayıtlı işsizlerin % 79,3' ünü oluşturmaktadır. Geriye kalan % 20,7' sini de diğer yaş grupları oluşturmaktadır. Toplamda kayıtlı işsizlerin % 79,8' ni erkekler % 20,2' sini de kadınlar oluşturmaktadır. Bu da ilimizde İŞKUR'a kayıtların büyük bir kısmını erkeklerin oluşturduğunu göstermektedir.

2013 Ocak-Eylül ayları arasında kayıtlı işsizlerin % 18,9'u 25-29 yaş aralığında, % 18,9'u 30-34 yaş arlığında, % 18'i 20-24 yaş aralığında, % 13,1' i 35-39 yaş aralığında, % 9,9'u 40-44 yaş aralığındadır. Toplam kayıtlı işsizlerin % 77,4'ünü erkekler ve % 22,6'sını da kadınlar oluşturmaktadır. Kayıtlı kadın işsizlerin ise % 24,5' i 20-24 yaş aralığında, % 16,7' si 25-29 yaş aralığında ve % 16,7' de 30-34 yaş aralığındadır. Yani kayıtlı kadın işsizlerin büyük çoğunluğu 20-34 yaş aralığındadır.

Grafik 12. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları, 2012, Ağrı,(%)

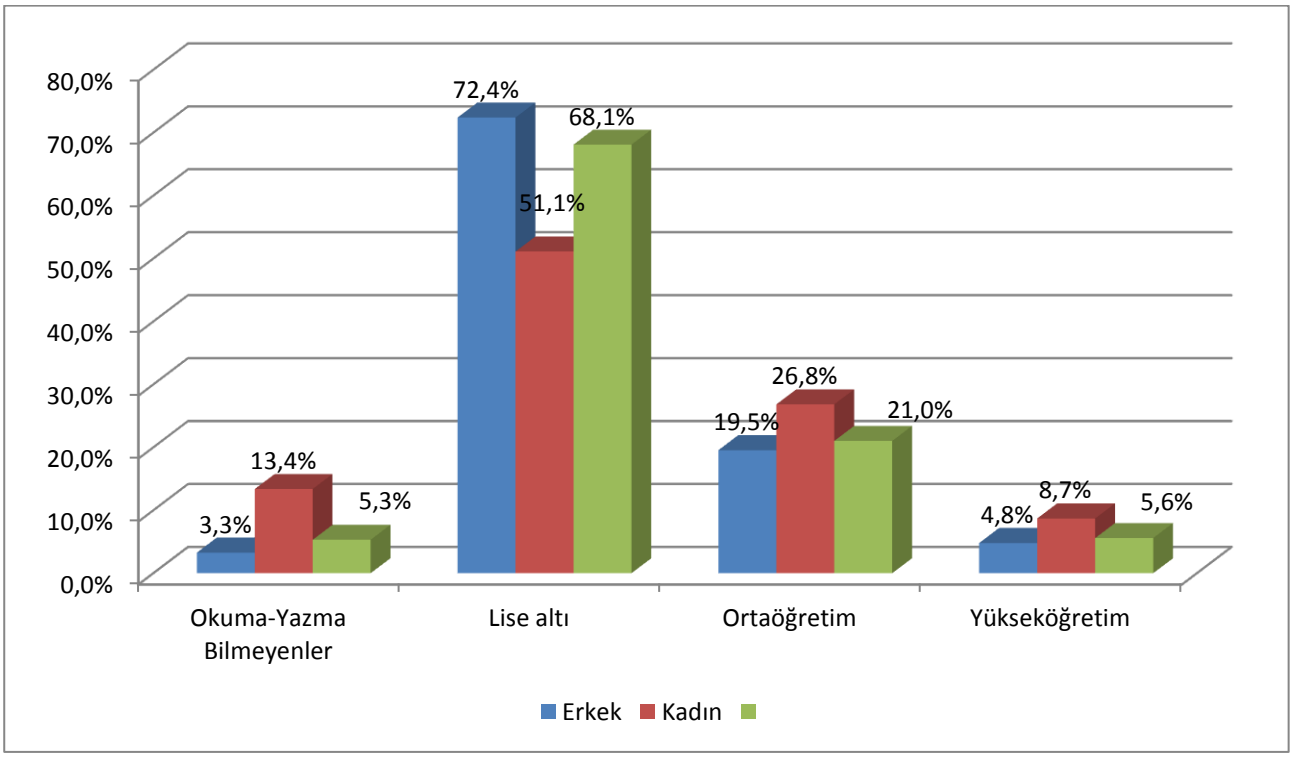

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı olan işsizlerin eğitim durumu okuma-yazma bilmeyenler toplam % 5,3 ; lise altı % 68,1 ; ortaöğretim % 21 ; yükseköğretim ise % 5,6 dır. İŞKUR'da kayıtlı işsizlerin okuma yazma bilmeyen grubundaki kadın oranı % 51 ile erkek oranından fazladır. Lise altı, ortaöğretim ve yükseköğretim gruplarındaki kadın oranları ise erkek oranlarında azdır. Genel olarak kayıtlı işsizler daha çok lise altı grubunda bulunmaktadır.

2013 Ocak-Eylül ayları arasında kuruma kayıtlı olan işsizlerin % 70,9'u lise altı, % 18,9'u ortaöğretim mezunu, % 6'sı yüksek öğretim mezunu ve % 4,2' si de okur-yazar olmayandır. Kayıtlı olan işsiz kadınların büyük bir kısmı % 58,7 ile lise altı mezunudur. Ayrıca kayıtlı işsizlerden okur-yazar olmayan erkelerin oranı % 51,5 kadınların oranı % 48.5 , lise altı erkeklerin oranı % 81,3 kadınların oranı % 18.7, ortaöğretim mezunu erkeklerden oranı % 72,4 kadınların oranı ise % 27.6 , yüksek öğretim mezunu erkeklerin oranı % 65.6 kadınların oranı ise % 34,4 tür.

Grafik 13. Ağrı İlinde Yıllara Göre Açık İş Sayıları

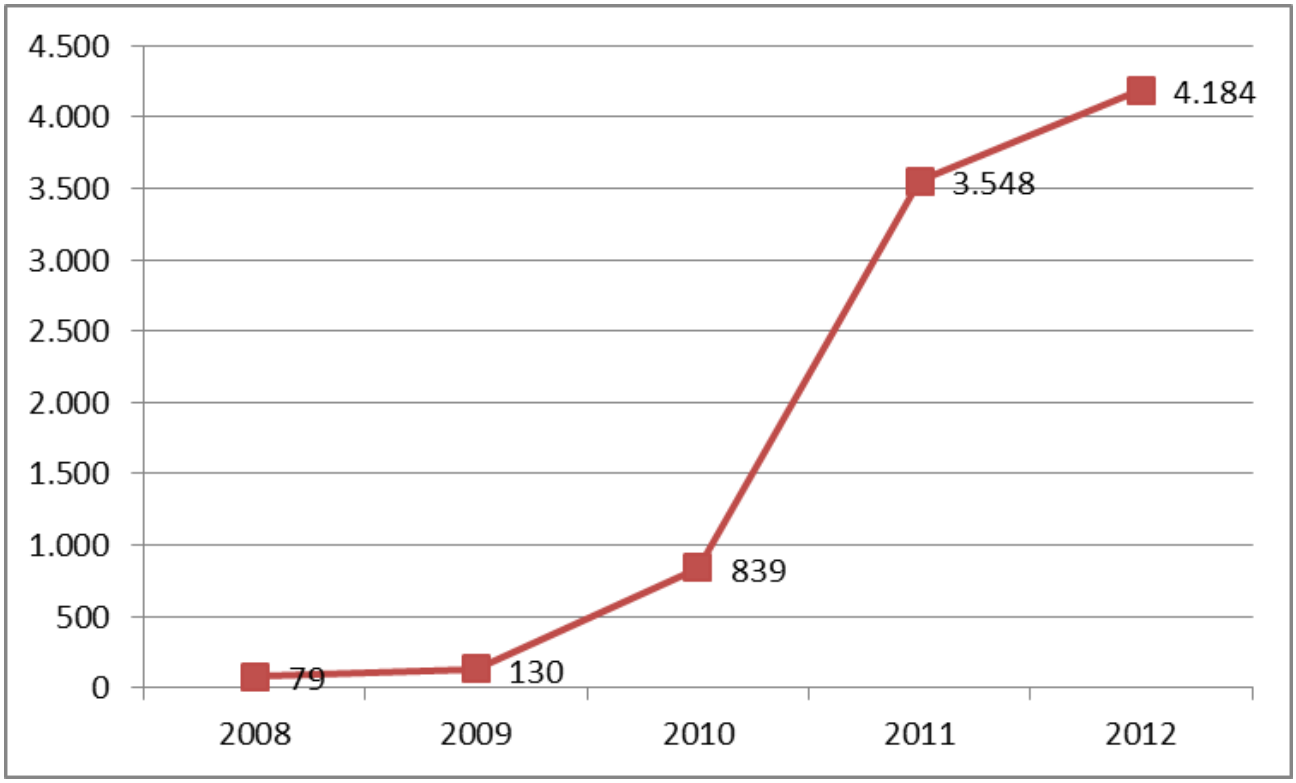

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilindeki açık işler 2009 yılının 2008 yılına göre % 64,6 oranında, 2010 yılının 2009 yılına göre % 545,4 oranında, 2011 yılının 2010 yılına göre % 322,9 oranında, 2012 yılının 2011 yılına

göre % 17,9 oranında bir artış göstermektedir. Bölgede istihdam alanlarının kısıtlı olmasından dolayı Toplum Yararına Programların (TYP) hayata geçirilerek 2010-2012 yılları arasında açık iş oranında ciddi bir artışa sebep olmuştur. 2012 yılı kamu sektörü açık işler oranı % 80.3 , özel sektör açık işler oranı ise % 19.7' dir.

2013 Ocak-Eylül ayları arasındaki açık işlerin % 81' i özel sektörü, % 19' u da kamu sektöründendir.

Tablo 14. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Meslek

AĞRI		TÜRKİYE	
Meslek	Açık İş Sayısı	Meslek	Açık İş Sayısı
Temizlik Görevlisi	3200	Beden İşçisi (Genel)	366718
Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	129	Beden İşçisi (Temizlik)	48132
Beden İşçisi (Genel)	124	Temizlik Görevlisi	43931
Orman İşçisi	108	Satış Elemanı (Tanıtım)	22153
Ayakkabı İmalatçısı	101	Büro Memuru (Genel)	20913
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	61	Güvenlik Görevlisi	20446
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	37	Makineci (Dikiş)	18058
Sekreter	33	Garson (Servis Elemanı)	15768
Çorap Tarak Makinesi İşçisi (Otomatik Tezgah)	30	Çağrı Merkezi Görevlisi	13197
Ön Muhasebeci	28	Reyon Görevlisi	11054
Bahçıvan	27	Kasiyer	10159
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	27	Gaz Altı Kaynakçısı	7944
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	27	Ön Muhasebeci	7860
Büro İşçisi	19	Lojistik Elemanı	7723
Engelli Bakım Elemanı	17	Şoför-Yük Taşıma	7551
Ahşap Doğramacı	17	Bulaşıkçı (Stevard)	7114
Soğuk Demirci	16	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	6820
Mobilyacı	15	Konfeksiyon İşçisi	6621
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	14	Aşçı	6033
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	14	Elektrik Teknisyeni	5817

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Ağrı ilinde en fazla açık işin olduğu meslekler; temizlik görevlisi, komplecidokumacı, beden işçisi(genel), orman işçisi ve ayakkabı imalatçısı olduğu görülmektedir. Temizlik görevlisinin ve orman işçisinin çok fazla olmasının sebebi kamu kurum ve kuruluşlarında uygulanan Toplum Yararına Programlardır (TYP). Türkiye'de ise en fazla açık işlerin bulunduğu meslekler; beden işçisi(genel), beden işçisi(temizlik), temizlik görevlisi, satış elemanı(tanıtım) ve büro memuru(genel) meslekleridir.

2013 Ocak-Eylül arasında Ağrı ilinde en fazla açık işin olduğu meslekler % 18,4 oranı ile temizlik görevlisi ilk sırada, % 9,6 oranı ile el nakışçısı ikinci sırada, % 9,6 oranı ile erkek terzisi üçüncü sırada, % 6,1 oranı ile ayakkabı imalatçısı dördüncü sırada ve % 6 oranı ile beden işçisi(genel) beşinci sırada yer almaktadır. Bu meslekler açık işlerin hemen hemen yarısını, geriye kalan meslekler de diğer yarısını oluşturmaktadır.

2013 Ocak-Eylül arasında Türkiye'de ise en fazla açık işlerin olduğu meslekler % 29,9 oranı ile beden işçisi(genel) ilk sırada, % 3,7 oranı ile temizlik görevlisi ikinci sırada, % 3,1 oranı ile satış danışmanı üçüncü sırada, % 3 oranı ile beden işçisi(temizlik) dördüncü sırada ve % 2,5 oranı ile güvenlik görevlisi beşinci sırada yer almaktadır.

Tablo 15. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı,(%)

AĞRI		TÜRKİYE	
Meslek	Ağırlık	Meslek	Ağırlık
Temizlik Görevlisi	76,5%	Beden İşçisi (Genel)	37,0%
Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	3,1%	Beden İşçisi (Temizlik)	4,9%
Beden İşçisi (Genel)	3,0%	Temizlik Görevlisi	4,4%
Orman İşçisi	2,6%	Satış Elemanı (Tanıtım)	2,2%
Ayakkabı İmalatçısı	2,4%	Büro Memuru (Genel)	2,1%
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	1,5%	Güvenlik Görevlisi	2,1%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	0,9%	Makineci (Dikiş)	1,8%
Sekreter	0,8%	Garson (Servis Elemanı)	1,6%
Çorap Tarak Makinesi İşçisi (Otomatik Tezgah)	0,7%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3%
Ön Muhasebeci	0,7%	Reyon Görevlisi	1,1%
Bahçıvan	0,6%	Kasiyer	1,0%
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	0,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	0,8%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	0,6%	Ön Muhasebeci	0,8%
Büro İşçisi	0,5%	Lojistik Elemanı	0,8%
Engelli Bakım Elemanı	0,4%	Şoför-Yük Taşıma	0,8%
Ahşap Doğramacı	0,4%	Bulaşıkçı (Stevard)	0,7%
Soğuk Demirci	0,4%	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	0,7%
Mobilyacı	0,4%	Konfeksiyon İşçisi	0,7%
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	0,3%	Aşçı	0,6%
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	0,3%	Elektrik Teknisyeni	0,6%

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Ağrı ilindeki açık işlerin dağılımına bakıldığında da temizlik görevlisi % 76.5, kompleci-dokumacı % 3,1, beden işçisi(genel) % 3, orman işçisi % 2.6, ayakkabı imalatçısı % 2.4 olarak sıralanmaktadır.

Türkiye'de ise beden işçisi (genel) % 37, beden işçisi(temizlik) % 4.9, temizlik görevlisi % 4.4, satış elemanı(tanıtım) % 2.2, büro memuru(genel) % 2.1 olarak sıralanmaktadır.

Grafik 14. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,(%)

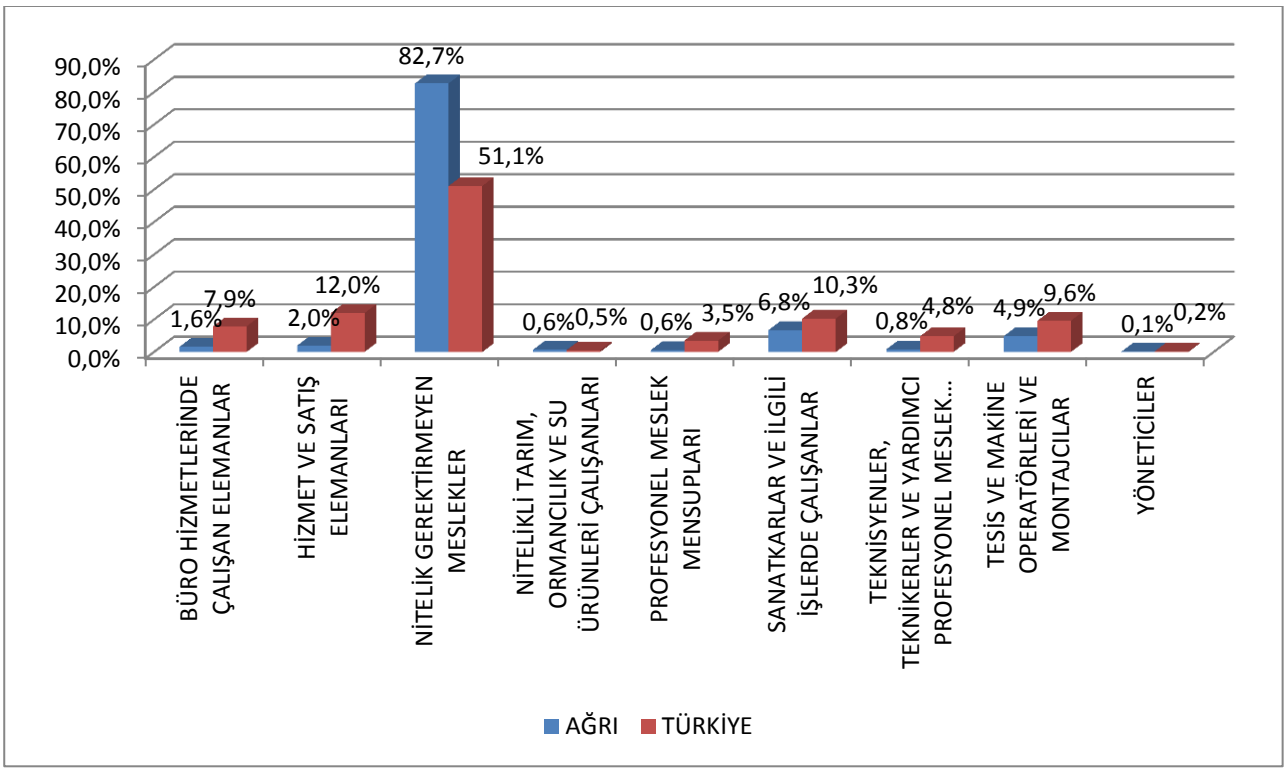

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında ilk sırada % 82,7 ile nitelik gerektirmeyen meslekler olup bu oranı ile Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu oranın çok yüksek olmasının en büyük sebebi Toplum Yararına Programları (TYP) ile kamu kurum ve kuruluşlarında temizlik görevlilerinin çalıştırılmasıdır. Ağrı ilinde açık işlerin en az olduğu meslek grubu ise % 0,1 ile yöneticilerdir bu aynı zamanda Türkiye ortalamasında da % 0,2 ile en az paya sahiptir.

Ağrı ilinde 2013 Ocak-Eylül ayları arasında açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında ise; sırasırla % 38,5 oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, % 26,9 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubu, % 14,1 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu ve % 10,6 oranı ile hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır. Son sırada ise % 0.1 ile yöneticiler meslek grubu yer almaktadır. Türkiye genelinde ise % 42 ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubu ilk sırada yer almakta olup, bu meslek grubunu da % 16,3 oranı ile hizmet ve satış elemanları ve %12.2oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grupları takip etmektedir.

Tablo 16. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı

Sektörler	Ağrı	Türkiye
Bilgi ve iletişim	0,0%	4,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	14,2%	9,1%
Eğitim	64,2%	3,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,5%	0,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	1,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,1%
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	0,0%	0,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,5%	8,6%
İmalat	10,1%	33,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,5%	1,4%
İnşaat	2,0%	5,4%
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,0%	1,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,2%	5,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	6,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2,2%	1,5%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	1,4%	1,6%
Toptan ve perakende ticaret	4,0%	9,5%
Ulaştırma ve depolama	0,1%	4,2%

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilinde açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında; ilk sırada en yüksek oran % 64,2 ile eğitim, ikinci sırada % 14,2 ile diğer hizmet faaliyetleri, üçüncü sırada ise %10,1 ile imalat sektörü bulunmaktadır. Milli Eğitimlerde uygulanan Toplum Yararına Programlar eğitim sektöründeki açık iş oranını ilk sıraya taşıyor. Bilgi ve iletişim; finans ve sigorta faaliyetleri; gayrimenkul faaliyetleri; hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri; kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik; kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor; madencilik ve taş ocakçılığı; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin bulunmadığı görülmektedir. Türkiye'de ise ilk sırada %33,9 ile imalat sektörü, ikinci sırada % 9,5 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, üçüncü sırada ise % 9,1 ile diğer hizmet faaliyetleri bulunmaktadır.

2013 Ocak-Eylül arasındaki açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında da; % 44.8 ile imalat sektörü ilk sırada, % 19.5 ile eğitim sektörü ikinci sırada ve % 12.2 ile toptan ve perakende ticaret sektörü üçüncü sırada yer almaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; finans ve sigorta faaliyetleri; gayrimenkul faaliyetleri; hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri; kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik; kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor; tarım, ormancılık ve balıkçılık ve uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde herhangi bir açık iş bulunmamaktadır. Ayrıca 2012 yılında bilgi ve iletişim sektöründe açık iş yokken 2013 ocak-eylül ayları arasında % 2.4 oranında açık iş bulunmaktadır. Türkiye'de ise açık işlerin en yüksek olduğu sektör % 35.7 ile imalat sektörü, toptan ve perakende ticaret sektörü de % 11.1 ile ikinci sırada yer almaktadır. Aynı zamanda Türkiye'de açık işin en fazla oldu sektör ile Ağrı ilinde açık işin en fazla olduğu sektör imalat sektörüdür.

Sosyal Durumlarına Göre Açık İşler

2012 İşkur verilerine göre Ağrı ilinde 4184 açık işin % 98,2' si normal, % 1,8' i de engelli statüsündedir. Eski hükümlü statüsünde de açık iş bulunmamaktadır. Türkiye'de ise toplam açık işin % 87,6' sı normal, % 12,4'ü engelli, % 0,1' i de eski hükümlü-terörle mücadelede yaralanan statüsündedir.

2013 Ocak-Eylül arasındaki açık işlerin % 95,9'u normal statüde, % 4.1'i de engelli statüsündedir. Eski hükümlü statüsünde de herhangi bir açık iş bulunmamaktadır. 2012 yılına göre engelli statüsünde açık iş oranının arttığı görülür.

Grafik 15. Ağrı İlinde 2008-2012 Yılları Arasında İşe Yerleştirme Faaliyeti

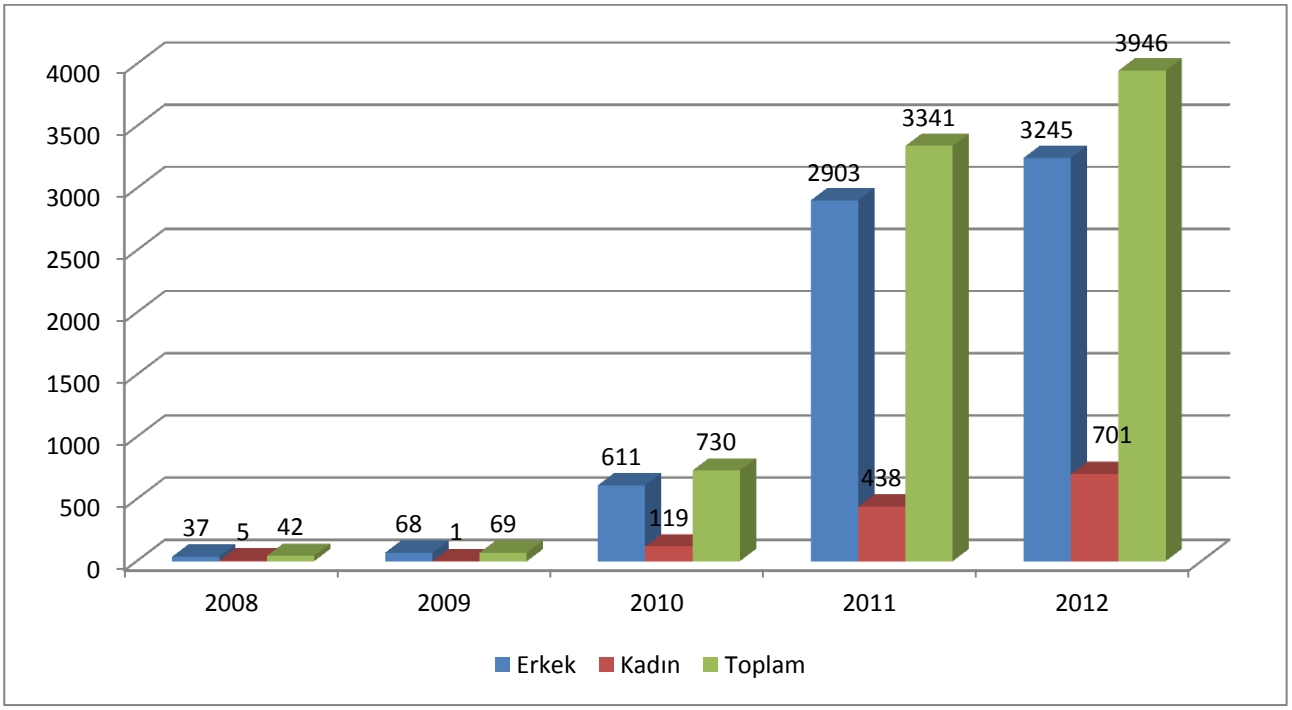

Kaynak: İŞKUR

Ağrı ilinde 2008 ve 2009 yıllarında diğer yıılara göre ciddi bir işe yerleştirme faaliyeti görülmemiştir. 2010 yılında işe yerleştirmede 2009 yılına göre % 958 oranında, 2011 yılında 2010 yılına göre % 357,7 oranında, 2012 yılında ise 2011 yılına göre % 18,1 oranında bir artış görülmektedir. 2008 yılından itibaren işe yerleştirme faaliyetlerinde sürekli bir artış götülmektedir. 2010 yılından itibaren ise Toplum Yararına programlarının uygulanması nedeniyle işe yerleştirilenlerin sayısı 2008 ve 2009 yıllarına göre önemli bir ölçüde arttığı görülmektedir. Toplum Yararına Programların uygulanmasıyla birlikte kadınların istihdamda daha fazla yer aldığı görülmektedir.

2012 yılında % 84,9' u kamuda, % 15,1' i de özel sektörde işe yerleştirilmiştir. İşe yerleşenlerin % 82,2' si erkeklerden, % 17,8' i de kadınlardan oluşmaktadır.

2013 Ocak-Eylül ayları arasında işe yerleşenlerin % 60.3'ü özel % 39.7'si de kamu sektöründedir. Özel sektörde işe yerleşenlerin % 72.5'i erkek % 27.5'i de kadınlardan, kamuda işe yerleşenlerin ise % 86.2'si erkek % 13.8'i de kadınlardan oluşmaktadır. Toplamda ise işe yerleşenlerden % 77.9'u erkeklerden ve % 22.1'i de kadınlardan oluşmaktadır.

2012 yılına göre 2013 yılının ilk dokuz ayında özel sektörde işe yerleşenler önemli bir oranda artış göstermiştir.(kamuda çalışanlara göre)

Grafik 16. Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Ağrı, 2012,(%)

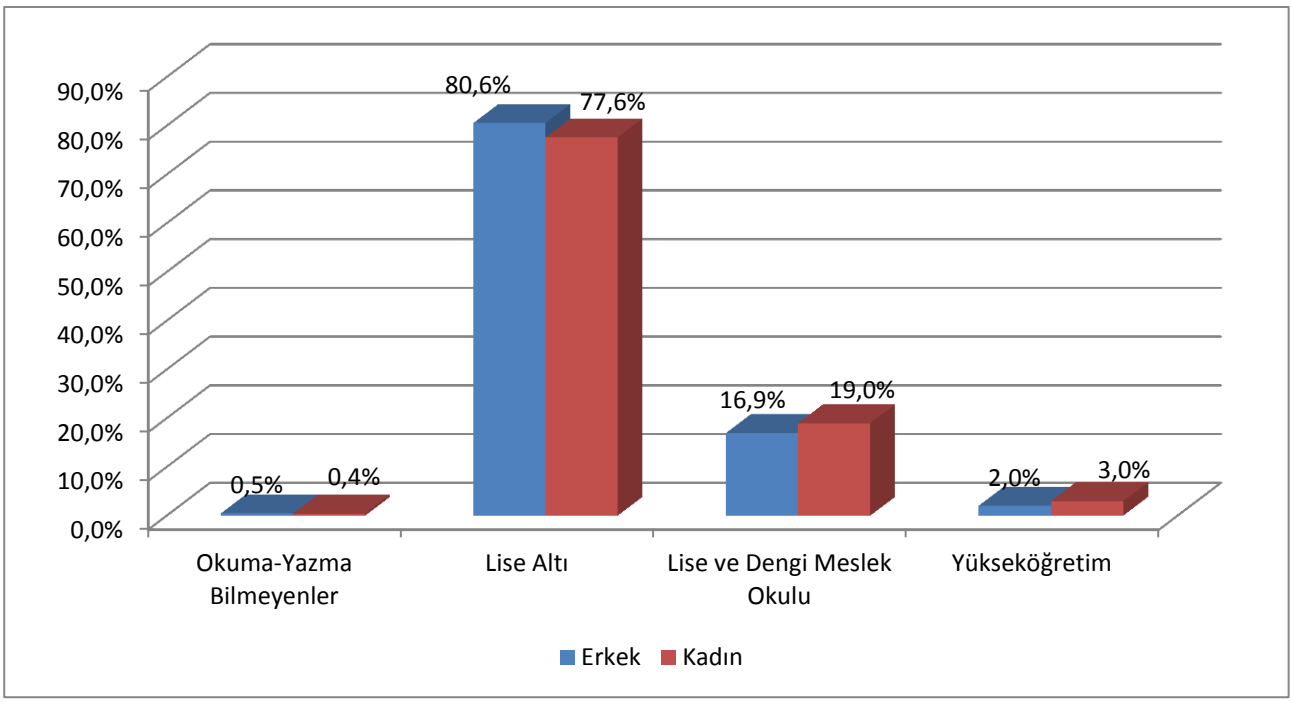

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Ağrı ilinde işe yerleşen erkeklerin % 0,5' i kadınların ise % 0,4' ü okuma yazma bilmeyen, erkeklerin % 80,6' sı kadınların ise % 77,6' sı lise altı, erkeklerin % 16,9' u kadınların ise % 19' u lise ve dengi meslek okulu, erkeklerin % 2' si kadınların ise % 3'ü yüksek öğretim mezunudur. İşe yerleşenlerin büyük bir kısmı lise altı olduğu görülmektedir.

2013 Ocak-Eylül arası aylarında ise işe yerleşen erkeklerin % 3.8'i kadınların % 2.8'i okama yazma bilmemekte, erkeklerin % 69.5'i kadınların ise % 65'i lise altı(okur-yazar ve ilk öğretim mezunu), erkeklerin % 23.5'i kadınların ise % 26.3'ü lise ve dengi meslek okulu mezunu ve erkeklerin % 3.3'ü kadınların ise % 6'sı yüksek öğretim mezunudur. Toplamda işe yerleşenlerden de % 68.5 oranı ile lise altı ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 17. En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek

AĞRI		TÜRKİYE	
Meslekler	Sayı	Meslekler	Sayı
Temizlik Görevlisi	3200	Beden İşçisi (Genel)	229943
Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	129	Beden İşçisi (Temizlik)	37294
Orman İşçisi	109	Temizlik Görevlisi	29650
Ayakkabı İmalatçısı	101	Güvenlik Görevlisi	13308
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	61	Satış Elemanı (Tanıtım)	11867
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	37	Büro Memuru (Genel)	8597
Beden İşçisi (Genel)	32	Reyon Görevlisi	8267
Sekreter	28	Çağrı Merkezi Görevlisi	8152
Bahçıvan	27	Makineci (Dikiş)	8115
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	27	Kasiyer	6740
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	27	Lojistik Elemanı	6087
Ön Muhasebeci	25	Garson (Servis Elemanı)	6017
Engelli Bakım Elemanı	17	Konfeksiyon İşçisi	4940
Ahşap Doğramacı	17	İplikçi (Ring/Vater/Vargel)	4029
Soğuk Demirci	16	Şoför-Yük Taşıma	3261
Mobilyacı	15	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	2913
Asansör Bakım Ve Arıza Elemanı (Asansör Montörü)	14	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	2842
Büro İşçisi	12	Gaz Altı Kaynakçısı	2838
Elektrik Teknikeri	10	Beden İşçisi (İnşaat)	2739
Reyon Görevlisi	9	Ön Muhasebeci	2738

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Ağrı ilinde işe yerleşmede mesleklere göre dağılımına bakıldığında ilk sırada temizlik görevlisi yer almaktadır. Bunun en büyük sebebi ise kamu kurum ve kuruluşlarında uygulanan Toplum Yararına Program (TYP) ile temizlik görevlisi elemanının çalıştırılmasıdır. İkinci sırada ise kompleci-dokumacı mesleği gelmektedir; bunu da orman işçisi, ayakkabı imalatçısı, el ve makine dikişçisi(genel) meslekleri takip etmektedir.

Türkiye'de 2012 yılında mesleklere göre dağılımda işe yerleşenlere bakıldığında ise ilk sırada beden işçisi(genel), ikinci sırada beden işçisi(temizlik) bunu da temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi, satış elemanı(tanıtım) meslekleri takip etmektedir.

2013 yılının ocak-eylül aylarında ise işe yerleşenlerden % 39'u temizlik görevlisi, % 6.8'i kompleci(dokuma hazır giyim ve ev tekstili), % 5.9'u fayans, seramik ve karo döşemecisi, % 4.6'sı bilgisayar bakım ve onarımcısı, % 4.3'ü desinatör(tekstil) ve % 4.2'si süthane/mandıra işçisi olup geri kalanlar da diğer meslek gruplarındandır. Türkiye'de ise işe yerleşenlerden % 34.5 oranı ile beden işçisi(genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bunu da % 5 ile beden işçisi(temizlik) ve % 4.8 oranı ile temizlik görevlisi takip etmektedir.

Grafik 17. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme,(%)

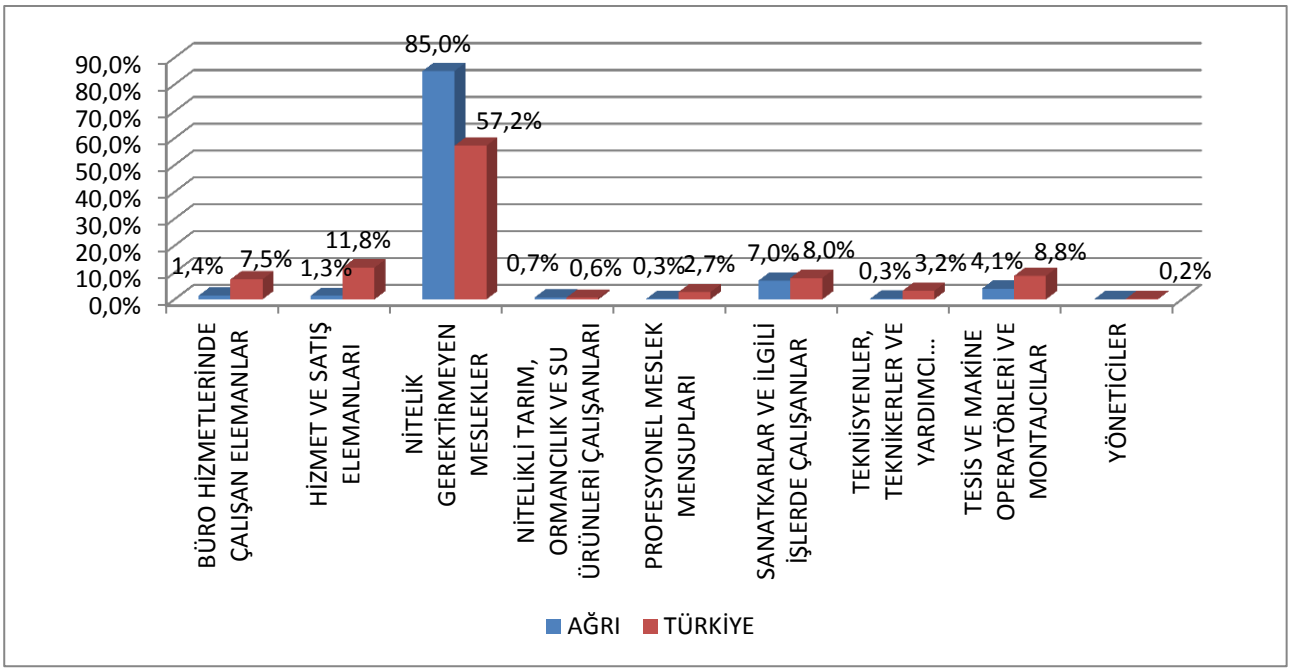

Kaynak: İŞKUR

Meslek gruplarına göre işe yerleşenlere bakıldığında nitelik gerektirmeyen meslekler hem Ağrı ilinde(% 85 ile) hem de Türkiye'de (% 57,2 ile)ilk sırada yer almaktadır. Ağrı ilinde ikinci sırada % 7 oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu gelmektedir. Türkiye'de ise ikinci sırada % 11,8 ile hizmet ve satış elemanları meslek grubu gelmektedir. Ülkede en az işe yerleşen meslek grubu % 0,2 ile yöneticiler olup Ağrı ilinde de bu meslek grubunda herhangi bir işe yerleştirme bulunmamaktadır. Silahlı kuvvetlerle ilgili meslek grubunda ise ülkede herhangi bir işe yerleştirme bulunmamaktadır.

2013 ocak-eylül aylarında işe yerleşenlerden 2012 yılında olduğu gibi ilk sıra % 42.5 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer alır. Bunu da % 26.7 oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve % 11.7 oranı ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.İşe yerleşenlerin büyük bir kısmını bu üç meslek grubu oluşturmaktadır. Türkiye'de ise % 49.5 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslek grubu ilk sırada yer alır. Bunu da % 14.4 oranı ile hizmet ve satış elemanları ve % 11.4 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Görüldüğü gibi nitelik gektirmeyen meslek grubunda işe yerleşenlerin oranı 2012 yılına göre hem Ağrı ilinde hem de Türkiye'de bir düşüş gerçekleşmiştir.

Grafik 18. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Ağrı,(%)

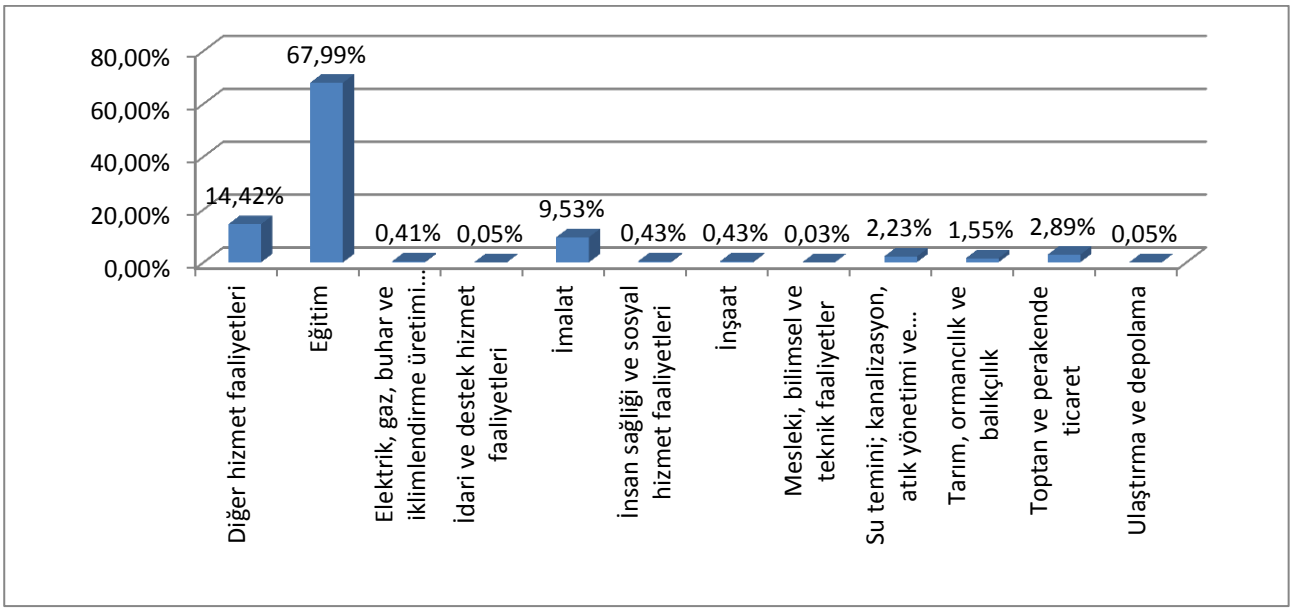

Kaynak: İŞKUR

Tablo 18. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı,(%)

Sektörler	Ağrı	Türkiye
Bilgi ve iletişim	0,00	6,09
Diğer hizmet faaliyetleri	14,42	9,77
Eğitim	67,99	6,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,41	0,85
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,00	1,24
Gayrimenkul faaliyetleri	0,00	0,03
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	0,00	0,03
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,05	10,68
İmalat	9,53	28,00
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,43	1,45
İnşaat	0,43	5,55
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,00	1,76
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,00	3,33
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,00	0,38
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,00	0,75
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,03	7,28
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2,23	2,42
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	1,55	2,33
Toptan ve perakende ticaret	2,89	8,02
Ulaştırma ve depolama	0,05	4,03

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında işe yerleştirmelerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında Ağrı ilinde % 67,99 ile eğitim sektörü ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada diğer hizmet faaliyetleri, üçüncü sırada ise % 9,53 ile imalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de ise % 28 ile imalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü % 10,68 ile ikinci sırada, diğer hizmet faaliyetleri ise % 9,77 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Ağrı ili eğitim sektörü TYP ile ilk sırada yer almaktadır, diğer sektörlerde ise işe yerleştirmeler Türkiye ile kısmen paraleldir.

2013 Ocak-eylül aylarında işe yerleşenler % 41,4 oranı ile eğitim sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bunu da % 25 oranı ile imalat sektörü ve % 14,3 oranı ile toptan ve perakende ticaret sektörü gelmektedir. Türkiye'de ise % 33 oranı ile imalat sektörü gelmektedir. İmalat sektörünü % 10,6 oranı ile diğer hizmet faaliyetleri ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir. Türkiye genelinde İşe yerleşenlerin sektöre göre dağılımında 2012 yılı ile paralel olduğu görülür.

Sosyal Durumlara Göre İşe Yerleştirmeler

2012 yılında işe yerleşenleri sosyal durumlarına göre incelendiğinde Ağrı ilinde % 99,3 oranında normal statüde, % 0,7 oranında da engelli statüsünde işe yerleştirilmiştir. Türkiye'de ise % 93,6 oranında normal statüde, % 6,4 oranında engelli statüsünde ve % 0,1 oranında ise eski hükümlü-TMY statüsünde işe yerleştirilmiştir.

Ağrı ilinde 2013 yılının ocak-eylül aylarında ise işe yerleşenlerin % 97,9'u normal, % 2,1'i de engelli statüsünde olup eski hükümlü ve terörle mücadelede yaralanan bulunmamaktadır. Ayrıca engelli statüsünde işe yerleşenlerin tatmamı erkek, normal statüde işe yerleşenlerin % 77,5' i erkek % 22,5' i de kadındır.

Tablo 19. Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hak Edenler

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okur Yazar Olmayan	4	2	6
Lise Altı	190	9	199
Lise Dengi ve Meslek Okulu	73	9	82
Yükseköğretim	20	16	36

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Ağrı ilinde işsizlik ödeneği alanların % 88,9'u erkek, % 11,1'i ise kadınlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini alanları eğitim durumlarına göre incelendiğinde ise % 1,9 oranında okuma yazma bilmeyenlerden, % 61,6 oranında lise altı mezunlarından, % 25,4 oranında lise dengi ve meslek okulu mezunlarından ve % 11,1 oranında ise yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır.

2013 ocak-eylül aylarında ise işsizlik ödeneği hakedenlerin % 60,1' lise altı, % 31,1'i lise dengi ve meslek okulu mezunu, % 7,6'sı yüksek öğretim mezunu ve % 1,3'ü de okur-yazar olmayandır. Ayrıca işsizlik ödeneği hakedenlerin % 92,4' ü erkek % 7,6' sı da kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 20. Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayıları, Ağrı, 2012

Kurs Türü	Kurs Sayısı	Erkek	Kadın	Toplam
Girişimcilik	13	307	96	403
İş.Yet.Kurs/ İstihdam Garantili	38	1065	766	1831
İş.Yet.Kurs/Genel	14		213	213
İş.Yet.Kurs/Tyçp	97	5409	792	6201
İşbaşı Eğitim Programı(İep)	17	23	9	32
Engelli Kursları	4	40	3	43

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Ağrı ilinde açılan kursların büyük çoğunluğu iş.yet.kurs/typ olup % 53 oranında, en az açılan kurslar ise engelli kursları olup % 2,2 oranındadır. Bu kurslara katılanların % 78,5'i erkek % 21,5'i ise kadındır. Ayrıca girişimcilik kursuna gidenlerin % 76,2'si erkek % 23,8'i kadın, istihdam garantili kursuna gidenlerin % 58,2'si erkek % 41,8'i kadın, iş.yet.kurs/genel kursuna gidenlerin % 100'ü kadın, typ programından faydalanların % 87,2' si erkek % 12,8' kadın, işbaşı eğitim programından faydalanların % 71,9'u erkek % 28,1'i kadın ve engelli kurslarına gidenlerin % 93'ü erkek % 7'si de kadınlardan oluşmaktadır.

2013 ocak-eylül aylarına Ağrı ilinde açılan kursların % 61,7'si işbaşı eğitim programı, % 25,7' si iş.yet.kurs/typ, % 6,6'sı iş.yet.kurs/genel, % 4,2' si istihdam garantili kurslar, % 1,8'i de engelli kurslarıdır. Ayrıca istihdam garantili kursların % 47,7'si erkek % 52,3' ü kadın, TYP nin % 86,7'si erkek % 13,3'ü kadın, işbaşı eğitim programının % 66,5'i erkek % 33,5'i kadındır.

2013 yılında işbaşı eğitim programında 2012 yılına göre % 505,9 oranında önemli bir artış göstermektedir.

2. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELER

2.1 Kurumsal Olmayan Nüfus

Tablo 21. Kurumsal Olmayan Nüfus

Yıllar			15 ve Daha Yukarı Yaştaki Nüfus	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus
2010	Tra2	Erkek	318	240	209	32	75,7	13,2	65,7	77
		Kadın	348	98	95	3	28,3	3,2	27,4	249
		Toplam	665	339	304	35	50,9	10,3	45,7	327
	Türkiye	Erkek	**25.801**	**18.257**	**16.170**	**2.088**	**70,8**	**11,4**	**62,7**	**7.544**
		Kadın	**26.740**	**7.383**	**6.425**	**959**	**27,6**	**13,0**	**24,0**	**19.357**
		Toplam	**52.541**	**25.641**	**22.594**	**3.046**	**48,8**	**11,9**	**43,0**	**26.901**
2011	Tra2	Erkek	354	272	237	35	76,9	12,9	66,9	82
		Kadın	350	111	107	4	31,6	3,5	30,5	239
		Toplam	704	383	344	39	54,4	10,2	48,8	321
	Türkiye	Erkek	**26.320**	**18.867**	**17.137**	**1.730**	**71,7**	**9,2**	**65,1**	**7.453**
		Kadın	**27.273**	**7.859**	**6.973**	**885**	**28,8**	**11,3**	**25,6**	**19.414**
		Toplam	**53.593**	**26.725**	**24.110**	**2.615**	**49,9**	**9,8**	**45,0**	**26.867**
2012	Tra2	Erkek	366	275	250	25	75,3	9,1	68,4	90
		Kadın	350	118	114	4	33,7	3,3	32,6	232
		Toplam	716	393	364	29	55,0	7,4	50,9	322
	Türkiye	Erkek	**26.951**	**19.147**	**17.512**	**1.635**	**71,0**	**8,5**	**65,0**	**7.804**
		Kadın	**27.773**	**8.192**	**7.309**	**883**	**29,5**	**10,8**	**26,3**	**19.581**
		Toplam	**54.724**	**27.339**	**24.821**	**2.518**	**50,0**	**9,2**	**45,4**	**27.385**

Kaynak: TÜİK

Grafik 19. Kurumsal Olmayan Nüfus' un Eğitim Durumuna göre dağılımı,(%)

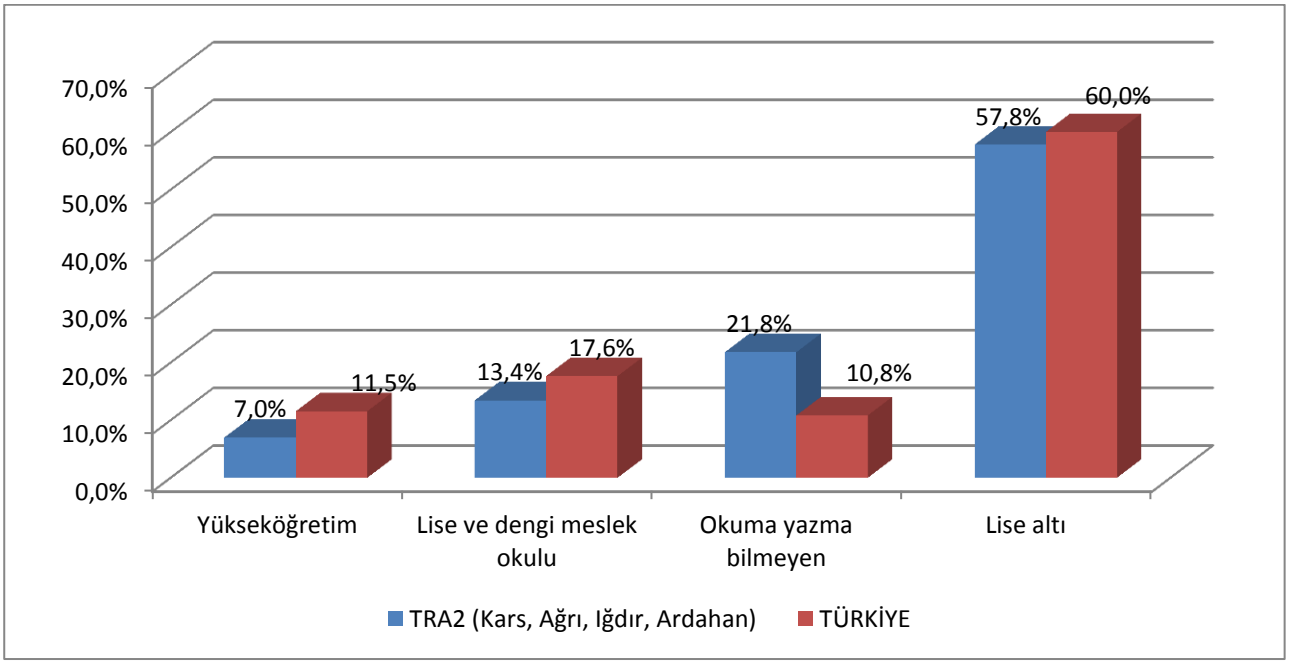

Kaynak: TÜİK

TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) bölgesinde eğitim durumuna göre kurumsal olmayan nüfus dağılımına bakıldığında % 57,8 oranı ile lise altı ilk sırada bulunmaktadır. Bunu da % 21,8 oranı ile okuma yazma bilmeyen, % 13,4 oranı ile lise ve dengi meslek okulu ve % 7 oranı ile yüksek öğretim mezunu takip etmektedir. Türkiye'de de lise altı % 60 oranı ile ilk sırada yer alır. Okuma yazma bilmeyen ise % 10,8 oranı ile son sırada yer alır. TRA2 bölgesi eğitim durumlarına göre genel olarak Türkiye ortalamasının altında olup sadece okuma yazma bilmeyen grup Türkiye ortalamasının üzerindedir.

2.2 İŞGÜCÜ

Grafik 20. Yıllar İtibariyle İşgücüne Katılım Oranı, (%), (2004-12)

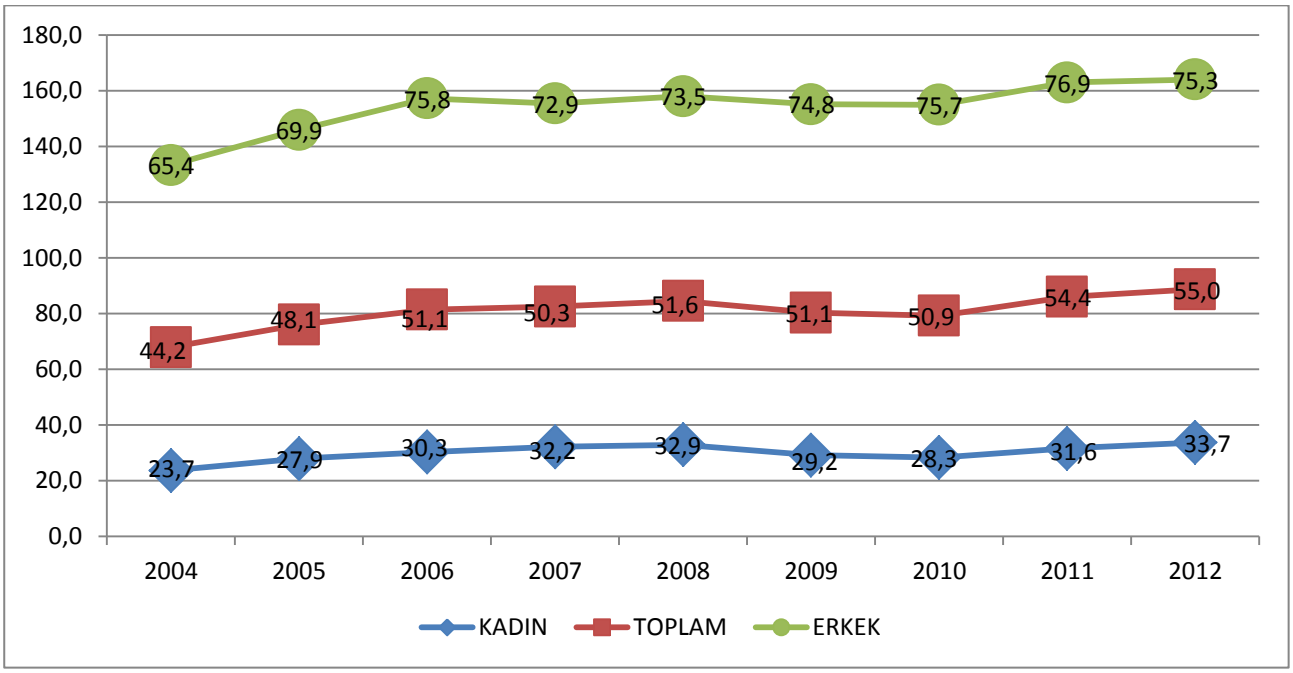

Kaynak:TÜİK

TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) kurumsal olmayan nüfusun işgücüne katılım oranlarına bakıldığında erkek oranının tüm yıllara göre kadın oranından çok fazla olduğu görülmektedir. Erkeklerin işgücüne katılım oranı 2007 yılında azalmış olup diğer yıllarda artmıştır. Bu oran 2004 yılında % 65,4 iken 2012 yılında artarak % 75,3 olmuştur. Kadınların işgücüne katılım oranı da genel olarak artmıştır. 2004 yılında bu oran % 23,7 iken 2012 yılında artarak % 33,7 olmuştur. 2004 yılında kurumsal olmayan nüfusun genel olarak işgücüne katılım oranı % 44,2 iken 2012 yılında bu oran yükselerek % 55 olduğu görülmektedir.2012 yılındaki bu artış oranı 2004 yılına göre % 24,4' tür. Grafik-22 verileri dikkate alındığında, kadın nüfusta işgücüne katılım oranının ciddi bir şekilde arttığı eğitim seviyesinin yükseköğretim olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda kadın istihdamının desteklenmesi ve kadının işgücüne katılım oranının arttırılmasında yükseköğretime teşvik önemli görülmektedir.

Grafik 21. TRA2 Bölgesi, Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı,(%), 2012

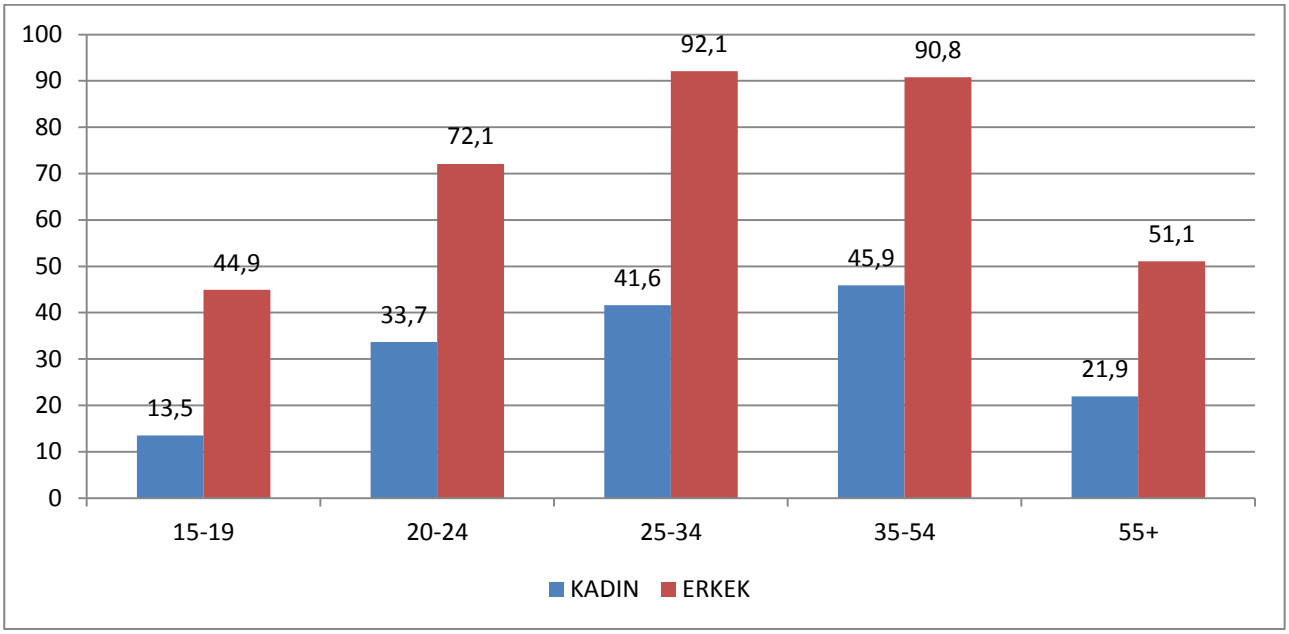

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) 15-19 yaş aralığındaki erkeklerin işgücüne katılım oranı % 44.9 kadınların katılım oranı ise % 13.5 , 20-24 yaş aralığındaki erkeklerin işgücüne katılım oranı % 72,1 kadınların katılım oranı % 33.7 , 25-34 yaş aralığındaki erkeklerin işgücüne katılım ortanı % 92.1 kadınların katılım oranı % 41.6 , 35-54 yaş aralığındaki erkeklerin işgücüne katılım oranı % 90.8 kadınların katılım oranı % 45.9 ve 55 yaş üstü erkeklerin işgücüne katılım oranı % 51.1 olup kadınların ise % 21.9 dur.

Grafik 22. TRA2 Bölgesi, Eğitimin Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı,(%), 2012

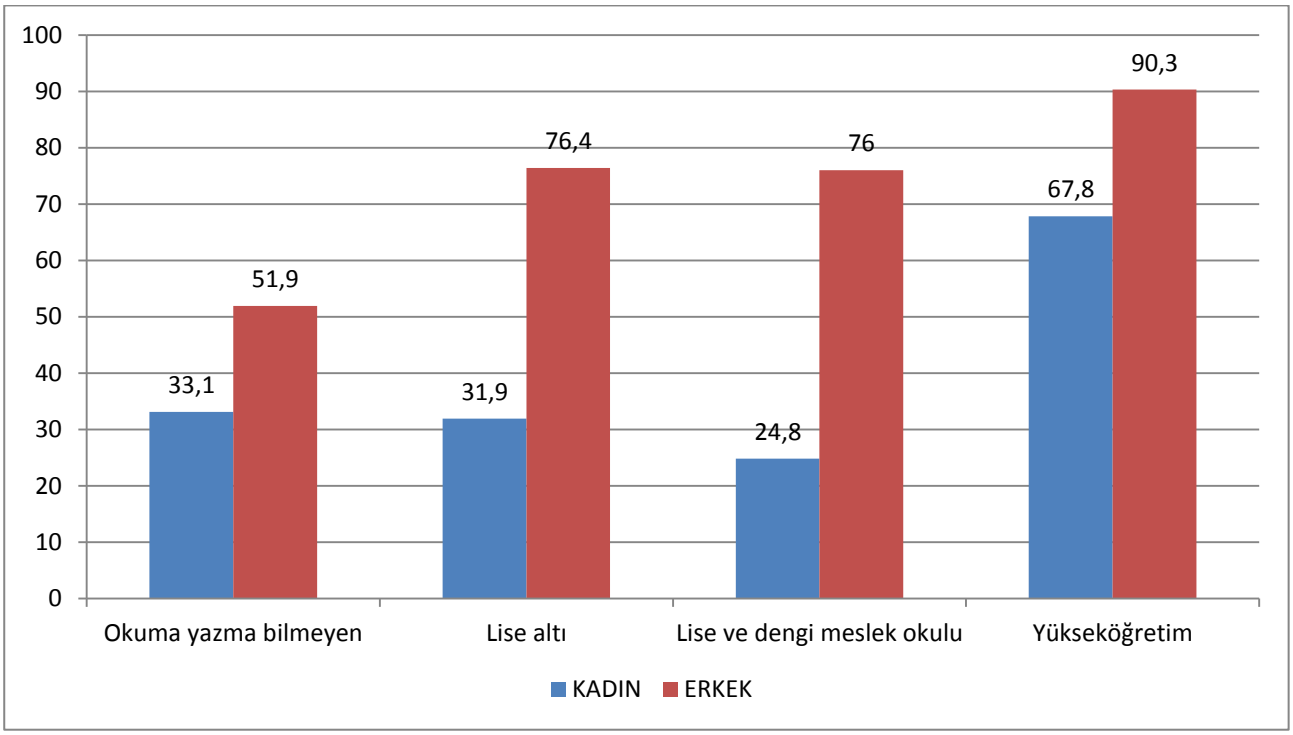

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranlarına bakıldığında; okuma yazma bilmeyen erkelerin işgücüne katılım oranı % 51.9 okuma yazma bilmeyen kadınların işgücüne katılım oranı ise % 33.1 , lise altı erkeklerin işgücüne katılım oranı % 76.4 kadınların ise % 31.9 , lise ve dengi meslek okulu mezunu erkeklerin işgücüne katılım oranı % 76 kadınların oranı % 24.8 ve yüksek öğretim mezunu erkeklerin işgücüne katılım oranı % 90.3 iken yüksek öğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı ise % 67.8 dir. Grafikteki verilere göre erkek nüfusunda, genel olarak eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranının arttığı açıkça görülmektedir. Okuma yazma bilmeyen ve lise altı kadın nüfusunda işgücüne katılım oranının lise ve dengi meslek okulu eğitim seviyesindeki kadın nüfusun işgücüne katılım oranından yüksek olması dikkat çekmektedir. Bunun yanında kadın nüfusta işgücüne katılım oranının ciddi bir şekilde arttığı eğitim seviyesinin yükseköğretim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik 23. Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı,TRA2,(%), 2004-12

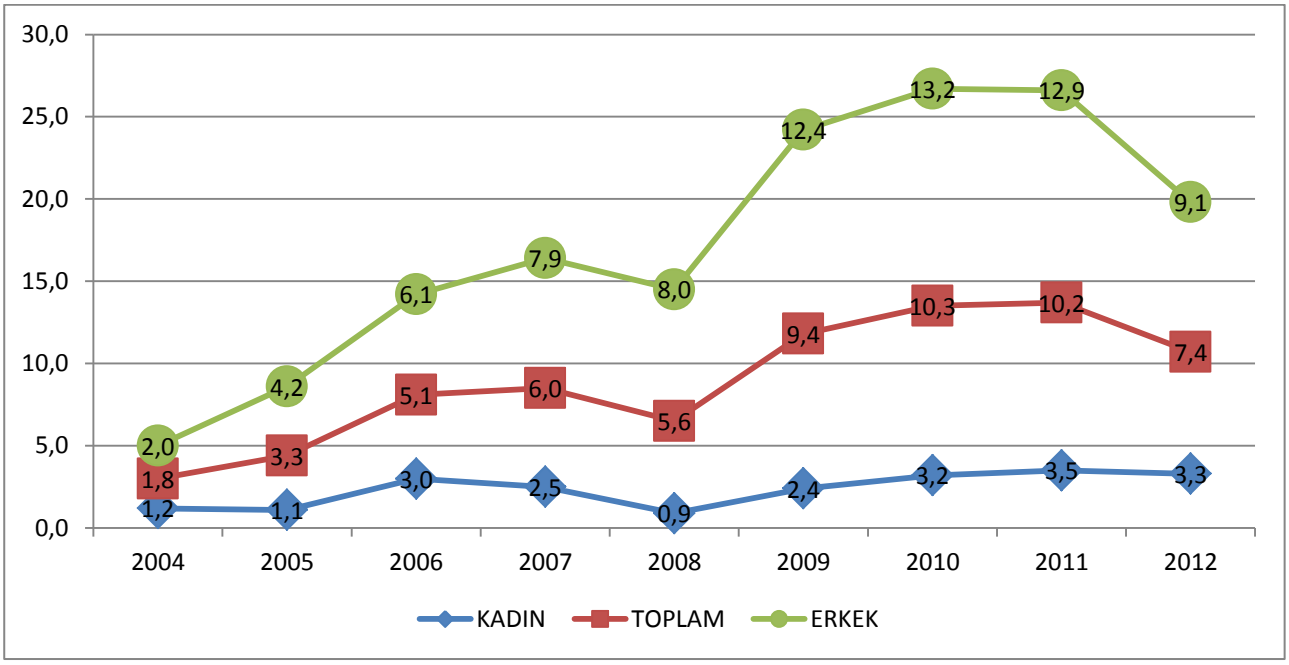

Kaynak:TÜİK

Yıllar itibariyle TRA2 bölgesindeki (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) kurumsal olmayan nüfusun cinsiyete göre işsizlik oranına bakıldığında, tüm yıllarda kadın oranı erkek oranından daha düşük olduğu görülür. Bu oran 2008 yılında ve 2012 yılında bir önceki yıllara göre düşerken diğer yıllarda artış olduğu görülmektedir. 2004 yılındaki kurumsal olmayan nüfusun kadın işsizlik oranı % 1.2 iken bu oran 2012 yılında yükselerek % 3.3' e çıkmıştır. Erkek oranı ise 2004 yılında % 2 iken 2012 yılında % 9.1 olmuştur. TRA2 bölgesinde özellikle küresel ekonomik krizle beraber 2008-2009 yıllarından sonra işsizlik oranında ciddi anlamda artış görülmektedir. 2010 yılından sonra da işsizlik oranlarının düşmesi, küresel ekonomik krizin etkisinin azalması ve uygulanan TYP programlarının etkisi vardır.

Grafik 24. TRA2 Bölgesinde Geniş Yaş Aralığına Göre İşsizlik Oranları,(%),2012

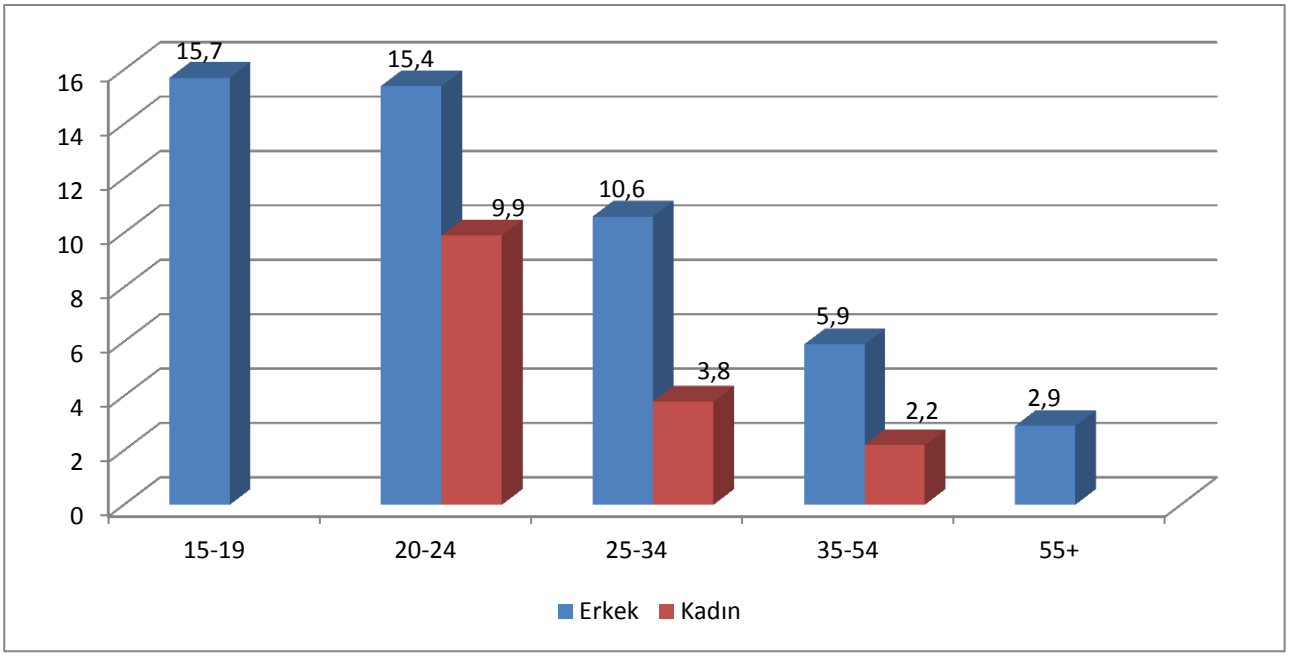

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) 15-19 yaş aralığındaki erkeklerin işsizler içindeki oranı % 15.7 , 20-24 yaş aralığındaki erkeklerin işsizlik oranı % 15.4 kadınların ise % 9.9 , 25-34 yaş aralığındaki erkeklerin işsizlik oranı % 10.6 kadınların işsizlik oranı ise % 3.8 , 35-54 yaş aralığındaki erkelerin işsizlik oranı % 5.9 iken kadınların işsizlik oranı ise % 2.2 ve 55 yaş üstü erkelerin işsizlik oranı % 2.9 olduğu görülmektedir. 15-19 yaş aralığı ve 55 yaş üstü gruplarındaki kadınların işsizlik içindeki payları olmadığı görülmektedir.

Grafik 25. Eğitim durumuna ve dönemlere göre işsizlik oranı, (%), 2012

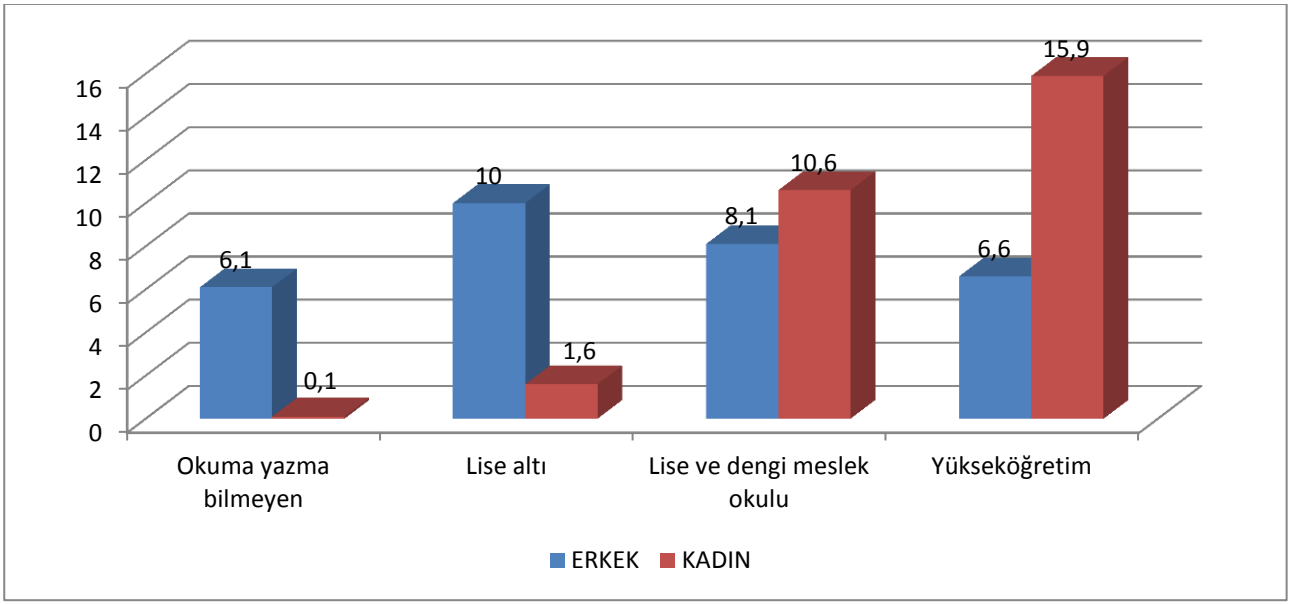

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) eğitim durumuna göre işsizlik oranlarına bakıldığında, okuma yazma bilmeyen erkeklerin işsizlik oranı % 6.1 iken okuma yazma bilmeyen kadınların işsizlik oranı % 0.1, lise altı erkelerin işsizlik oranı % 10 kadınların oranı % 1.6 , lise ve dengi meslek okulu mezunu erkeklerin işsizlik oranı % 8.1 kadınların işsizlik oranı ise % 10.6 ve yükseköğretim mezunu erkeklerin işsizlik oranı % 6.6 iken yükseköğretim mezunu kadınların işsizlik oranı ise % 15.9 dur. Lise ve dengi meslek okulu mezunu ve yükseköğretim mezunu kadınların işsizlik oranı erkeklerin işsizlik oranından fazla olduğu görülmektedir. Kadınlarda eğitim seviyesi arttıkça işsizlik oranının arttğı görülmektedir. Özellikle dikkat çeken nokta ise 2012 yılında kadınların işgücüne katılım oranında yükseköğretim mezunların çok yüksek olup aynı yıl işsizlik oranlarına bakıldığında ise kadın nüfusunda işsizlik oranlarının yükseköğretim seviyesinde çok yüksek olduğudur.

Grafik 26. Kurumsal Olmayan Nufusun Yıllara ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, (%),2004-12

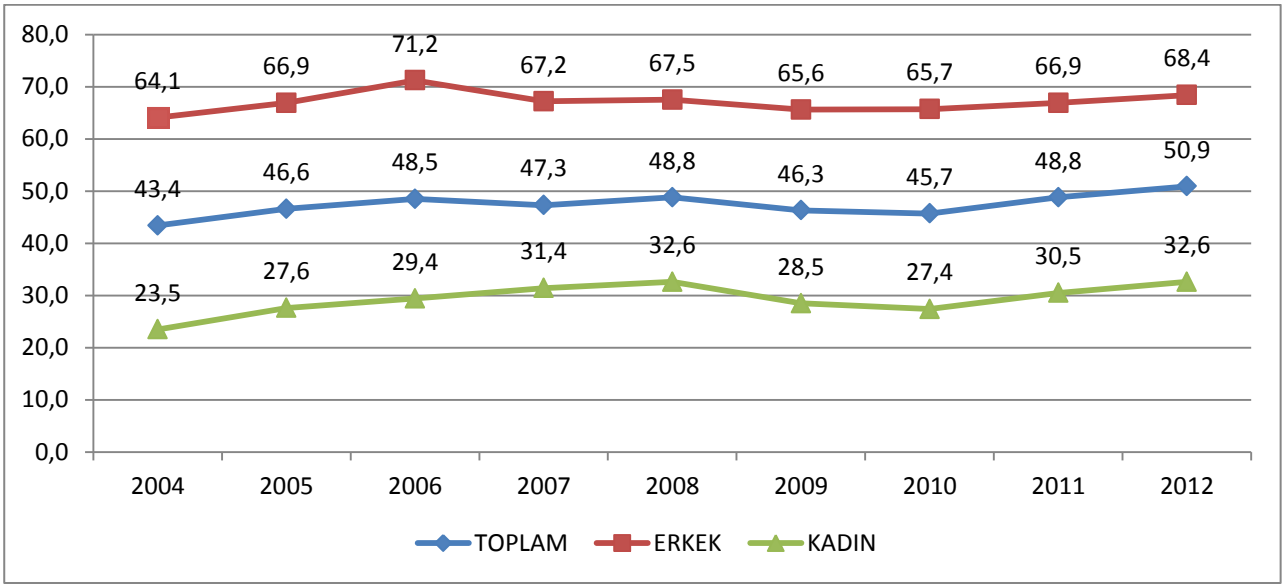

Kaynak:TÜİK

TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) kurumsal olmayan nüfusun yıllara göre istihdam oranlarına yıllar itibariyle birbirine yakın olduğu ve erkek istihdam oranı kadın istihdam oranından çok fazla olduğu görülmektedir. 2004 yılında kadın istihdam oranı % 23.5 iken erkek istihdam oranı % 64.1 , 2012 yılında ise kadın istihdam oranı % 32.6 ya erkek istihdam oranı ise % 68.4' e yükselmiştir.

Grafik 27. TRA2 Bölgesi Yıllara ve Sektörlere Göre İstihdam Oranı, (%)

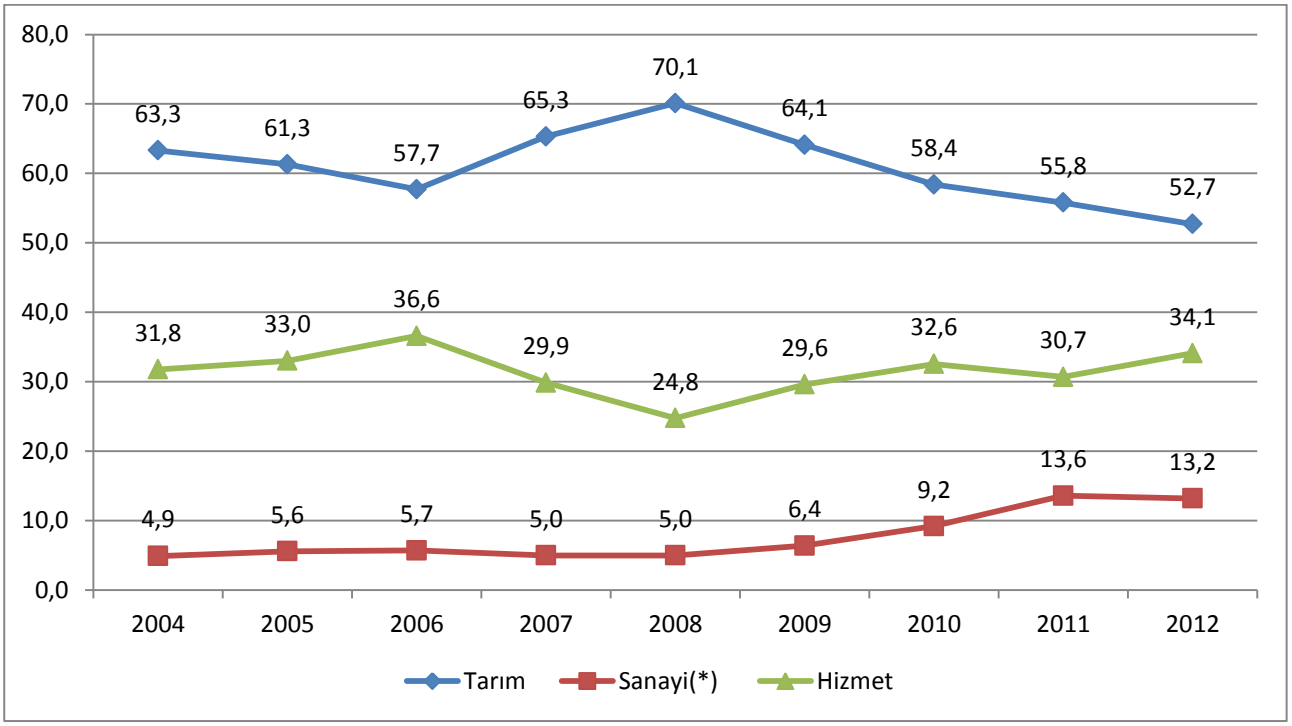

Kaynak:TÜİK

TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) istihdam edilenlerin büyük bir çoğunluğu tarım sektöründedir. Bu bölgenin tarım bölgesi olduğunun bir göstergesidir. En az istihdam edilen sektör ise sanayi sektörüdür. Bu da sanayinin bölgede gelişmediğini gösterir. 2004 yılında her 100 kişiden 63' ü tarım sektöründe, 32' si hizmet sektöründe 5' i ise sanayi sektöründe çalışmaktadır. 2006 yılına kadar tarım sektöründe istihdam edilenlerin oranı azalırken hizmet ve sanayi sektöründe çalışnların oranının arttığı görülmektedir. 2008 yılında ise her 100 kişiden 70' i tarım sektöründe 25'i hizmet sektöründe 5' i ise sanayi sektöründe istihdam edilip tarım sektöründe çalışanların oranı bir önceki yıllara göre artarken hizmet ve sanayi sektöründe çalışanların oranı azalmıştır. 2012 yılında her 100 kişiden 53 'ü tarım sektöründe 34'ü hizmet sektöründe ve 13 'ü ise sanayi sektöründe çalışmaktadır. 2008 den 2012 yılına kadar tarım sektöründeki istihdam oranı her yıl azalmış, hizmet ve sanayi sektöründeki bu oran genel olarak arttığı görülmektedir. Bu bölgede sanayinin geliştiğinin kanıtı olarak gösterilebilir.

Grafik 28. İstihdam Edilenlerin TRA2'de Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları, 2004-12,(%)

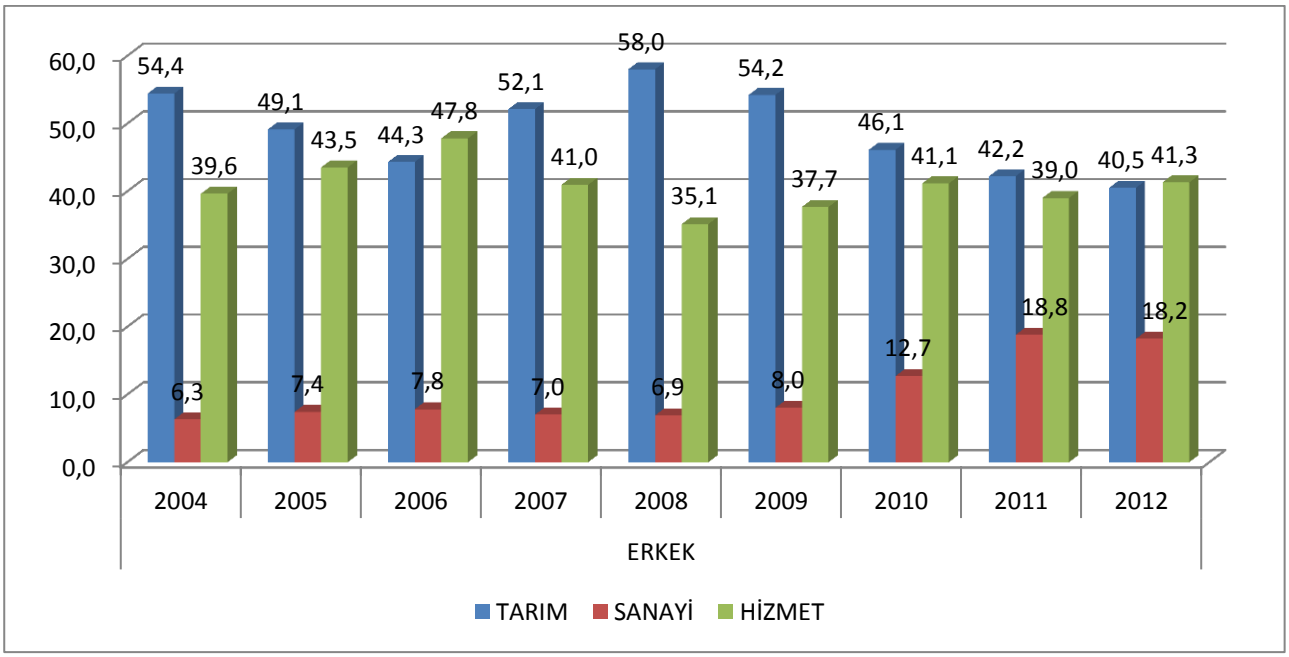

Kaynak:TÜİK

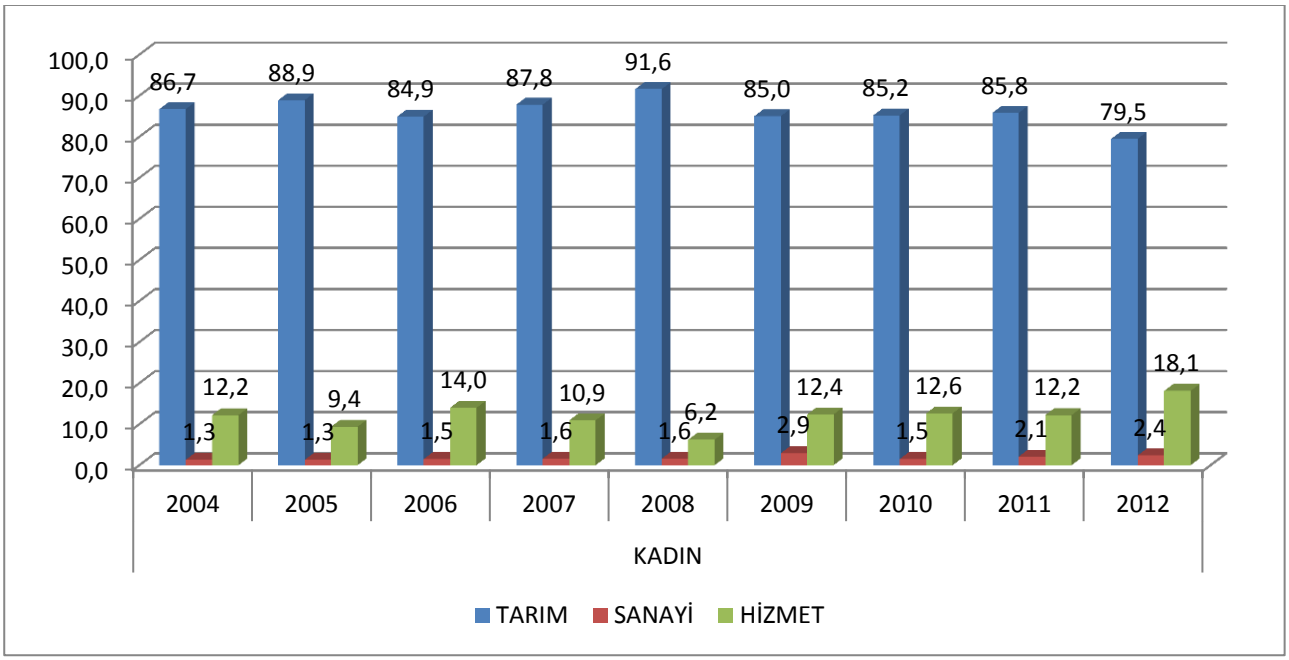

Kaynak:TÜİK

TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) istihdam edilen erkeklerin büyük bir çoğunluğu tarım ve hizmet sektörlerindendir. Sanayi sektöründe çalışanlar her yıl için en düşük orandadır. Fakat 2004 yılından 2012 yılında kadar sanayide istihdam edilen erkek oranının genel olarak arttığı görülmektedir. 2004 yılındaki bu oran % 6,3 iken 2012 yılında aratarak % 18,2' ye ulaşmıştır. Aynı durum kadın istihdamında da görülmektedir. 2004 yılında sanayide istihdam edilen kadın oranı %

1,3 iken 2012 yılında yükselerek % 2,4' e çıkmıştır. Kadın istihdamın büyük bir çoğunluğu tarım sektöründe olduğu görülmekte olup hizmet sektöründeki istihdam ikinci sıradadır. Hizmet sektöründe istihdam edilen kadın oranı yıllara göre genel olarak birbirine yakın olup 2012 de artmıştır. Kadınların gerek hizmet sektöründe gerek sanayi sektöründe istihdam oranının artması kadınların çalışma hayatına girdiğinin bir kanıtıdır.

Grafik 29. TRA2, İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre işteki Durumu, 2012, (%)

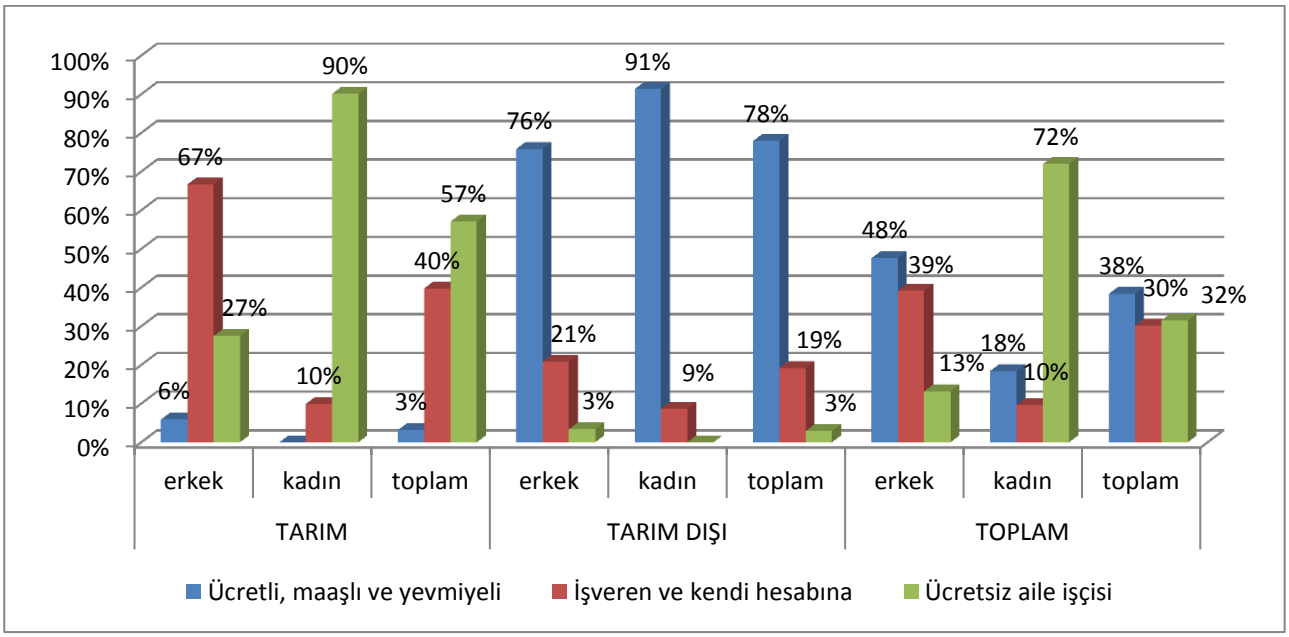

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) tarım sektöründe çalışan erkeklerin büyük bir çoğunluğu (% 67) işveren ve kendi hesabına çalışmakta, kadınların büyük bir çoğunluğu ise(%90) ücretsiz aile işçisi olarak % 10'u işveren ve kendi hesabına çalışmakta olup ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışan kadın bulunmamaktadır. Tarım sektöründe çalışanların % 57' si ücretsiz aile işçisi % 40'ı işveren ve kendi hesabına ve % 3'ü ise ücretli,maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışmaktadır. Bu da tarım sektöründe çalışanların büyük bir çoğunluğu kendi tarım arazisinde çalıştığını göstermektedir.

Tarım dışı istihdam edilen erkeklerin % 76'sı ücretli,maaşlı ve yevmiyeli olarak % 21'i işveren ve kendi hesabına % 3 oranında ise ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Kadınların ise % 91'i ücretli,maaşlı ve yevmiyeli % 9'u ise işveren ve kendi hesabına olarak çalışmaktadır. Ücretsiz

aile işçisi olarak çalışan kadın bulunmamaktadır. Tarım dışı istihdam edilenlerin büyük çoğunluğu (% 78) ücretli,maaşlı ve yevmiyeli olarak çalıştığı görülmektedir.

TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) istihdam edilenlen erkeklerin yaklaşık yarısı (% 48) ücretli,maaşlı ve yevmiyeli olarak, kadınların büyük bir çoğunluğu (% 72) ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Toplamda istihdam edilenlerin işteki durumlarına bakıldığında oran olarak birbirine yakın olup; % 38'i ücretli,maaşlı ve yevmiyeli olarak, % 32'si ücretsiz aile işçisi olarak ve % 30' u da işveren ve kendi hesabına olarak çalışmaktadır.

Grafik 30. TRA2, Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı Kayıt Dışı İstihdam,2012, (%)

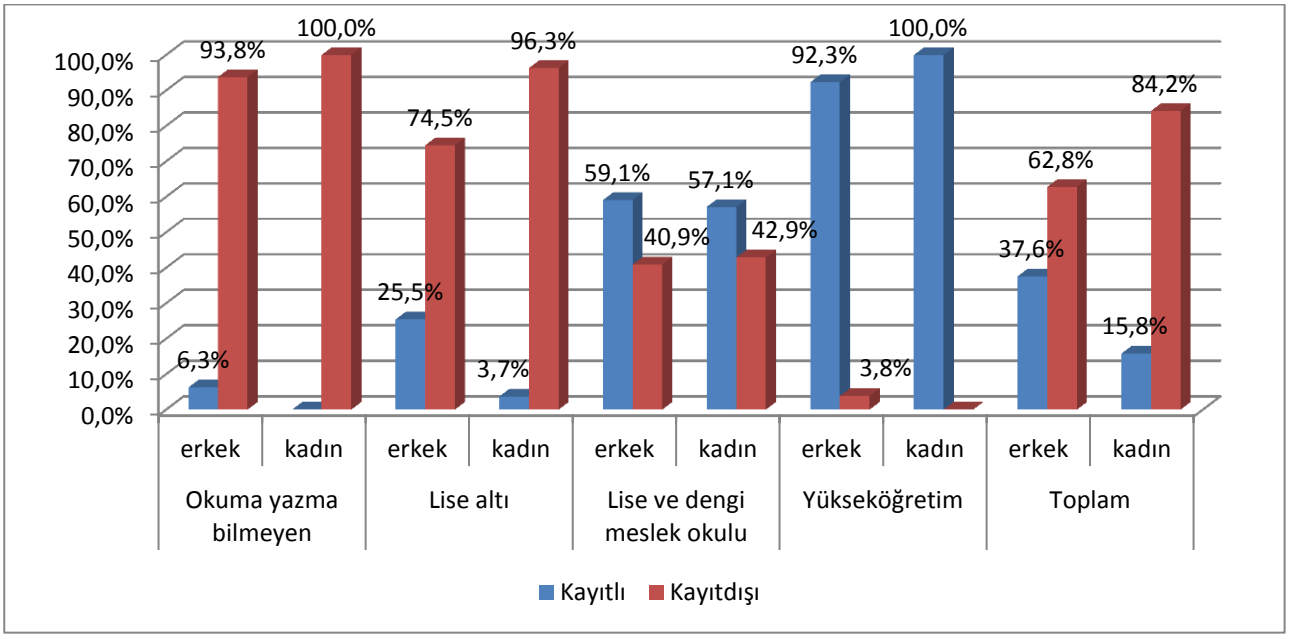

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) okuma yazma bilmeyen erkeklerin % 93,8'i kadınların ise tamamı kayıt dışı, lise altı erkeklerin % 74,5' i kadınların ise % 96,3'ü kayıt dışı istihdam edilmiştir. Lise ve dengi meslek okulu mezunu erkeklerin % 40,9 kayıt dışı % 59,1' i ise kayıtlı istihdam, kadınların ise % 57,1'i kayıtlı istihdam edilmiştir. Yükseköğretim mezunu erkeklerin % 92,3' ü kadınların ise tamamı kayıtlı istihdam edilmiştir. Bu da gösteriyorki eğitim seviyesi arttıkça kayıtlı istihdam oranının artmaktadır. Özellikle lise ve dengi meslek okulu ve yükseköğretim mezununda kayıtlı istihdamın kayıt dışı istihdamından fazla olduğu görülmektedir. Toplamda ise erkeklerin % 62,8'i kadınların ise % 84,2'si kayıt dışı istihdam edilmiştir. Kayıt dışı istihdamın kayıtlı istihdamdan fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 31. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TRA2,2012,(%)

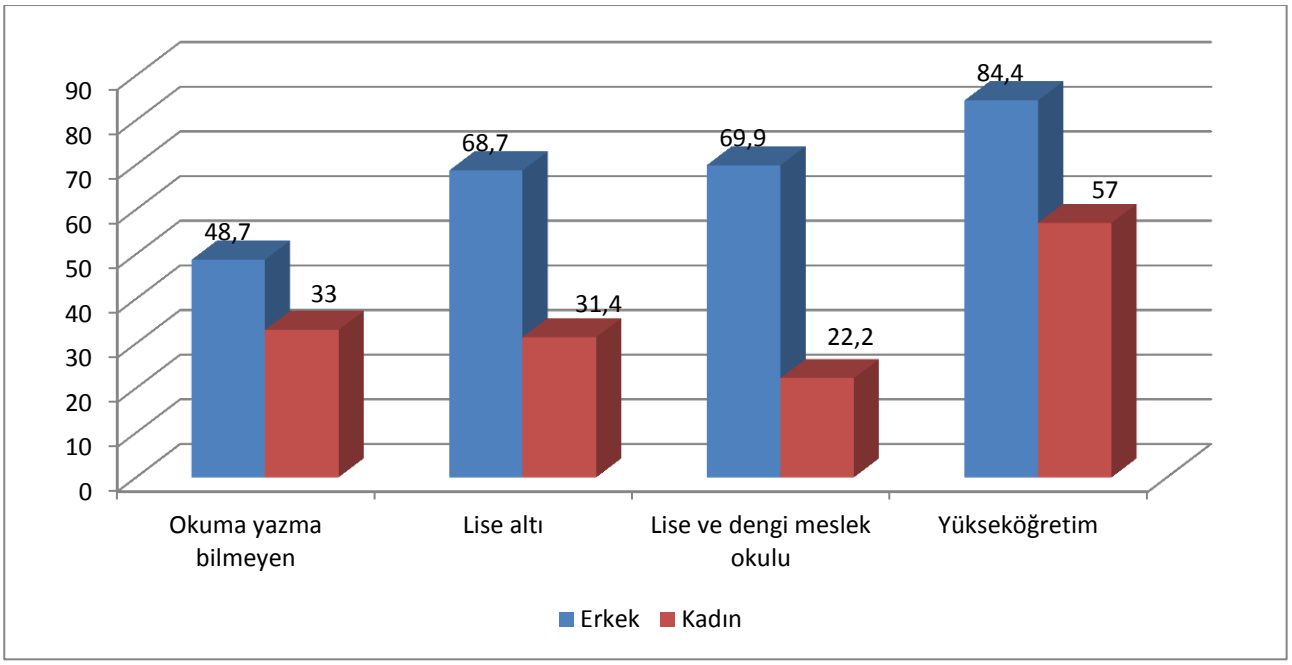

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) erkeklerde eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranında artış olmuştur. Okuma yazma bilmeyen erkeklerin % 48,7' si istihdam olurken bu oran yükseköğretim mezunu erkeklerde artarak % 84,4 olmuştur. Kadınların eğitim durumlarına göre istihdam oranına bakıldığında ise okuma yazma bilmeyenlerin % 33' ü istihdam edilirken bu oran lise ve dengi meslek okulu mezununda azalarak % 22,2 ve yükseköğretim mezununda ise yükselerek % 57 olmuştur. Genel olarak eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranında artış olduğu görülmektedir.

Grafik 32. Geniş Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranı TRA2,2012,(%)

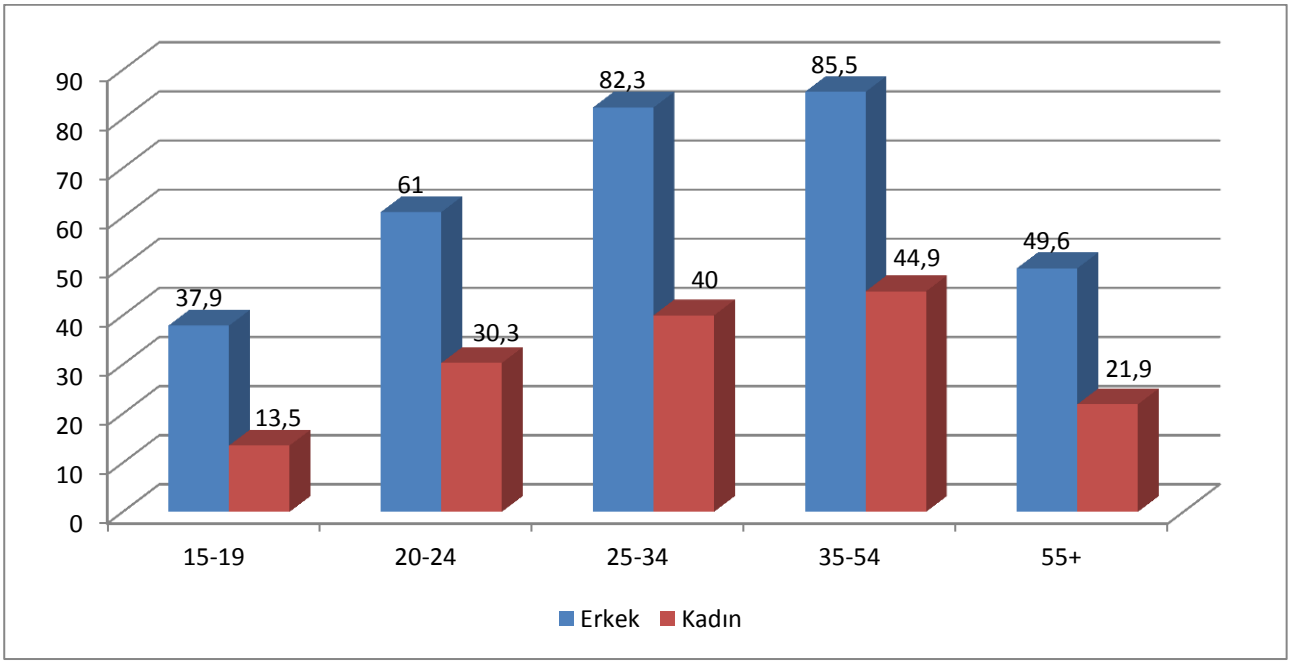

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) geniş yaş grubuna göre istihdam oranına bakıldığında; 15-19 yaş aralığındaki erkeklerin % 37,9'u kadınların ise % 13,5'i istihdam edilmiştir. Bu oranlar 35-54 yaş aralığına kadar artarak erkeklerde % 85,5 olurken kadınlarda ise % 44,9 olmuştur. 55 üstü yaşında olanlarda ise istihdam oranının azalmıştır. En yüksek istihdamın 25-54 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Grafik 33. TRA2 Bölgesi,İşgücüne Dahil Olmayanların Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,2012,(%)

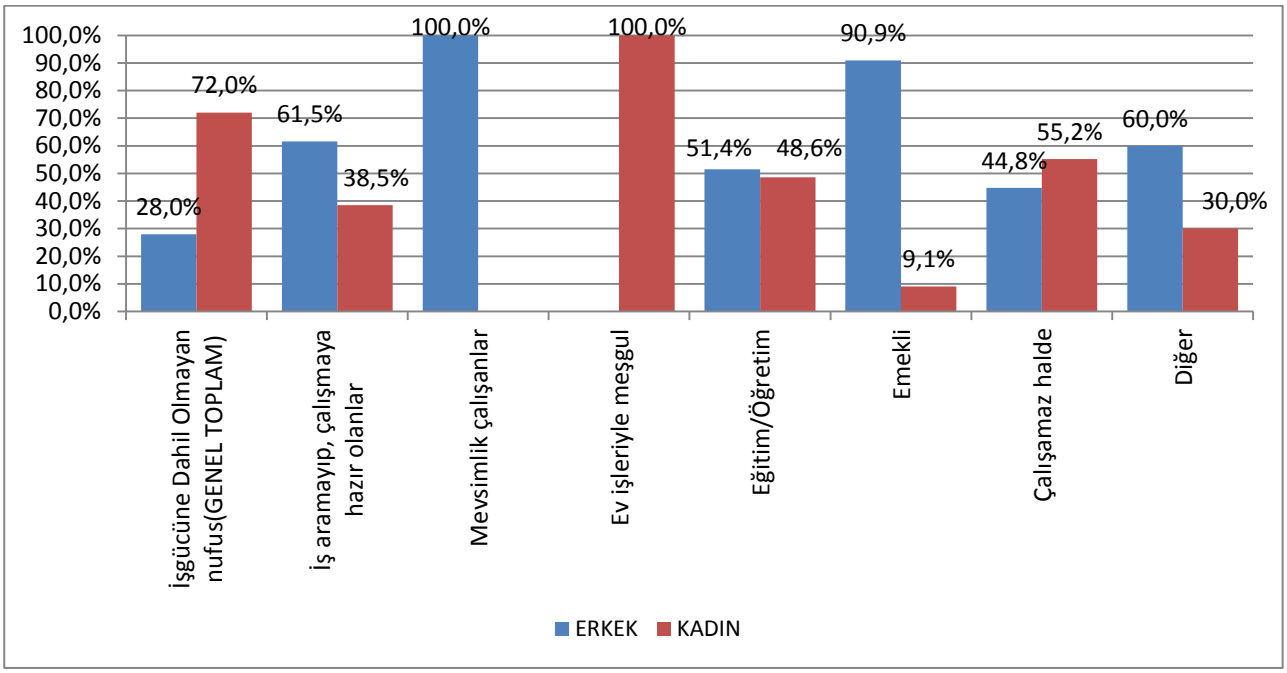

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) işgücüne dahil olmayanların % 28'i erkek % 72' si de kadınlardan oluşmaktadır. Cinsiyete göre işgücüne dahil olmayanların nedenlerine bakıldığında ise; mevsimlik çalışmayı neden olarak gösterenlerin tamamı erkeklerden ev işlerini neden olarak gösterenlerin de tamamı kadınlardan oluşmaktadır. Eğitim-öğretimi neden olarak gösterenlerin % 51,4' ü erkeklerden % 48,6'sı da kadınlardan, emekliiği neden olarak gösterenlerin % 90,9' u erkeklerden % 9,1' i de kadınlardan, çalışamaz haldeyi neden olaran gösterenlerin % 44,8' i erkeklerden % 55,2'si de kadınlardan oluşmaktadır.

Grafik 34. İşgücüne dahil olmayan Nufusun Eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama Nedenine göre Oranları, 2012, (%)

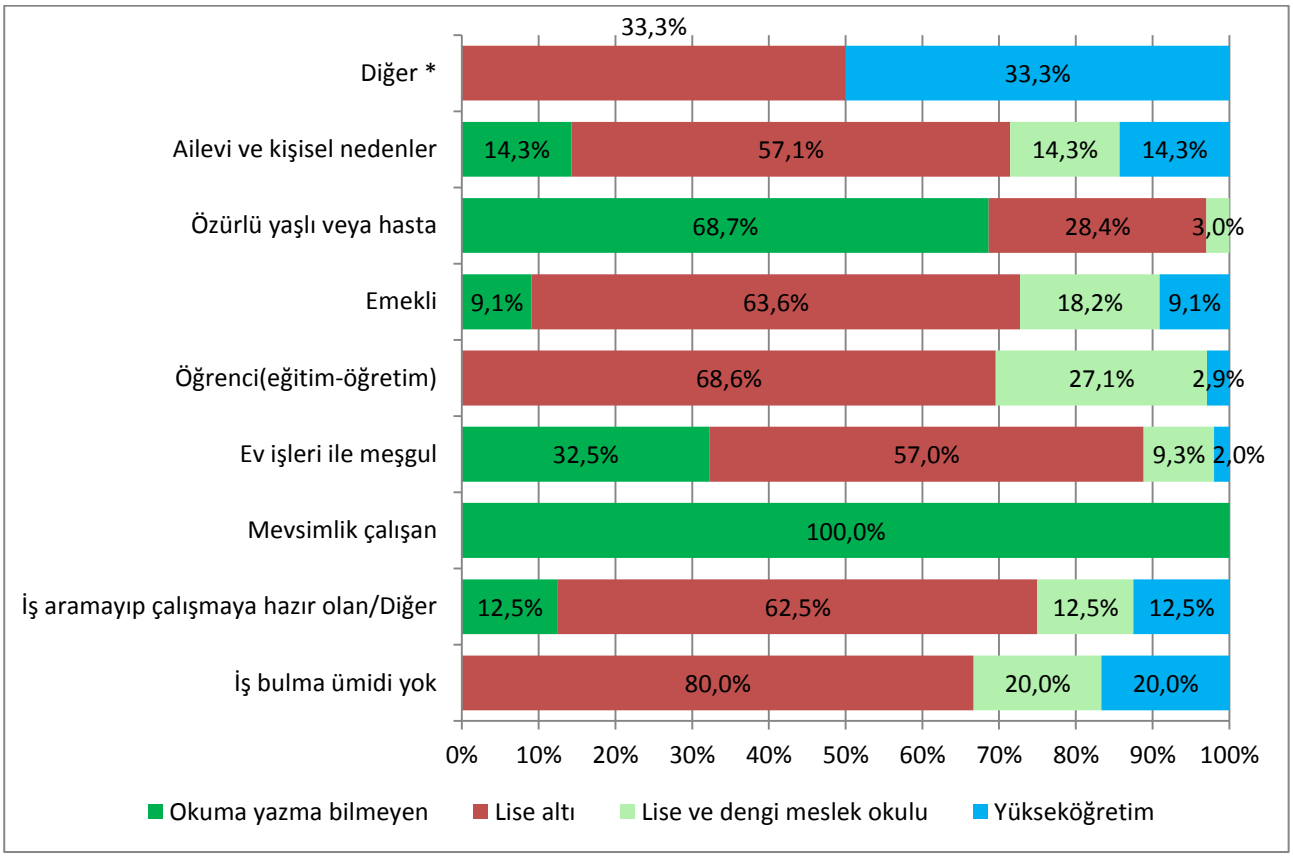

Kaynak:TÜİK

2012 yılında TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) eğitim durumuna göre işgücüne dahil olmama nedenlerinde bakıldığında; ailevi ve kişisel nedenleri gösterenlerin % 57,1' si lise altı, özürlü yaşlı veya hastayı neden olarak gösterenlerin % 68,7' si okuma yazma bilmeyenlerden, emekliliği neden olarak gösterenlerin % 63,6' sı lise altı, öğrenciyi neden olarak gösterenlerin % 68,6' sı lise altı, ev işlerini neden olarak gösterenlerin % 57' si lise altı, iş bulma ümidinin olmadığını neden olarak gösterenlerin % 80' i lise altı ve mevsimlik çalışmayı neden olarak gösterenlerin tamamı okuma yazma bilmeyenlerden oluşmaktadır. Yüksek öğretim mezunları ise daha çok diğeri neden olarak göstermişlerdir.

Tablo 22. İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri,(%)

	İşgücüne Katılım Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	49,4	6,5	46,2
2009	48,0	10,1	43,2
2010	48,5	11,7	42,8
2011	49,0	7,2	45,5

Kaynak:TÜİK

Ağrı ilinde 2008 yılında işgücüne katılım oranı % 49.4, 2009 yılında % 48, 2010 yılında % 48,5 ve 2011 yılında % 49 olarak görülmektedir. İşsizlik oranı ise 2008 yılında % 6,5 iken bu oran 2009 ve 2010 yılında artarken 2011 yılında azalarak % 7,2 olmuştur. İstihdam oranı ise yıllar itibariyle genel olarak birbirine yakın olup 2008 yılında % 46,2 iken 2011 yılında % 45,5 olarak görülmektedir.

3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

3.1 İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Tablo 23. İşyerlerinin Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımları,2013

Sektör	İşyeri Sayısı(1-9)	İşyeri Sayısı(10-49)	İşyeri Sayısı(50+)	TOPLAM
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0	2	0	2
İmalat	10	24	1	35
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0	1	1	2
İnşaat	31	41	6	78
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	57	82	2	141
Ulaştırma Ve Depolama	13	30	2	45
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	9	7	1	17
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	2	9	0	11
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	4	2	1	7
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5	9	11	25
Eğitim	2	9	0	11
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2	12	1	15
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4	5	1	10
Genel Toplam	140	232	28	399

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 399 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden % 35'i 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerleri, % 58,1'i 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinden ve % 6,9'u ise 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır.

Grafik 35. İşyerlerinin sektöreler dağılımı, (Ağrı-Türkiye,(%)),2013

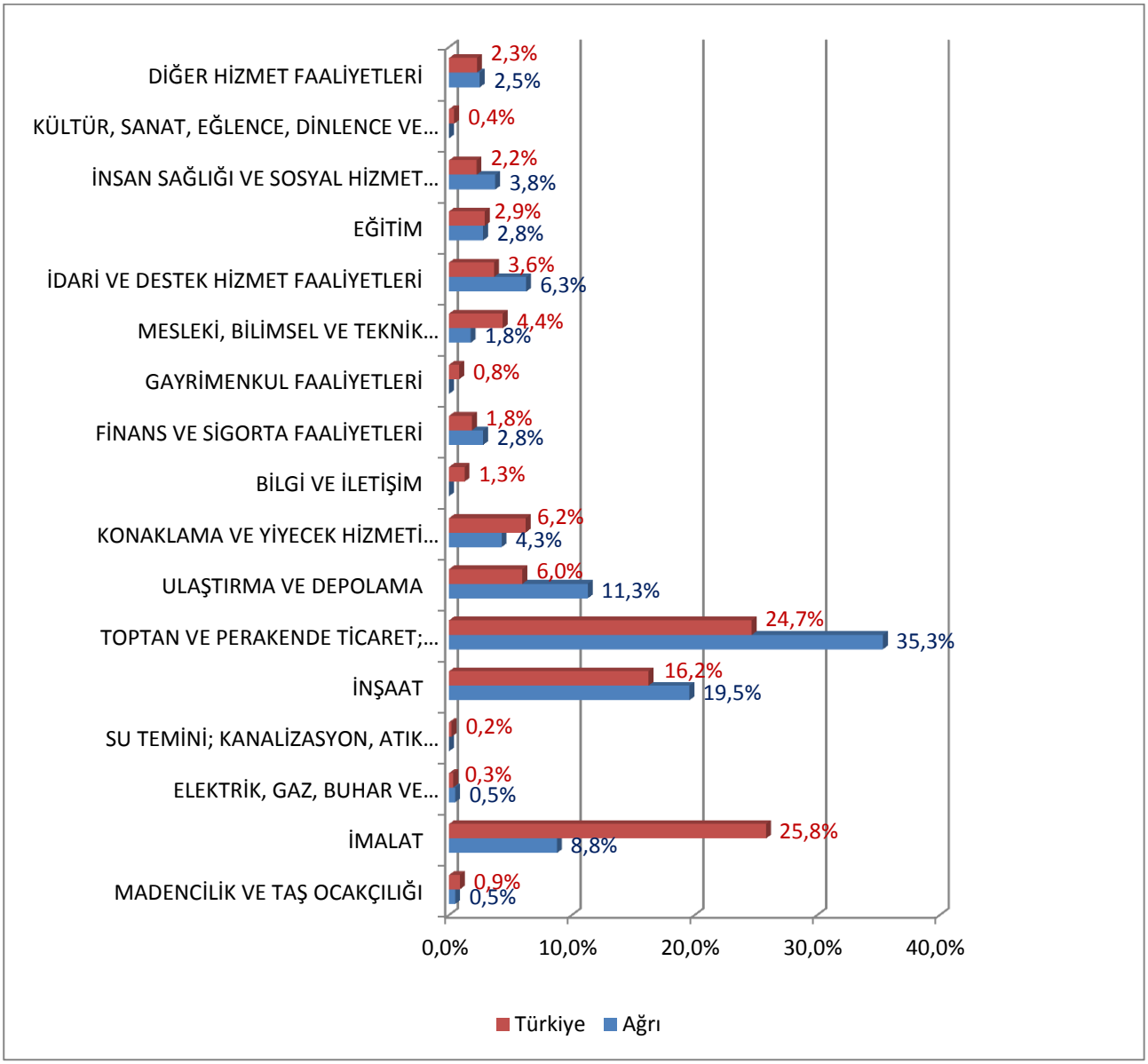

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Araştırma sonuçlarına göre Ağrı ilinde işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinden 35'i toptan ve perakende ticaret sektöründendir. Bu sektörü % 19,5 ile inşaat sektörü % 11,3 ile ulaştırma ve depolama % 8,8 ile imalat sektörleri takip etmektedir. Ağrı'da dördüncü sırada olan imalat sektörü Türkiye genelinde % 25,8 ile ilk sırada ve Ağrı'da ilk sırada yer alan toptan ve perakende ticaret sektörü Türkiye genelinde % 24,7 ile ikinci sırada yer almaktadır. Ağrı ilinde su temini kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, bilgi ve iletişim, gayrimenkul faaliyetler, kültür sanat eğlence dinlence ve spor, kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik sektörlerinde faaliyet gösterilmemekte

Türkiye genelinde ise kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik sektöründe faaliyet gösterilmemektedir.

Tablo 24. Sektörlere Göre Çalışanlar, Ağrı,2013

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	259	155	414
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	69	21	90
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2321	703	3024
Eğitim	193	57	250
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	115	32	147
Diğer Hizmet Faaliyetleri	152	34	186
Toptan ve Perakende Ticaret	1807	129	1936
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	219	10	229
İmalat	1255	40	1295
İnşaat	1550	34	1585
Ulaştırma ve Depolama	826	18	844
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	100	2	102
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	26	0	26
Genel Toplam	**8893**	**1235**	**10128**

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Tablo 25. Sektörlere Göre Çalışanın Cinsiyet Ağırlıkları,(%),2013

Sektör	Ağrı		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	95,6%	4,4%
İmalat	96,9%	3,1%	78,0%	22,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	98,0%	2,0%	84,3%	15,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri			92,8%	7,2%
İnşaat	97,8%	2,2%	92,8%	7,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret	93,4%	6,6%	76,4%	23,6%
Ulaştırma Ve Depolama	97,8%	2,2%	87,9%	12,1%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	95,6%	4,4%	75,4%	24,6%
Bilgi Ve İletişim			66,9%	33,1%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	78,2%	21,8%	64,0%	36,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri			82,2%	17,8%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	76,7%	23,3%	67,3%	32,7%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	76,7%	23,3%	72,1%	27,9%
Kamu Yönetimi Ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik			100,0%	0,0%
Eğitim	77,2%	22,8%	50,7%	49,3%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	62,6%	37,4%	40,1%	59,9%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor			78,1%	21,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	81,7%	18,3%	65,9%	34,1%
Genel Toplam:	87,8%	12,2%	76,9%	23,1%

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde toplam toplam çalışanların % 87,8'i erkek % 12,2'si de kadındır. Türkiye genelinde ise erkekler çalışanların % 76,9'unu oluştururken kadınlar % 23,1'ini oluşturmaktadır. Sektörlere göre cinsiyet dağılımına bakıldığında ise, Ağrı ilinde madencilik ve taş ocakçılığında çalışanların tamamı erkeklerden oluşmaktadır. Birçok sektörde erkek oranın yüksek olduğu görülmektedir. Çalışan kadın oranının en yüksek olduğu sektör % 37 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Bunu da % 23,3 oranları ile mesleki, bilimsel teknik faaliyetler ve idari ve destek hizmet faaliyetleri takip etmektedir.

Türkiye'de ise kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik sektöründe çalışanların tamamı erkektir. Erkek oranın yüksek olduğu diğer sektörler ise % 95,6 oranı ile madencilik ve taş ocakçılığı ve % 92,8 oranları ile su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile inşaat sektörleri gelmektedir. Ülke genelinde çalışan kadın oranın en yüksek olduğu sektör Ağrı ilinde olduğu gibi % 59,9 oranı ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Kadın oranın yüksek

olduğu diğer sektörler % 49,3 oranı ile eğitim ve % 36 oranı ile finans ve sigorta faaliyetleridir. Hem Ağrı ilinde hem de Türkiye genelinde kadınların yoğun olarak çalıştığı sektörlere bakıldığında kadınların çalışmak için daha çok büro ortamlarını tercih ettikleri görülmektedir.

Grafik 36. Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması,(%),2013

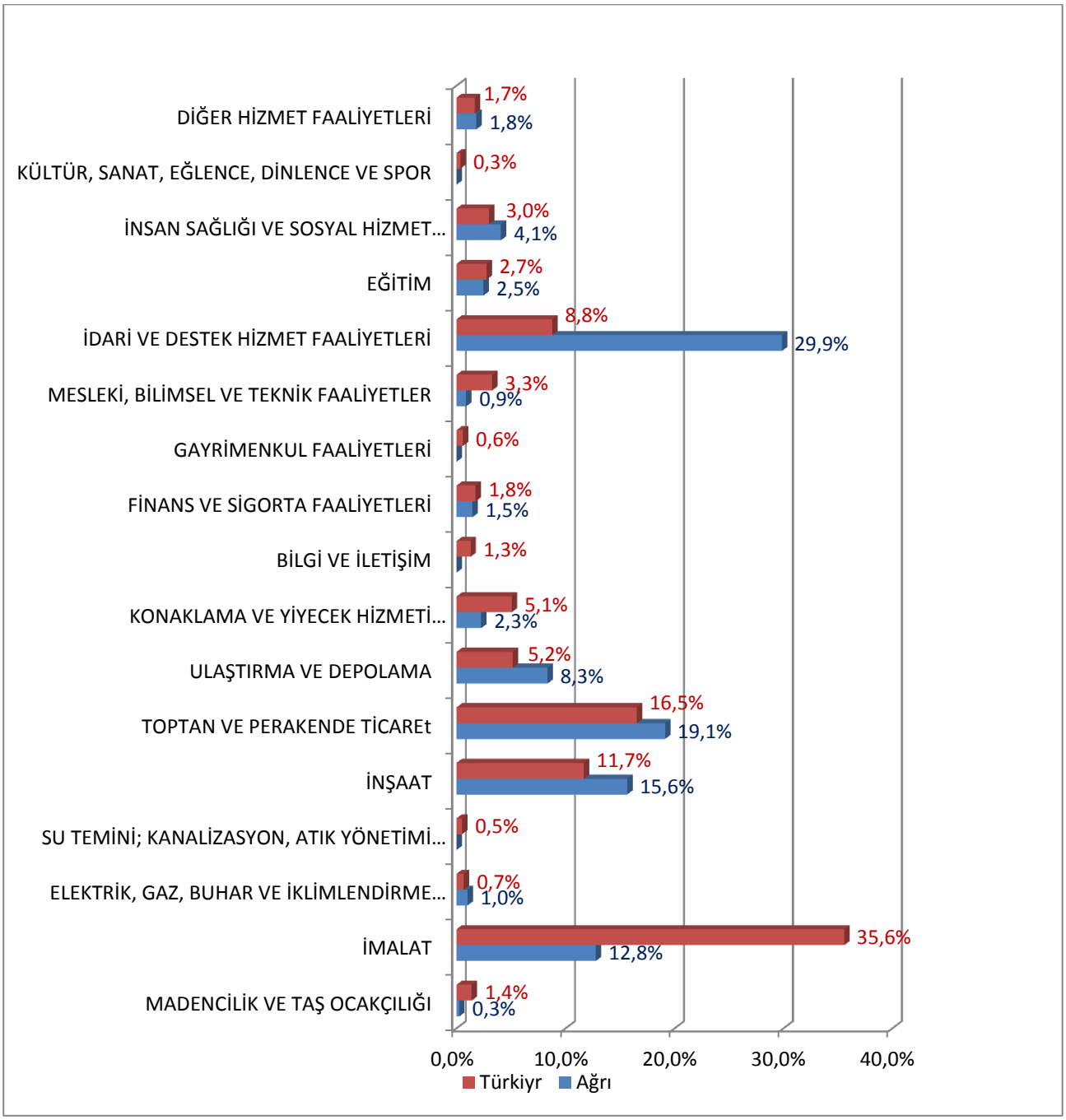

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Araştırma sonuçlarına göre Ağrı ilinde çalışanların % 29,9'u idari ve destek hizmet faaliyetlerinde, % 19,1'i toptan ve perakende ticaret sektöründe, % 15,6'sı inşaat sektöründe, % 12,8'i imalat sektöründe çalışmaktadır. Çalışanların büyük bir kısmı bu dört sektörde olup (% 77,4 oranı ile) geri kalan kısmı da diğer sektörlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise çalışanların en fazla olduğu sektör % 35,6 oranı ile imalat sektörüdür. Bunu da % 16,5 oranı ile toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir.

Grafik 37. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, Ağrı,(%),2013

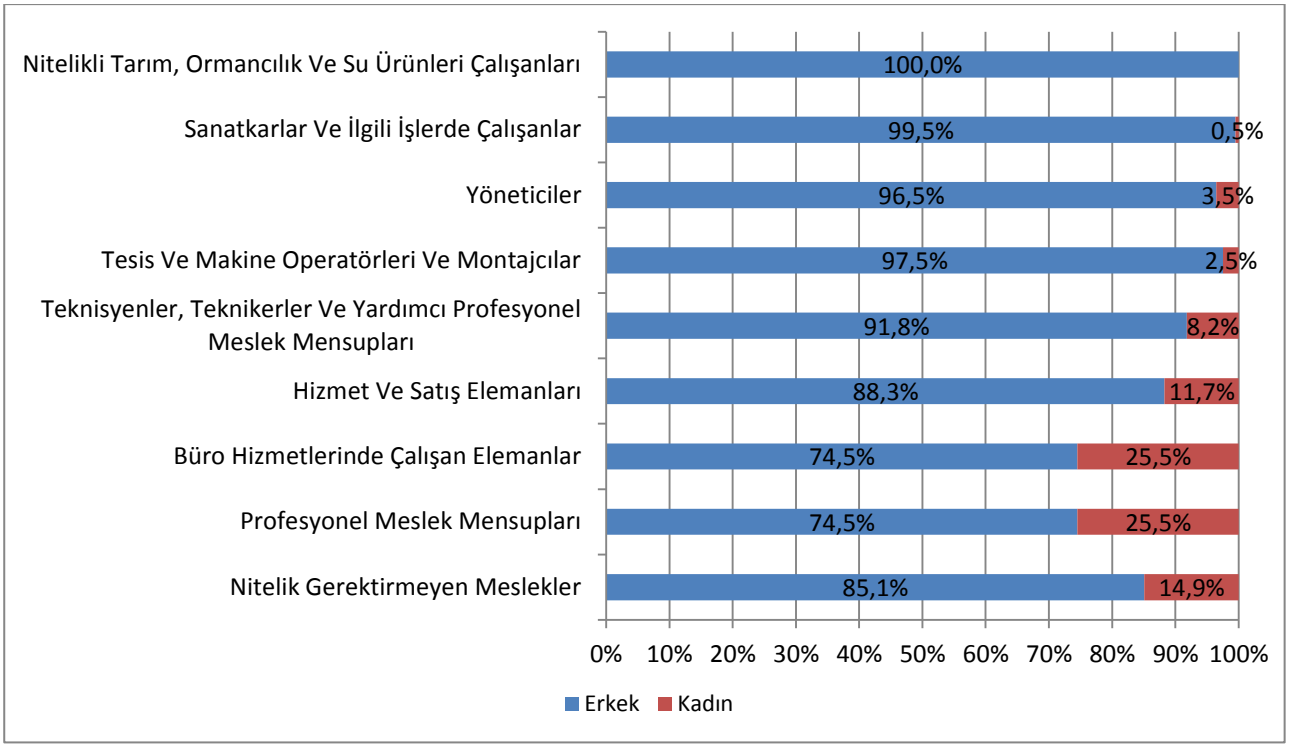

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılıma bakıldığında, il genelinde nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarının tamamı erkek olduğu görülmektedir. Çalışan erkeklerin yoğun olarak çalıştığı meslek grupları % 99,5 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, % 97,5 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, % 96,5 oranı ile yöneticilerdir. Çalışan kadın oranının en fazla olduğu meslek grupları ise % 25,5 oranı ile büro hizmetinde çalışan elemanlar ve profesyonel meslek mensuplarıdır.

Türkiye genelinde erkek oranının en fazla olduğu meslek grubu % 89,3 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar olup bunu da % 87,4 oranı ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri

çalışanları meslek grubu takip etmektedir. Çalışan kadın oranı bakımından da ilk sırada %48 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar gelirken ikinci sırada %41,1 ile profesyonel meslek mensupları ve üçüncü sırada %24,7 ile nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubu gelmektedir.

Grafik 38. Ana meslek gruplarına göre çalışan sayısı oranları,(Ağrı, Türkiye), (%),2013

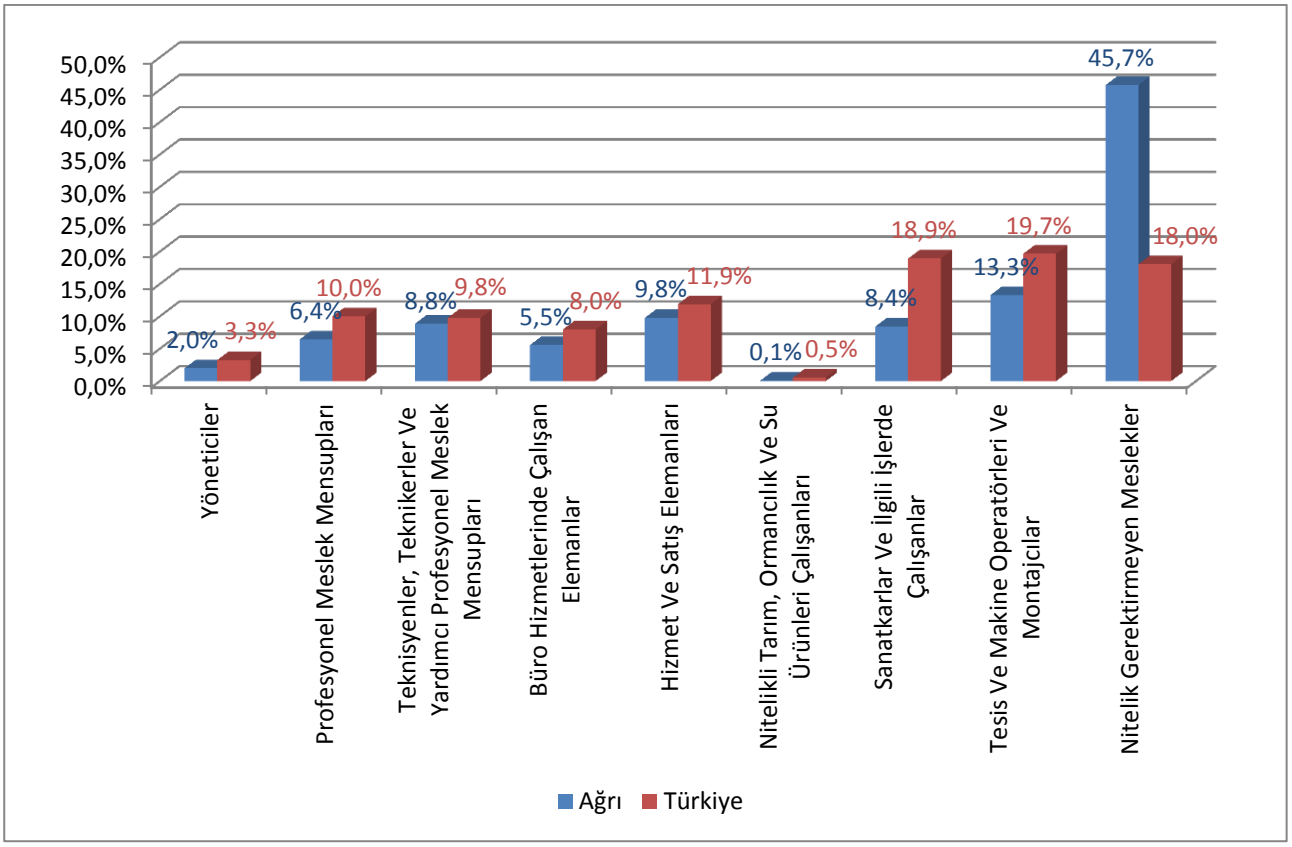

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde ana meslek gruplarının dağılımına bakıldığında ilk sırada % 45,7 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslek grubu ikinci sırada % 13,3 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu üçüncü sırada ise % 9,8 oranı ile hizmet ve satış elemanları meslek grubu gelmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslek grubunun önemli bir paya sahip olmasının sebebi olarak ağrı ilinde sanayinin gelişmemiş olması ve kalifiyeli elemanının bulunamamasını gösterebiliriz. Türkiye'de ise %19,7 oranı ile ilk sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu gelmektedir. Bunu da % 18,9 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, % 18 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grupları takip etmektedir.

Tablo 26. Çalışanların Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı,(%),2013

Toplam		Erkek		Kadın	
Temizlik Görevlisi	14,0%	Temizlik Görevlisi	14,2%	Büro İşçisi	36,6%
Büro İşçisi	10,2%	Beden İşçisi (Genel)	10,5%	Temizlik Görevlisi	12,1%
Beden İşçisi (Genel)	9,4%	Büro İşçisi	6,6%	Beden İşçisi (Temizlik)	5,2%
Beden İşçisi (Temizlik)	4,7%	Şoför-Yük Taşıma	4,8%	Hemşire	3,1%
Şoför-Yük Taşıma	4,2%	Beden İşçisi (Temizlik)	4,6%	Engelli Bakım Elemanı	3,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	2,5%	Beden İşçisi (İnşaat)	2,8%	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	2,1%
Hamal	1,9%	Hamal	2,1%	Hasta Danışmanı	2,1%
Şoför (Yolcu Taşıma)	1,8%	Şoför (Yolcu Taşıma)	2,0%	Tıbbi Sekreter-Poliklinik	2,0%
Elektrik Teknisyeni	1,7%	Elektrik Teknisyeni	2,0%	Sekreter	2,0%
Minibüs Şoförü	1,6%	Minibüs Şoförü	1,8%	Veri Tabanı Yöneticisi	1,6%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı ilinde en fazla çalışanı olan ilk on mesleğe bakıldığında toplam çalışanların % 51,9'unu oluşturmaktadır. Bu meslekler temizlik görevlisi, büro işçisi, beden işçisi(genel) olarak sıralanır. Erkeklerin çalıştığı ilk on meslek ise erkeklerin çalıştığı tüm mesleklerin % 51,5'ini oluşturmaktadır. Bunlar sırasıyla temizlik görevlisi, beden işçisi(genel), beden işçisi meslekleridir. Kadınların yoğun olarak çalıştığı ilk on meslek ise toplam çalışan kadınların % 69,7'sini oluşturmaktadır. Bu meslekler de sırasıyla büro işçisi, temizlik görevlisi, beden işçisi(temizlik) olarak sıralanır. Cinsiyete göre ilk on mesleğe bakıldığında kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde çalıştığı görülmektedir.

3.2 AÇIK İŞLER

Tablo 27. Açık İş Veren İşyerleri, 2013

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Açık iş veren İşyeri Dağılımı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	2	0	0,0%
İmalat	35	11	32,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	2	0	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0	0,0%
İnşaat	78	18	23,3%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	141	41	29,0%
Ulaştırma Ve Depolama	45	11	23,8%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	4	23,5%
Bilgi Ve İletişim	0	0	0,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	11	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	7	0	0,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25	2	8,7%
Kamu Yönetimi Ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	0	0	0,0%
Eğitim	11	7	63,6%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	15	7	46,7%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	6	60,0%
Genel Toplam:	399	107	26,9%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Araştırma döneminde (15 Mayıs- 30 Haziran) görüşülen işverenlere işyerlerinde açık iş olup olmadığı sorulmuştur. Toplam işyerlerinin % 26,9'unda açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş veren işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında eğitim sektörünün açık iş verme oranın % 63,6 olduğu görülür. Bunu da % 60 oranı ile diğer hizmet faaliyetleri, % 46,7 oranı ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, % 32,3 oranı ile imalat sektörü takip etmektedir. Açık işlerin belli başlı sektörlerde olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise açık oranının % 28,7 olup açık işveren işyerlerinin en fazla olduğu üç sektör; %40,6 ile imalat, %36,9 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve %35,8 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir

Tablo 28. Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranının Sektörlere Göre Dağılımı,(%),2013

Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
İmalat	120	15,7%	8,5%
İnşaat	128	16,9%	7,5%
Toptan Ve Perakende Ticaret	378	49,7%	16,3%
Ulaştırma Ve Depolama	50	6,6%	5,6%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	11	1,4%	4,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3	0,4%	0,1%
Eğitim	18	2,4%	6,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	38	5,0%	8,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	14	1,8%	7,0%
Genel Toplam	761	**100,0%**	7,0%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı ilinde açık işlerin sektörel dağılımına bakıldığında en fazla açık işin % 49,7 oranı ile açık işlerin hemen hemen yarısını oluşturan toptan ve perakende ticaret sektörü olduğu görülmektedir. Bu sektörü % 16,9 oranı ile inşaat ve % 15,7 oranı ile imalat sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde ise İmalat sektörü %43,8 ile ilk sırada gelmektedir. İmalat sektörünü %17,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret ve %8,8 ile İnşaat sektörü takip etmektedir.

Grafik 39. Sektörlere Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması,(%),2013

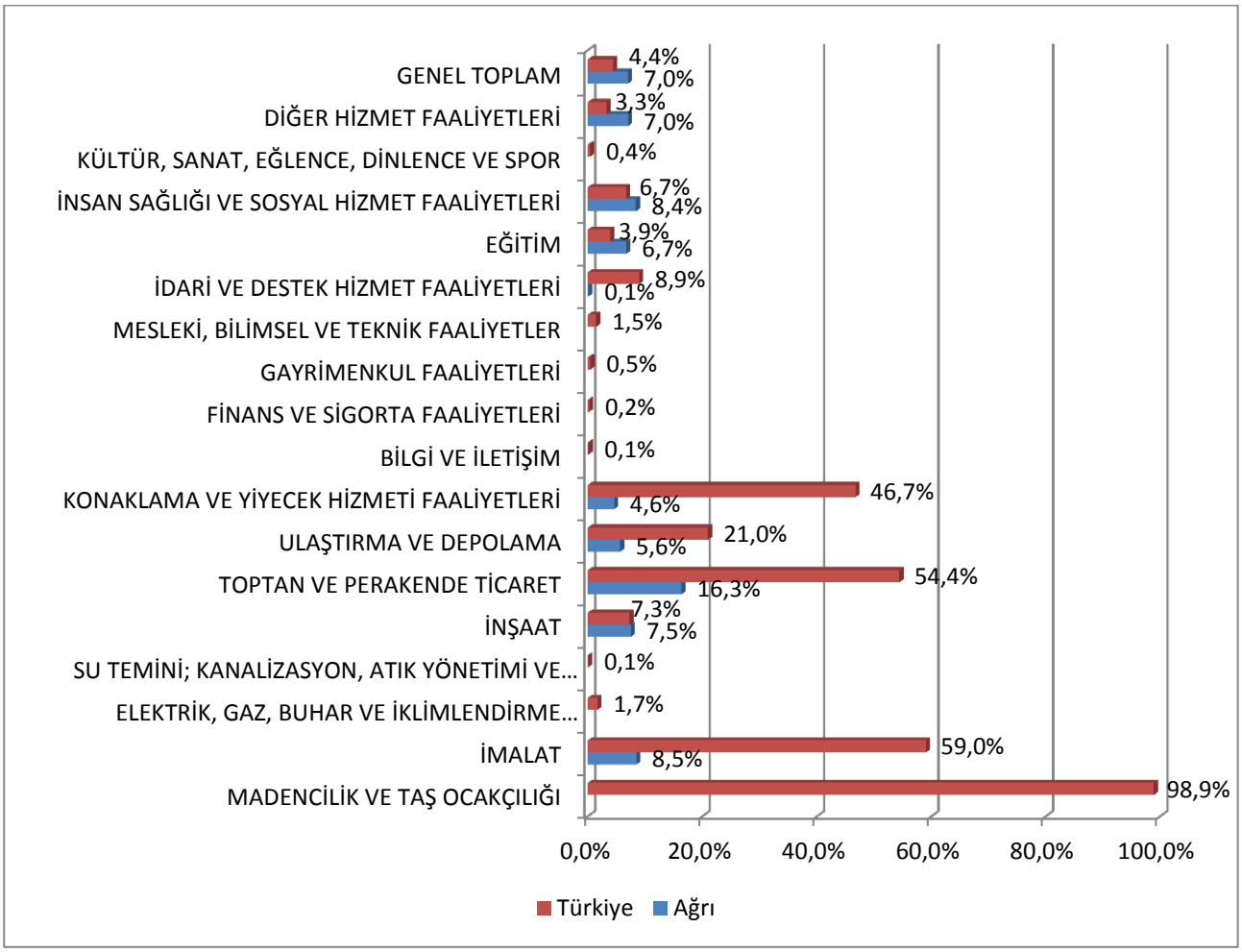

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde Görüşme yapılan işyerlerindeki toplam açık iş oranı[2] % 7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran %4,4'tür.Ağrı ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör % 16,3 ile toptan ve perakende ticaret olduğu görülmektedir. Bunu da % 8,5 oranı ile imalat sektörü, % 8,4 oranı ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve % 7,5 oranı ile inşaat sektörü takip etmektedir. Ağrı ilinde madencilik ve taş ocakçılığı; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; bilgi ve iletişim; finans ve sigorta faaliyetleri; gayrimenkul faaliyetleri; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik; kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde açık iş

[2] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

oranının sıfır olduğu görülmektedir. Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu sektörün %98,9 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü olduğu tespit edilmiştir. Bu sektörü %59 ile imalat ve %54,4 ile toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir. bu sektörlerdeki açık iş oranı diğer sektörlere göre oldukça yüksektir.

Tablo 29. Meslek Gruplarına Göre açık İşlerin Dağılımı, Ağrı,(%),2013

Meslek Grup	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılım	Açık İş oranı
Profesyonel Meslek Mensupları	39	5,1%	5,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	56	7,3%	9,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	25	3,3%	2,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	94	12,3%	9,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	322	42,3%	61,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	176	23,1%	17,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	50	6,6%	90,9%
Genel Toplam	761	100,0%	7,0%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Araştırma kapsamında olan işyerlerindeki açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla açık işin % 42,3 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunu % 23,1 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve % 12,3 oranı ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir. Ayrıca yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarında açık iş bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise en fazla açık işin %26,1 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiştir. Bu meslek grubunu %24 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %13,7 ile nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubu takip etmektedir.

Grafik 40. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması,(%),2013

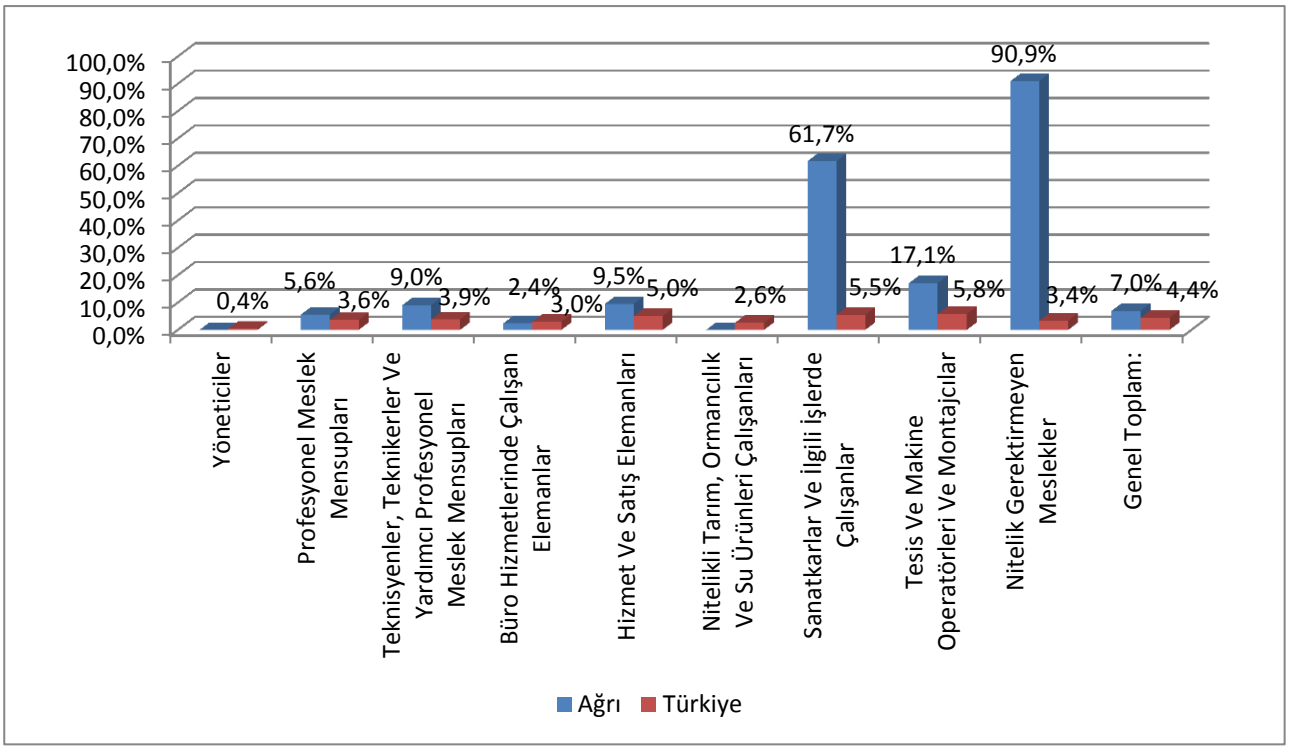

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde toplamda açık iş oranı % 7 iken Türkiye genelinde bu oran % 4,4' tür. Açık iş oranının meslek gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında ise Ağrı ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubunun % 90,9 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunu % 61,7 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve % 17,1 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir. Ayrıca yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarında açık oranının bulunmadığı görülmektedir. Diğer meslek gruplarındaki açık iş oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye genelinde açık iş oranı olarak ilk sırada % 5,8 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu gelmektedir. İkinci sırada da % 5,5 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu gelmektedir.

Tablo 30. Mesleklere Göre açık İşlerin Dağılımı,(%),2013

Ağrı	Açık İş Dağılımı	Türkiye	Açık İş Dağılımı
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	20,2%	Makineci (Dikiş)	7,9%
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	13,4%	Beden İşçisi (Genel)	3,3%
Şoför-Yük Taşıma	6,3%	Güvenlik Görevlisi	3,2%
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	4,5%	Garson (Servis Elemanı)	2,4%
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	3,9%	Temizlik Görevlisi	2,2%
Cep Telefonu Tamircisi	3,5%	Ortacı	1,7%
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	3,5%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Sıvacı	3,1%	Satış Danışmanı	1,6%
Beden İşçisi (İnşaat)	3,1%	Pazarlamacı	1,4%
Engelli Bakım Elemanı	2,0%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3%
Satış Danışmanı	1,8%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,1%
Garson (Servis Elemanı)	1,8%	Şoför-Yük Taşıma	1,1%
Pazarlamacı	1,7%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0%
Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış Elemanı	1,6%	Ütücü	1,0%
Reyon Görevlisi	1,5%	Depo Hamalı	0,9%
Ön Muhasebeci	1,4%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%
İş Makineleri Operatörü	1,3%	Overlok Makinesi Operatörü	0,9%
Kasiyer	1,2%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,8%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	1,1%	Ön Muhasebeci	0,8%
Tıbbi Sekreter	1,1%	Muhasebeci	0,7%
Depo Sorumlusu	0,9%	Hemşire	0,7%

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde mesleklere göre açık işlerin dağılımına bakıldığında ayakkabı imalatçısı (montaj) % 20,2 oranı ile ilk sırada yer almaktadır. Ayakkabı imalatçısını (montaj) % 13,4 oranı ile ayakkabı imalatçısı (saya) mesleği, % 6,3 oranı ile şoför-yük taşıma meslekler takip etmektedir. Bu üç meslekteki açık iş oranı tüm açık işlerin % 39,9'unu oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise açık işin en fazla olduğu meslek % 7,9 oranı ile makineci(dikiş) mesleğidir. Makineci(dikiş) mesleğini de beden işçisi(genel), güvenlik görevlisi, garson(servis elemanı) meslekleri takip etmektedir.

Grafik 41. Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı, Ağrı,(%),2013

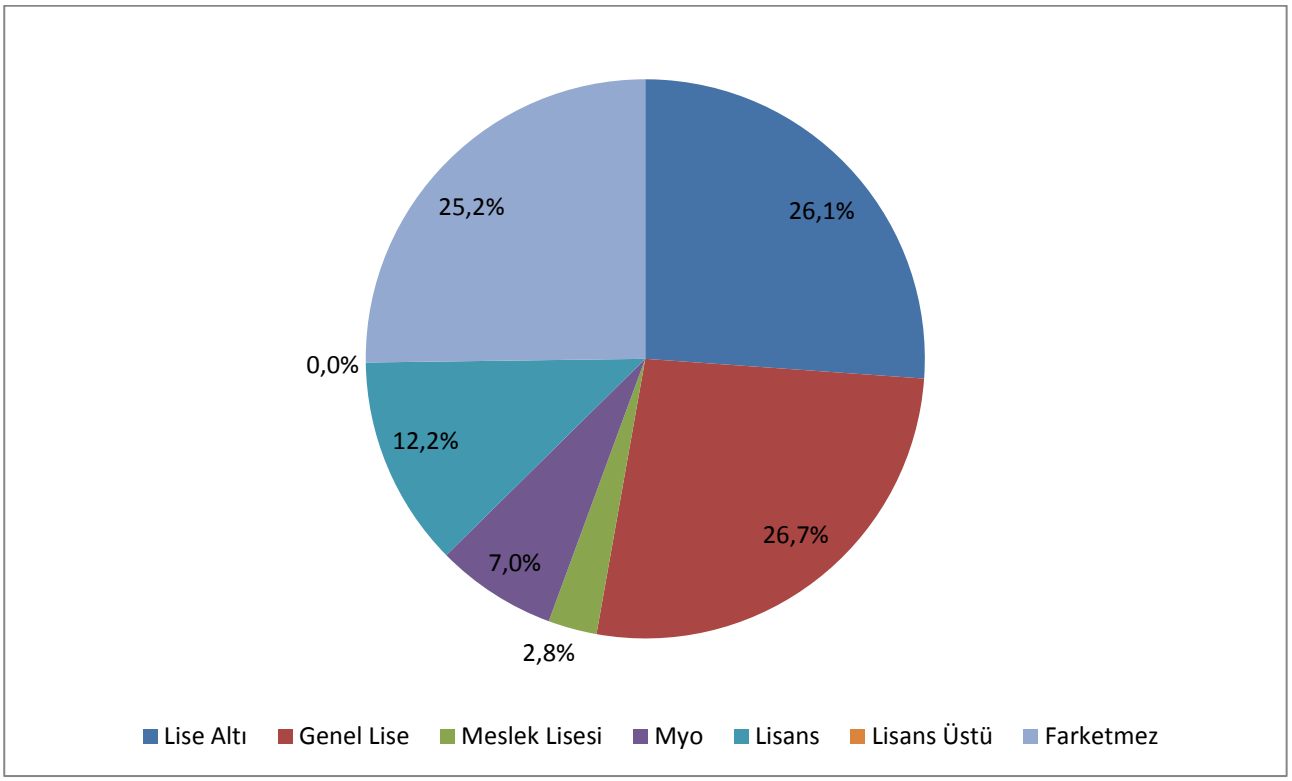

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı ilinde açık işlerin talep edilen eğitim durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında işverenlerin % 26,7'si açık işler için genel lise mezunu cevabını vermiştir. % 26,1'i açık işler için lise altı ve % 25,2'si de fark etmez cevabını vermiştir**.** Türkiye genelinde de işverenlerin büyük çoğunluğu (%30,6) talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. Ülke genelinde bu cevabın yüksek olması işverenlerin eğitim durumundan ziyade talep ettikleri elemanın işini iyi yapabilen bireylerin olmasını göstermektedir.

Grafik 42. Açık İşlerin Talep Edilen Beceriler,(%),2013

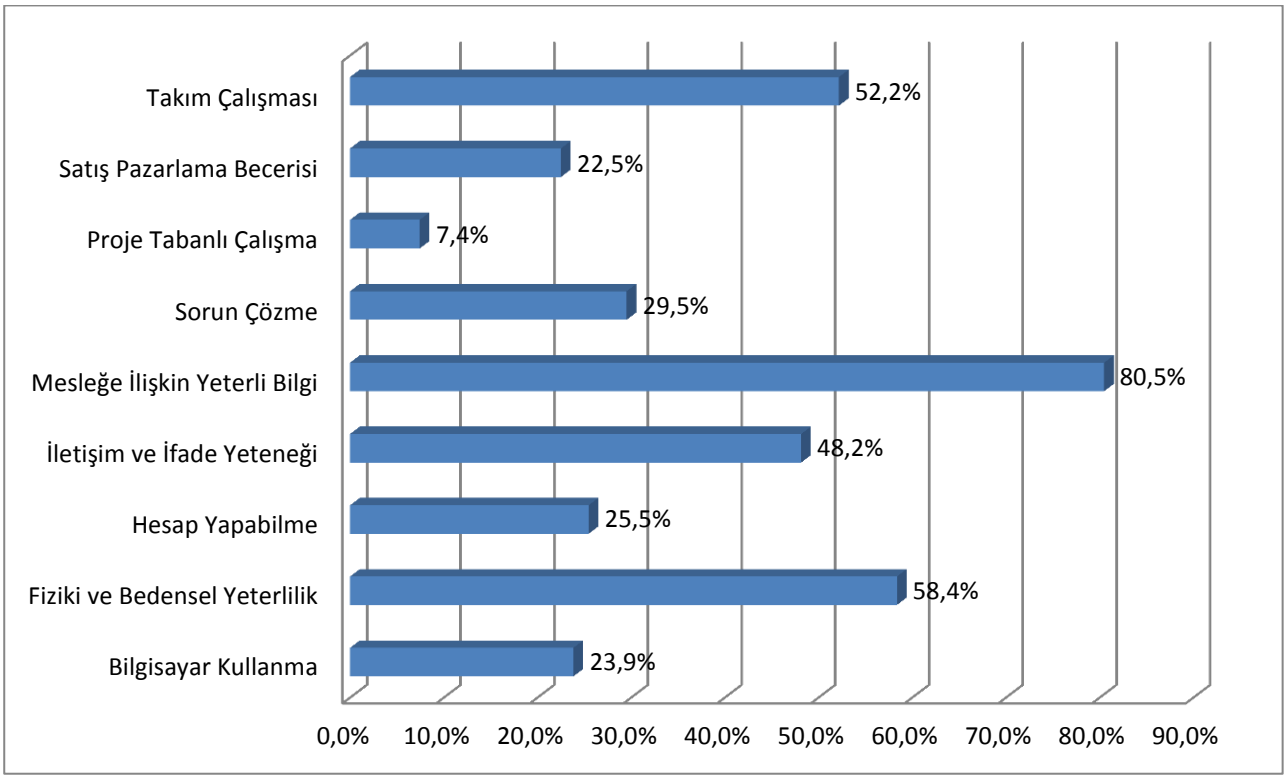

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Açık işlerde en fazla talep edilen beceri[3] % 80,5 oranı ile mesleğe ilişkin yeterli bilgi ilk sırada yer almaktadır. Bunu da % 58,4 oranı ile fiziki ve bedensel yeterlilik, % 52,2 oranı ile takım çalışması becerileri takip etmektedir. En az talep edilen beceri ise % 7,4 oranı ile proje tabanlı çalışmadır. Türkiye genelinde de araştırma kapsamındaki işverenlerin % 74'ü talep edilen beceriye mesleğe ilişkin yeterli bilgi cevabını vermiştir. Hem Ağrı ilinde hem de Türkiye genelinde işverenlerin en çok tercih ettiği beceri mesleğe ilişkin yeterli bilgidir. Bu da yeterli beceriye sahip elemanın az bulunduğunu göstermekte olup ve bunun sonucunda meslek liselerindeki eğitimin teorikten ziyade uygulamaya yönelik olmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda METEK (Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi) projesinin önemi bir kez daha ön plana çıkıp bu projeyi MEB, İŞKUR, Üniversiteler, Meslek Yüksek Okulları ve İşverenlerin desteklemesi gerekmektedir.

[3] Açık işler için talep edilen beceriler için her işveren birden fazla beceri talep edebilmektedir.

Grafik 43. Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması,(%),2013

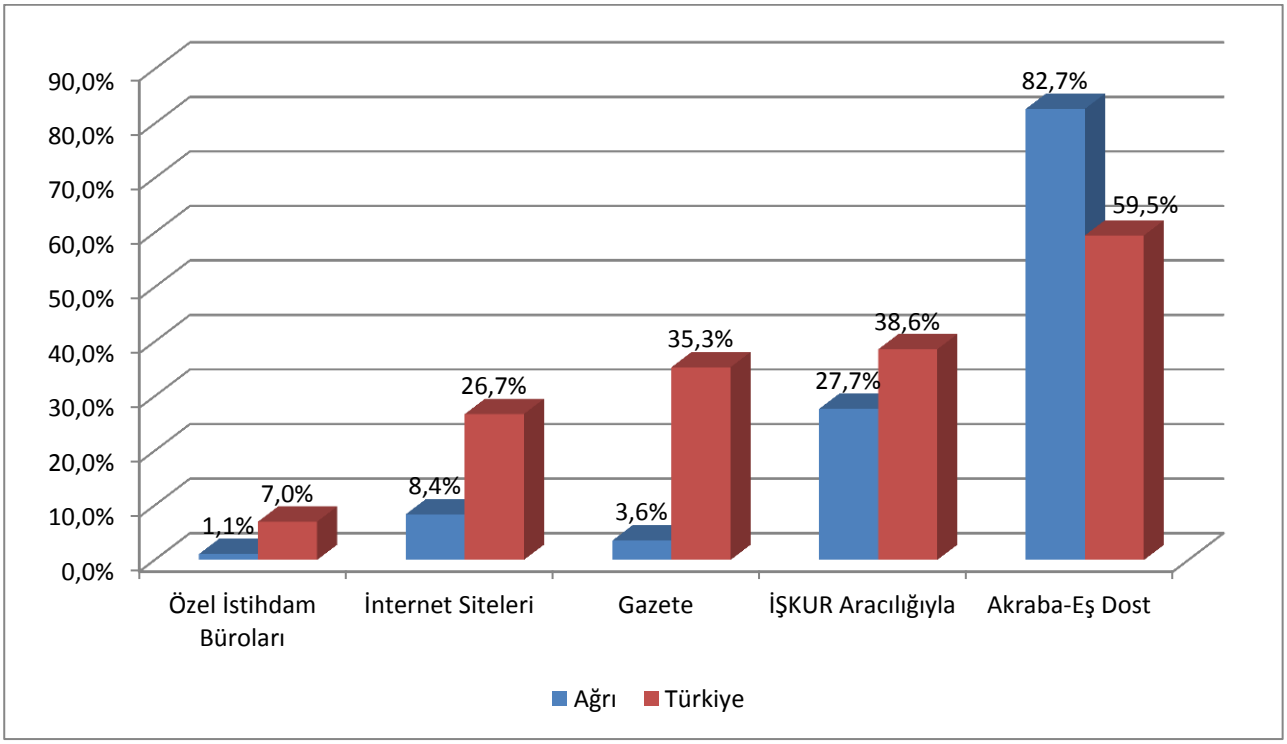

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde açık işlerin aranma kanallarına bakıldığında % 82,7 oranı ile akraba eş dost ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu arama kanalı Türkiye genelinde de % 59,5 oranı ile ilk sıradadır. Hem Ağrı ilinde hem Türkiye genelinde İŞKUR kanalı ikinci sırada yer alırken özel istihdam büroları son sırada yer almaktadır. Ağrı ilinde eleman temini daha çok akraba eş dost ve İŞKUR kanalları kullanılıp diğer kanalların az kullanıldığı görülmektedir. İşverenlerin eleman teminine akraba eş dostu daha çok tercih etmesi, elemanların mesleğe ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığı sorununun oluşturmasındaki sebep olabilir. Bunun için işverenlerin daha çok İŞKUR ile bağlantı halinde olup yapacağı eleman teminini kurum üzerinden yapması bu sorunu azaltacaktır.

3.3 TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Tablo 31. Sektörlere Göre Temininde Güçlük Bildiren İşyerleri,2013

Sektör	Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Temininde Güçlük Dağılımı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	2	2	100,0%
İmalat	15	35	41,9%
İnşaat	20	78	26,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	56	141	39,9%
Ulaştırma Ve Depolama	13	45	28,6%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	9	17	52,9%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3	25	13,0%
Eğitim	5	11	45,5%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	9	15	60,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4	10	40,0%
Genel Toplam:	136	399	34,2%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı ilinde sektörlere göre temininde güçlük dağılımına bakıldığında; madencilik ve taş ocakçılığı sektörü % 100 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki oranın % 100 olmasının sebebi bu sektörde toplam işyeri sayısının düşük olmasından kaynaklanmaktadır. İkinci sırada % 60 oranı ile insan sağlığı ve sosyal hizmetler faaliyetleri, üçüncü sırada ise % 52,9 oranı ile konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri yer almaktadır. Genel olarak bu oranların da yüksek çıkmasının sebebi bu sektörlerdeki toplam işyerleri sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır. Sektörlerdeki toplam temininde güçlük dağılımı ise % 34,2 olarak görülmektedir.

Tablo 32. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,(%),2013

Sektör	Ağrı	Türkiye
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	1,3%	0,8%
İmalat	5,8%	39,4%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	0,1%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	0,2%
İnşaat	12,3%	13,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	58,7%	18,1%
Ulaştırma Ve Depolama	4,3%	3,8%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	4,4%	6,5%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	0,8%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	3,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,6%	5,8%
Eğitim	3,1%	1,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	7,6%	2,9%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,0%	0,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,9%	1,8%
Genel Toplam	100,0%	100,0%

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımına bakıldığında; % 58,7 oranı ile toptan ve perakende ticaretin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu sektörün ilk sırada yer alması Ağrı ilinde bu sektörde faaliyet yapan işyerlerinin çok olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sektörü % 12,3 oranı ile inşaat sektörü takip etmektedir. Birçok sektörde de faaliyet olmadığı için oran sıfır olarak görülmektedir. Türkiye genelinde ise % 39,4 oranı ile imalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. Ağrı'da toptan ve perakende ticaret ilk sırada iken Türkiye'de ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 33. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Meslek Grubuna Göre Dağılımı,2013

Meslek Grubu	Toplam	Temininde Güçlük Dağılımı	Açık İş Dağılımı
Yöneticiler	4	0,5%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	78	10,1%	5,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	63	8,2%	7,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31	4,0%	3,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	114	14,7%	12,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	195	25,3%	42,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	257	33,2%	23,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	31	3,9%	6,6%
Genel Toplam	773	100,0%	100,0%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Grafik 44. Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması,(%),2013

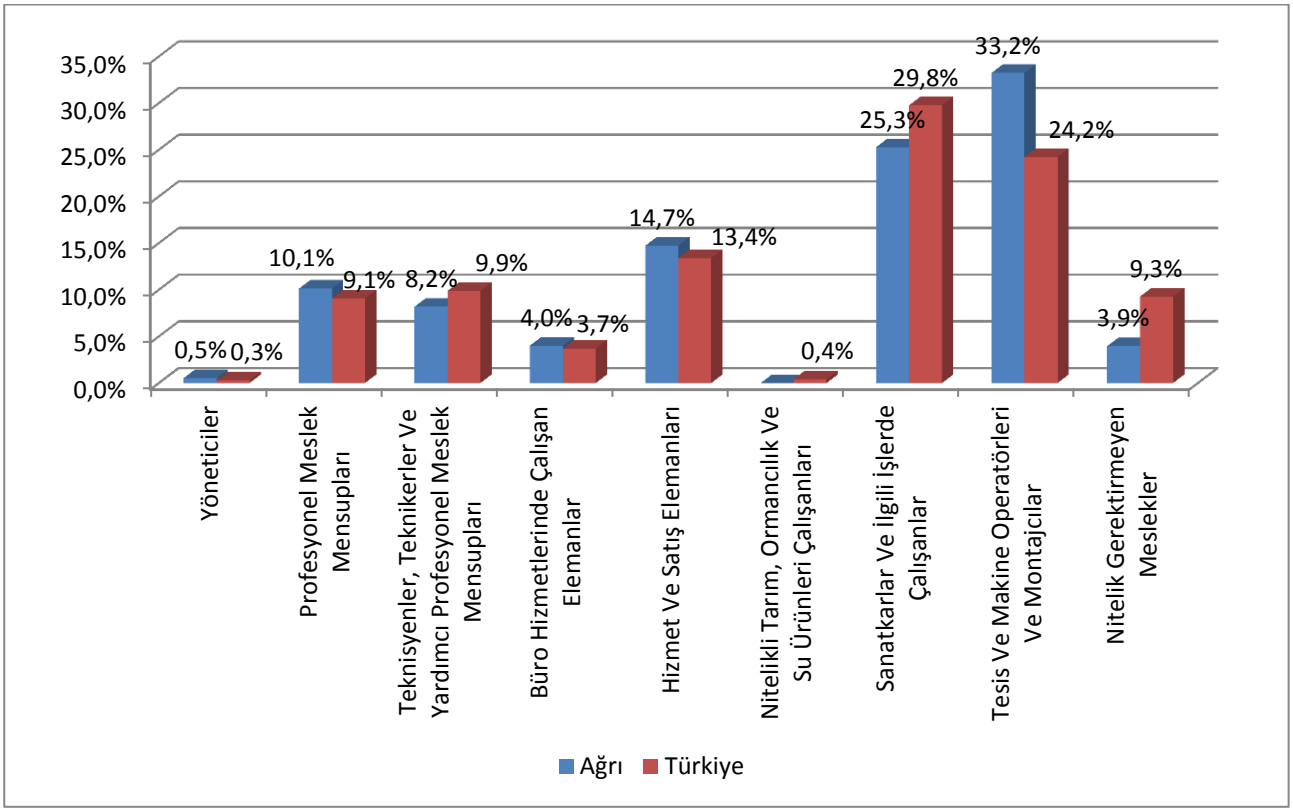

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Ağrı ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre dağılımına bakıldığında; % 33,2 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu mesleği % 25,3 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar mesleği takip etmektedir. Bu da ilde ara eleman yetiştirme sıkıntısı olduğunu göstermektedir. Açık iş dağılımına bakıldığında ise % 42,3 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ilk sırada ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği % 23,1 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımına bakıldığında işverenlerin kalifiyeli eleman bulamadığı ve eleman yetiştirme sıkıntısı olduğunu desteklemektedir. Türkiye genelinde ise sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar mesleği % 29,8 oranı ile ilk sırada, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği % 24,2 oranı ile ikinci sıradadır. Temininde güçlük çekilen meslek grubunda Ağrı ili ile Türkiye'nin genel olarak paralellik gösterdiği görülmektedir.

Tablo 34. Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı, İlk 20 Meslek,(%),2013

Ağrı	Oran	Türkiye	Oran
Saya Dikici (Makine İle)	15,9%	Makineci (Dikiş)	6,9%
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	15,9%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	6,6%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
Cep Telefonu Tamircisi	3,5%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Pazarlamacı	2,7%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Aşçı	2,1%	Satış Danışmanı	1,4%
Ön Muhasebeci	2,0%	Ortacı	1,4%
Engelli Bakım Elemanı	1,9%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Kasap	1,7%	Pazarlamacı	1,3%
Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış Elemanı	1,7%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%
Kasiyer	1,6%	Aşçı	1,1%
Ağır Kamyon Şoförü	1,5%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
Satış Danışmanı	1,5%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	1,5%	Sıvacı	0,9%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	1,5%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	1,5%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Kompozit Cephe Kaplama İşçisi	1,4%	Ütücü	0,9%
Muhasebeci	1,3%	Hemşire	0,8%
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1,3%	Muhasebeci	0,8%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	1,3%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Temininde güçlük çekilen mesleklerin dağılımına bakıldığında Ağrı ilinde ilk sırada % 15,9 oranı ile saya dikici(makine ile), ayakkabı imalatçısı(montaj) meslekleri bulunmaktadır. Türkiye'de ise ilk sırada % 6,9 oranı makineci(dikiş) mesleği bulunmaktadır.

Grafik 45. Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri,(%),2013

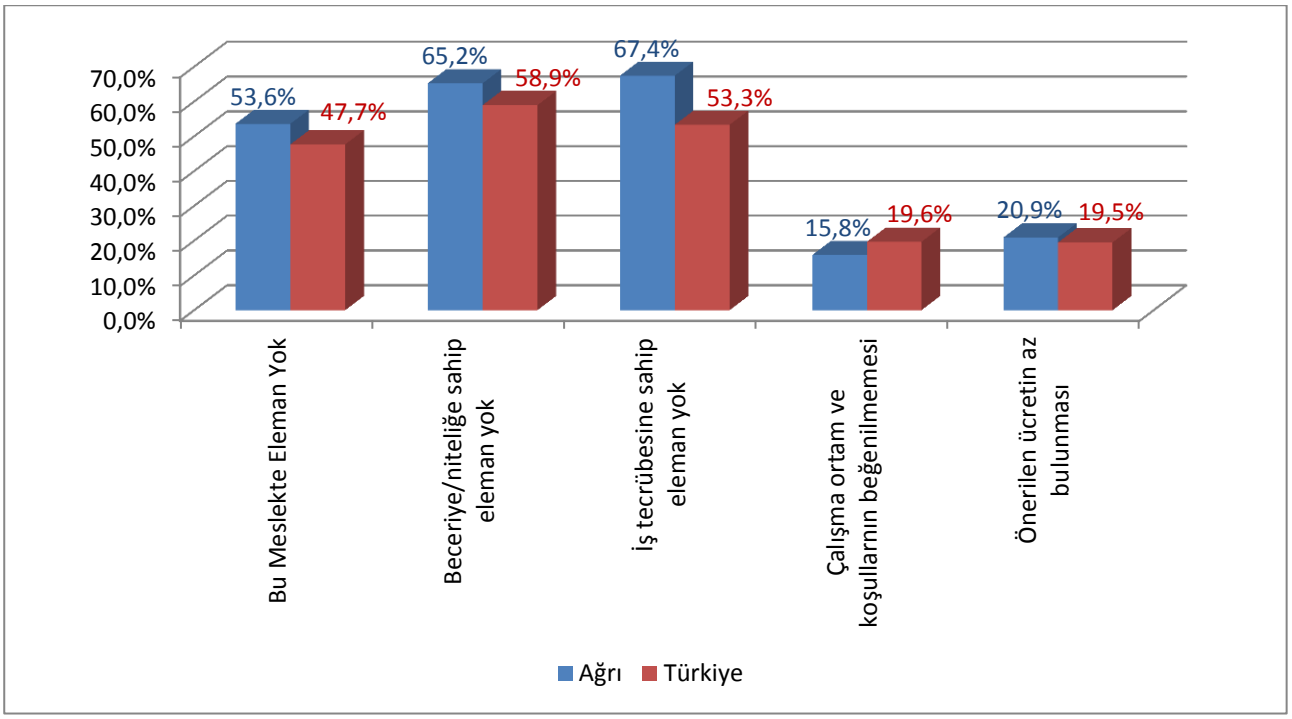

Kaynak: Ağrı ve Türkiye İPTA 2013

Mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında işverenler Ağrı ilinde iş tecrübesine sahip elemanın bulunmamasını % 67,4 oranında işaretlemişler. Bu nedeni % 65,2 oranında beceriye/niteliğe sahip elemanın olmadığı, % 53,6 oranı ile de bu meslekte elemanın olmadığı nedenleri takip etmektedir. Türkiye genelinde ise 58,9 oranı ile beceriye/niteliğe sahip elemanın olmadığı nedeni ilk sırada ve % 53,3 oranı ile iş tecrübesine sahip elemanın bulunmadığı nedeni de ikinci sırada yer almaktadır. Ağrı ili ile Türkiye genelindeki eleman temininde güçlük çekilme nedenleri paralellik gösterdiği görülmektedir.

3.4 GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo 35. Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi,(%),2013

Sektör	31 Aralık 2013 Net İstihdam Değişimi	30 Haziran 2014 Net İstihdam Değişimi	NİDO31 Aralık	NİDO 30 Haziran
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	4	0	15,4	0,0
İmalat	78	27	6,0	2,1
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	-29	0	-28,4	0,0
İnşaat	-24	154	-1,5	9,7
Toptan Ve Perakende Ticaret	121	113	6,2	5,9
Ulaştırma Ve Depolama	-51	-34	-6,1	-4,1
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	19	9	8,3	3,9
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	-5	23	-5,6	25,6
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	14	489	0,5	16,2
Eğitim	9	4	3,6	1,6
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	43	18	10,4	4,4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-85	-2	-45,7	-1,1
Genel Toplam	**94**	**801**	**0,9**	**7,9**

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı ilinde işverenlerin sektörlere göre net istihdam değişimi beklentisine bakıldığında; 31 Aralık 3013 tarihi itibariyle madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki net istihdam değişim oranı % 15,4'lük bir artış, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki net istihdam değişim oranı % 10,4'lük bir artış beklenilmektedir. Diğer hizmet faaliyetlerindeki net istihdam değişim oranı % 45,7'lik bir azalış, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki azalış ise % 28,4 olarak beklenilmektedir. Azalış beklenen diğer sektörler ise inşaat, ulaştırma ve depolama ve

mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir. Bu sektörlerdeki azalışın bir nedenini kış şartlarını gösterebiliriz. Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; bilgi ve iletişim; finans ve sigorta faaliyetleri; gayrimenkul faaliyetleri; kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik; kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde ise net istihdam değişim oranı sıfırdır. Bu sektörlerdeki oranın sıfır olmasının sebebi araştırma kapsamında 10 ve üzeri çalışan sayısı olan işyerleri olduğu için bu sektörlerde çalışan sayısının ya 10'nun altında ya da sıfır olduğudur. Sektörlerde toplam net istihdam değişim % 0,9 oranında bir artış beklenmektedir.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle sektörlere göre net istihdam değişimi beklentisine bakıldığında; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe % 25,6'lık artış, idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe % 16,2'lik artış beklenmektedir. Net istihdam değişim oranında azalış beklenen meslekler ise ulaştırma ve depolama ve diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir. Sektörlerde toplam net istihdam değişim % 7,9 oranında bir artış beklenmektedir. 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe net istihdam değişim oranında artış; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe de azalış beklenirken 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle net istihdam değişim oranının sıfır olması işverenlerin ilerisi için herhangi bir öngörüye sahip olmadığını göstermekte olup işverenlerin dile getirdiği gibi politikalar doğrultusunda istihdamın değiştiğinin kanıtıdır.

Tablo 36. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi,(%),2013

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık2013	Net İstihdam Değişimi 30 haziran 2014	31 Aralık NİDO	30 Haziran NİDO
Yöneticiler	-13	0	-6,6%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	-14	16	-2,1%	2,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-69	120	-7,7%	13,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-5	14	-0,9%	2,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	71	19	7,2%	1,9%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	167	-5	19,6%	-0,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-36	39	-2,7%	2,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-8	598	-0,2%	12,9%
Genel Toplam	**94**	**801**	**0,9%**	7,9%

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Meslek gruplarına göre net değişim oranlarına bakıldığında; 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda % 19,6 oranında bir artış beklenirken, hizmet ve satış elemanları meslek grubunda % 7,2 oranında bir artış beklenmektedir. Diğer meslek gruplarında da azalış beklenmektedir. Azalışın sebepleri olarak kış şartlarını ve teşviklerin kalkmasını gösterebiliriz. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda herhangi bir artış ya da azalış beklenmemektedir.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle birçok meslek grubunda net istihdam değişim oranında artış beklenmektedir. Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubunda net istihdam değişim oranında % 13,4, nitelik gerektirmeyen meslek grubunda ise % 12,9 oranında artış beklenmektedir. Bu meslek gruplarında artışın bir sebebi olarak kış mevsiminin bitişini gösterebiliriz. Birçok işin mevsimsel olması istihdamın azalmasını ya da artmasının etkilemektedir. Net istihdam değişim oranında azalış beklenen tek meslek grubu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Yöneticiler meslek grubunda ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda ise herhangi bir artış ya da azalış görülmemektedir.

Tablo 37. En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek

31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Büro İşçisi
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	Ayakkabı İmalatçısı (Saya)
Şoför-Yük Taşıma	Beden İşçisi (İnşaat)
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	İnşaat Kalfası (Genel)
Kalıpçı-Pres	Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)
Betonarme Demircisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Garson (Servis Elemanı)	Gümrük İşletme Meslek Elemanı
Demirci (Makine İle)	Sıvacı
Engelli Bakım Elemanı	Hamal
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Duvarcı
Asfalt İşçisi	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
Diğer Çatı İşçileri	Depo Sorumlusu
Aşçı	Garson (Servis Elemanı)
Pazarlamacı	Tıbbi Sekreter
İş Makineleri Operatörü	Otobüs Muavini
Sıvacı (Çimento Alçı)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim
Elektrik Teknikeri	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Otobüs Muavini	Satış Danışmanı

Kaynak: Ağrı İPTA 2013

Ağrı ilinde 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle araştırma sonucu en fazla istihdam artışı beklenen mesleklere bakıldığında ilk sırada ayakkabı imalatçısı (montaj) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği temizlik görevlisi, ayakkabı imalatçısı(saya), şoför-yük taşıma meslekleri takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam artışı beklenen meslekler ise temizlik görevlisi, büro işçisi, ayakkabı imalatçısı (saya), beden işçisi (inşaat) dır.

Tablo 38. En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek

31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Beden İşçisi (Temizlik)	Elektrikçi (Genel)
Elektrikçi (Genel)	Minibüs Şoförü
Nezaretçi Ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Betonarme Demircisi
İnşaat Kalfası (Genel)	Kalıpçı-Pres
Minibüs Şoförü	Saya Dikici (Makine İle)
Ahşap Mobilya İmalatçısı (Nezaretçi Ustabaşı)	Kamyonet Şoförü
Usta Öğretici (Betonarme Demirciliği)	Beden İşçisi (Genel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü
Servis Şoförü (Okul)	Reyon Görevlisi
Sıvacı	İnşaat Bekçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Kepçe Operatörü
Şef-Kamu Kuruluşları	Elektrikli Ev Aletleri Servis Teknisyeni
Tır-Çekici Şoförü	İş Makineleri Yağcısı
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Gastroenteroloji Uzmanı
Büro Memuru (Genel)	Çocuk Gelişim Elemanı
Beden İşçisi (Genel)	Ortopedi Ve Travmatoloji Uzmanı
Diğer Üst Düzey Yöneticiler	Bilgisayar Teknisyeni
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	Büro Memuru (Sevk Ve Tesellüm)
Hemşire	Aşçı

Kaynak: Ağrı ve İPTA 2013

Ağrı ilinde 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle araştırma sonucu en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında ise ilk sırada beden işçisi(temizlik) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği elektrikçi(genel), nezaretçi ve ustabaşı (inşaat), şoför(yolcu taşıma) meslekleri takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam azalışı beklenen meslekler ise elektrikçi (genel), minibüs şoförü, şoför(yolcu taşıma) betonarme demircisi olarak görülmektedir

SONUÇ

2013 yılında Ağrı ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının genel anlamıyla en önemli amacı aktif işgücü politikalarına yön vermektir. Ağrı ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması, işgücü piyasasında meydana gelen değişmeleri ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan meslekleri belirlemek ve bu mesleklerde istenilen becerileri tespit etmek ve önümüzdeki dönemlerde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekleri tahmin etmek amacıyla 15 Mayıs-30 Haziran tarihleri arasında yapılmıştır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması Ağrı ilinde işsizlik sorununu çözmek ve istihdamı arttırmak için yapılan bir çalışma olmuştur. Bunun için de işgücü arz ve talep yapıları birlikte ele alınmıştır.

Arz yapısını etkileyen değişkenler aynı zamanda TRA2 bölgesinde bulunan Iğdır, Kars, Ardahan illerini de etkilemektedir. Talep boyutu ise il bazında 10+ işyerleri için düzenlenmiştir.

Ağrı ilinin yer aldığı TRA2 bölgesinde Gayri Safi Katma Değer itibariyle hâkim sektör 2008 yılında %62,8 pay ile hizmetler sektörüdür. Ayrıca TRA2 bölgesinde kişi başına GSKD(TL) 2004 yılından itibaren sürekli artmaktadır. 2012 de yatırımın yapıldığı sektörlere bakıldığında ise hizmetler sektörü 52 milyon TL ile ilk sırada yer almaktadır. Kamu yatırımları açısından ise Ağrı ilinde en yüksek payı yüzde 30,1 ile konut almaktadır.

Ağrı ili nüfusu 2011 yılında 555.479 iken 2012 yılında % 0,6 oranında azalarak 552.404 olmuştur.2012 yılında İl nüfusu Türkiye nüfusunun % 0,7'sini oluşturmaktadır. Nüfusun % 52' sini erkekler % 48' ini de kadınlar oluşturmaktadır. Ağrı ilinde 2012 yılında çalışabilir nüfus, nüfusun % 56,7'sini oluşturmaktadır. Bu da nüfusun genç olduğunu gösterir. TÜİK verilerine göre Ağrı ilindeki nüfusun % 12,5'i okuryazar olmayıp, bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. Okuma yazma bilen fakat herhangi bir okul bitirmeyenlerin oranı % 19,5, ilkokul mezunu oranı % 20 ilköğretim mezunu % 21.4, ortaokul veya dengi okul mezunu % 2.3, lise mezunu % 11.8, yüksekokul veya fakülte mezunu % 4.7, yüksek lisans mezunu % 0.2, doktora mezunu ise % 0.1 dir. Göç oranlarına bakıldığında Ağrı'nın göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür.

İŞKUR verilerine bakıldığında ise Ağrı'da 2008 yılından itibaren İŞKUR'a başvuruların sürekli arttığı görülmektedir. Bu sayı 2012 yılında 11.765 olup % 76,9' u erkek % 23,1' i de kadınlardan oluşmaktadır. 2012 yılında bu başvuranların % 60,4 oranı ile en fazla ilköğretim mezunu, 2013 Ocak-Eylül arasında ise başvuruların% 50'si ilköğretim mezunudur. En fazla başvuru alınan

mesleklere bakıldığında 2012 yılında da 2013 yılının Ocak-Eylül aylarında ilk sırada beden işçisi(genel) mesleği gelmektedir. 2012 yılında toplamda kayıtlı işsizlerin % 79,8' ni erkekler % 20,2' sini de kadınlar oluşturmaktadır. 2013 Ocak-Eylül ayları arasında ise toplam kayıtlı işsizlerin % 77,4'ünü erkekler ve % 22,6'sını da kadınlar oluşturmaktadır. 2013 Ocak-Eylül ayları arasında kuruma kayıtlı olan işsizlerin % 70,9'u lise altı, % 18,9'u ortaöğretim mezunu, % 6'sı yükseköğretim mezunu ve % 4,2' si de okur-yazar olmayandır.

Bölgede istihdam alanlarının kısıtlı olmasından dolayı Toplum Yararına Programların (TYP) hayata geçirilerek 2010-2012 yılları arasında açık iş oranında ciddi bir artışa sebep olmuştur. Bu açık işlerin % 80.3'ü kamu sektörüne ait iken % 19,7'si de özel sektöre aittir. 2013 Ocak-Eylül ayları arasındaki açık işlerin % 81' i özel sektörü, % 19' u da kamu sektöründendir. Açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında; ilk sırada en yüksek oran % 64,2 ile eğitim sektörüdür. 2012 yılında ve 2013 Ocak-Eylül arasında İşe yerleştirme en fazla temizlik görevlisi mesleğindendir. Bu daToplum Yararına Programların uygulanmasından kaynaklanmaktadır.

TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) bölgesinde eğitim durumuna göre kurumsal olmayan nüfus dağılımına bakıldığında % 57,8 oranı ile lise altı ilk sırada bulunmaktadır. TRA2 bölgesinde (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) 2004 yılındaki kurumsal olmayan nüfusun kadın işsizlik oranı % 1.2 iken bu oran 2012 yılında yükselerek % 3.3' e çıkmıştır. Erkek oranı ise 2004 yılında % 2 iken 2012 yılında % 9.1 olmuştur. 2004 yılında kadın istihdam oranı % 23.5 iken erkek istihdam oranı % 64.1 , 2012 yılında ise kadın istihdam oranı % 32.6 ya erkek istihdam oranı ise % 68.4' e yükselmiştir. Sektörlere göre istihdama bakıldığında ise tarım sektüründe istihdam edilen nüfusun yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bölgede sanayinin gelişmemiş olmasından dolayı sanayi sektöründe istihdamın az olduğu görülmektedir.

Ağrı Çalışma ve İşkurumu İl Müdürlüğü'ne ait 15 Mayıs-30 Haziran döneminde yapılan işgücü piyasası talep araştırması faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında 399 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden % 35'i 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerleri, % 58,1'i 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinden ve % 6,9'u ise 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Bu işyerlerinin hemen hemen yarısı toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinden oluşmaktadır. Ağrı ilinde toplam toplam çalışanların % 87,8'i erkek % 12,2'si de kadındır. Çalışan kadın oranının en yüksek olduğu sektör % 37 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Çalışan kadın oranının en fazla olduğu meslek grupları ise % 25,5 oranı ile büro hizmetinde çalışan elemanlar ve profesyonel meslek mensuplarıdır.

Toplam işyerlerinin % 26,9'unda açık iş olduğu tespit edilmiştir ve bu açık işlerin sektörel dağılımına bakıldığında en fazla açık işin % 49,7 oranı toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Toplam açık iş oranı ise % 7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelindeki bu oran % 4,4 tür. Açık işin en yüksek olduğu sektör toptan ve perakende ticaret, en yüksek olduğu meslek grubu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu olup açık işlerin dağılımında ayakkabı imalatçısı (montaj) % 20,2 oranı ile ilk sırada yer almaktadır. Açık işlerde en fazla talep edilen beceri % 80,5 oranı ile mesleğe ilişkin yeterli bilgi ilk sırada yer almaktadır.

Ağrı ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre dağılımına bakıldığında; % 33,2 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği ilk sırada yer almaktadır. Temininde güçlük çekilen meslekler ise ile saya dikici(makine ile), ayakkabı imalatçısı(montaj) meslekleridir. Bu mesleklerin güçlük çekilme nedeni olarak da işverenlerin daha çok iş tecrübesine sahip elemanın, beceriye/niteliğe sahip elemanın, bulunmadığını söylemiştir.

Ağrı ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle net istihdam artışı beklentisi % 0,9 iken bu beklenti 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle % 7,9'a yükselmiştir. 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle en fazla istihdam artışı beklenen meslekler ayakkabı imalatçısı (montaj), temizlik görevlisi, ayakkabı imalatçısı(saya), şoför-yük taşıma meslekleri olup 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam artışı beklenen meslekler ise temizlik görevlisi, büro işçisi, ayakkabı imalatçısı (saya), beden işçisi (inşaat) dır.

İşverenlerin dile getirdiği en büyük sıkıntı iş tecrübesine sahip elemanın ve işi yapabilecek beceriye sahip elemanın bulunmadığıdır. Bunun önüne geçmek için işverenlerin İŞKUR ile irtibat halinde olması gerekir. Varsa o niteliğe ve beceriye sahip elemanı İŞKUR tarafından sağlamalı ya da işbaşı eğitimi programı ile istediği elemanı kendisi yetiştirmeli. Bunların sağlanması için de işverenleri var olan programlardan haberdar etmek için daha çok ziyaret etmek lazım. İşletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırmak amaçlı verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli ve amaca uygun olması ve istihdamı olumlu yönde etkilemesi lazım.

Dikkat edilmesi gereken başka bir husus kayıt dışı istihdamın önüne geçmek. Bunu da önlemek için işverenlerle daha çok yüzü yüze görüşerek eleman temininde İŞKUR'u kullanmalarını sağlamak ve işverenleri teşvik paketlerinden haberdar etmek gerekir.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

MEB, Milli Eğitim İstatistikleri

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

TOBB Veri Tabanı

EKLER

İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Sege-2011)

İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası	İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	**1**	TRB11	Malatya	**42**
TR510	Ankara	**2**	TR332	Afyon	**43**
TR310	İzmir	**3**	TR905	Artvin	**44**
TR421	Kocaeli	**4**	TRA12	Erzincan	**45**
TR611	Antalya	**5**	TR631	Hatay	**46**
TR411	Bursa	**6**	TR821	Kastamonu	**47**
TR412	Eskişehir	**7**	TR813	Bartın	**48**
TR323	Muğla	**8**	TR722	Sivas	**49**
TR211	Tekirdağ	**9**	TR833	Çorum	**50**
TR322	Denizli	**10**	TR823	Sinop	**51**
TR424	Bolu	**11**	TR903	Giresun	**52**
TR212	Edirne	**12**	TR633	Osmaniye	**53**
TR425	Yalova	**13**	TR822	Çankırı	**54**
TR222	Çanakkale	**14**	TR712	Aksaray	**55**
TR213	Kırklareli	**15**	TR713	Niğde	**56**
TR621	Adana	**16**	TR832	Tokat	**57**
TR721	Kayseri	**17**	TRB14	Tunceli	**58**
TR422	Sakarya	**18**	TRA11	Erzurum	**59**
TR321	Aydın	**19**	TR632	Kahramanmaraş	**60**
TR521	Konya	**20**	TR902	Ordu	**61**
TR612	Isparta	**21**	TR906	Gümüşhane	**62**
TR221	Balıkesir	**22**	TRC13	Kilis	**63**
TR331	Manisa	**23**	TRA13	Bayburt	**64**
TR622	Mersin	**24**	TR723	Yozgat	**65**
TR334	Uşak	**25**	TRC12	Adıyaman	**66**
TR613	Burdur	**26**	TRC22	Diyarbakır	**67**
TR413	Bilecik	**27**	TRA22	Kars	**68**
TR812	Karabük	**28**	TRA23	Iğdır	**69**
TR811	Zonguldak	**29**	TRC32	Batman	**70**
TRC11	Gaziantep	**30**	TRA24	Ardahan	**71**
TR901	Trabzon	**31**	TRB13	Bingöl	**72**
TR522	Karaman	**32**	TRC21	Şanlıurfa	**73**
TR831	Samsun	**33**	TRC31	Mardin	**74**
TR904	Rize	**34**	TRB21	Van	**75**
TR423	Düzce	**35**	TRB23	Bitlis	**76**
TR714	Nevşehir	**36**	TRC34	Siirt	**77**
TR834	Amasya	**37**	TRC33	Şırnak	**78**
TR333	Kütahya	**38**	**TRA21**	**Ağrı**	**79**
TRB12	Elazığ	**39**	TRB24	Hakkari	**80**
TR715	Kırşehir	**40**	TRB22	Muş	**81**
TR711	Kırıkkale	**41**			

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma İşçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S6.1: Eleman İhtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇨ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10		1 2 3 4 5
		☐		☐	

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
6.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
6.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	7.soruya geçiniz
6.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
6.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

6.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
6.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	8.soruya geçiniz
6.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
6.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle İşyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

9.9:30 Haziran 2014 tarihi itibariyle İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
9.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
9.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
9.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle İşyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde İşyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekleri temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekli şu an karşılıyor mu? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çeklime Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left({y_i}/{\pi_h} \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	**65.723**

Ek 2- D : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek

sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme

dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9

Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4-: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçlar

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	2	26	0	10	4	0	0,0	15,4	0,0
İmalat	35	1295	120	45	78	27	8,5	6,0	2,1
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	2	102	0	0	-29	0	0,0	-28,4	0,0
İnşaat	78	1585	128	95	-24	154	7,5	-1,5	9,7
Toptan Ve Perakende Ticaret	141	1936	378	454	121	113	16,3	6,2	5,9
Ulaştırma Ve Depolama	45	844	50	33	-51	-34	5,6	-6,1	-4,1
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	229	11	34	19	9	4,6	8,3	3,9
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	11	147	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	7	90	0	0	-5	23	0,0	-5,6	25,6
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25	3024	3	4	14	489	0,1	0,5	16,2
Eğitim	11	250	18	24	9	4	6,7	3,6	1,6
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	15	414	38	59	43	18	8,4	10,4	4,4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	186	14	15	-85	-2	7,0	-45,7	-1,1
Genel Toplam	**399**	**10128**	**761**	**773**	**94**	**801**	**7,0**	**0,9**	**7,9**

TÜRKİYE İŞ KURUMU
AĞRI ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Sıtkiye Mah. Esat Sk. No:20
Tel: 0472 215 17 34
www.iskur.gov.tr